

КРИВИЧНИ ЗАКОН
БРЧКО ДИСТРИКТА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

У складу с чланом 23 Статута Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине, Скупштина Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине на 65. сједници, одржаној 28. маја 2003. године, усваја

КРИВИЧНИ ЗАКОН

БРЧКО ДИСТРИКТА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ОПШТИ ДИО

I ГЛАВА ПРВА

ПРЕДМЕТ ОВОГ ЗАКОНА

Члан 1

Овим законом се уређује општи дио кривичног законодавства и кривична дјела из надлежности Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Брчко Дистрикта).

ЗНАЧЕЊЕ ИЗРАЗА У ОВОМ ЗАКОНУ

Члан 2

(1) *Кривично законодавство у Брчко Дистрикту* сачињавају кривичноправне одредбе садржане у овом закону и другим законима Брчко Дистрикта.

(2) *Подручје Брчко Дистрикта* је копнено подручје и водене површине унутар његових граница, те ваздушни простор над њима.

(3) *Службено лице* је изабрани или именовани дужносник у органима законодавне, извршне и судске власти Брчко Дистрикта и у другим органима и управним установама или службама које обављају одређене управне, стручне и друге послове у оквиру права и дужности власти која их је основала; лице које стално или повремено обавља службену дужност у наведеним управним органима или установама; овлашћено лице у привредном друштву или у другом правном лицу којему је законом или другим прописом донесеним на основу закона повјерено обављање јавних овлашћења, а које у оквиру тих овлашћења обавља одређену дужност; те друго лице које обавља одређену службену дужност на основу овлашћења из закона или другог прописа донесеног на основу закона.

(4) *Војно лице* је војник на одслужењу војне обавезе, питомац војне школе, официр, војни службеник и лице из резервног састава док се налази на војној служби те цивилно лице које обавља одређену војну дужност.

(5) *Кад* је као учинилац појединог кривичног дјела означено службено лице или војно лице, лица из става 3 овога члана могу бити учиниоци тих дјела, ако из обиљежја појединог

кривичног дјела или из појединог прописа не произилази да учинилац може бити само неко од тих лица.

(6) *Одговорно лице* је лице у привредном друштву или у другом правном лицу којему је с обзиром на његову дужност или на основу посебног овлашћења повјерен одређени круг послова који се односе на примјену закона или прописа донесених на основу закона, или општег акта трговачког друштва или другог правног лица у управљању и руковању имовином, или се односе на руковођење производњом или неком другом привредном дјелатношћу или на надзор над њима. Одговорним лицем сматра се и службено лице у смислу става 3 овога члана кад су у питању радње чији је учинилац означено одговорно лице, а нису прописане као кривично дјело одредбама главе о кривичним дјелима против службене и друге одговорне дужности или одредбама о кривичним дјелима која учини службено лице прописанима у некој другој глави овога закона или другим законима Брчко Дистрикта.

(7) Кад је као учинилац кривичних дјела означено службено или одговорно лице, сва лица из ставова 3 и 5 овога члана могу бити учиниоци тих дјела, ако из законских обиљежја појединог кривичног дјела не произилази да учинилац може бити само неко од тих лица.

(8) Страно службено лице је члан законодавног, извршног, управног или судског тијела стране државе, јавни службеник међународне организације и њезиних тијела, судија и други службеник међународног суда, службујући у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине.

(9) Дијете је, у смислу овога закона, лице које није навршило четрнаест година живота.

(10) Малољетник је, у смислу овога закона, лице које није навршило осамнаест година живота.

(11) *Правно лице* је, у смислу овога закона, Босна и Херцеговина, Федерација Босне и Херцеговине, Република Српска, Брчко Дистрикт Босне и Херцеговине, кантон, град, општина, мјесна заједница, сваки устројбени облик привредног друштва и сви облици повезивања привредних друштава, установа, установа за обављање кредитних и других банкарских послова или за осигурање лица и имовине, те друге пословне установе, фонд, политичка организација, удружење грађана и други облици удруживања који могу стицати средства и користити их на исти начин као и свака друга институција или орган који остварује и користи средства и којем је законом признато својство правног лица.

(12) Привредно друштво је, у смислу овога закона, корпорација, предузеће, фирма, ортаклук и сваки устројбени облик регистрован за обављање привредне дјелатности.

(13) Удружење је било који облик удруживања три или више лица.

(14) Више лица су најмање два лица или више њих.

(15) Скупина људи је најмање пет лица или више њих.

(16) Група људи је удружење од најмање три лица која су повезане ради трајног, поновљеног или повремениог чињења кривичних дјела, при чему свако од тих лица учествује у учињењу кривичног дјела.

(17) Организована група људи је група људи која је устројена, а није настала спонтано, ради непосредно слиједећег почињења кривичног дјела, чији чланови не морају имати формално одређене улоге, која не мора имати континуитет чланства нити развијени устрој.

- (18) Злочиначка организација је организована група људи од најмање три лица, која постоји неко вријеме, дјелујући у циљу почињања једног или више кривичних дјела за која се по закону може изрећи казна затвора три године или тежа казна.
- (19) Избјеглица или расељено лице је, у смислу овога закона, лице које је напустило своју имовину на територији Босне и Херцеговине, и то у временском периоду између 30. априла 1991. године и 4. априла 1998. године на територији Федерације Босне и Херцеговине, а између 30. априла 1991. године и 19. децембра 1998. године на територији Републике Српске, за које се претпоставља да је избјеглица или расељено лице по Анексу 7 Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини.
- (20) Чланови породице у смислу овога закона јесу: брачни и ванбрачни друг, бивши брачни и ванбрачни друг, крвни рођак у правој линији, усвојилац и усвојеник, рођак у побочној линији до трећег степена закључно и сродник по тазбини до другог степена закључно.
- (21) Тајна Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине је податак или исправа која је законом, другим прописом или општим актом надлежног органа донесеним на основу закона, одређена тајном Брчко Дистрикта, чијим би откривањем наступиле штетне посљедице за Брчко Дистрикт Босне и Херцеговине.
- (22) Службена тајна је податак или исправа која је законом, другим прописом или општим актом надлежне институције у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине донесеним на основу закона проглашена службеном тајном.
- (23) Пословна тајна је податак или исправа која је законом, другим прописом или општим актом привредног друштва, установе или другог правног лица одређен пословном тајном, а који представља производну тајну, резултате истраживачког или конструкцијског рада те други податак због чијег би саопштавања неовлашћеном лицу могле наступити штетне посљедице за њезине привредне интересе.
- (24) Професионална тајна је податак о личном или породичном животу странака који сазнају адвокати, браниоци, јавни билежници, доктори медицине, доктори стоматологије и други здравствени радници, психолози, социјални радници, вјерски исповједници и друга лица у обављању свога звања.
- (25) Исправа или докуменат је сваки предмет који је подобан или одређен да служи као доказ какве чињенице која је од значења за правне односе.
- (26) Новац је ковано или папирнато средство плаћања које је на основу закона у оптицају у Босни и Херцеговини или у страниој држави.
- (27) Знаци за вриједност подразумевају и стране знакове за вриједност.
- (28) Покретна ствар је и свака произведена или скупљена енергија за давање свјетлости, топлоте или кретања, те телефонски и други импулси.
- (29) Моторно возило је свако саобраћајно средство на моторни погон у копненом, воденом или ваздушном саобраћају.
- (30) Сила је и примјена хипнозе или омамљујућих средстава с циљем да се ко против своје воље доведе у несвјесно стање или онесплицу за отпор.
- (31) Опојна дрога је медицински лијек или опасна супстанца с адиктивним и психотропним својствима, или материја која се лако може претворити у такву материју, ако подлијеже

надзору по међународној конвенцији коју је Босна и Херцеговина потврдила, или супстанца коју је прогласила опојном дрогом надлежна институција Босне и Херцеговине или надлежна институција Брчко Дистрикта.

(32) Изражавање у једном граматичком роду, мушком или женском, укључује оба рода физичких лица.

II ГЛАВА ДРУГА ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Основ и границе кривичноправне принуде

Члан 3

(1) Кривична дјела и кривичноправне санкције прописују се само за она понашања којима се тако угрожавају или повређују личне слободе и права човјека, те друга права и друштвене вриједности загарантоване и заштићене Уставом Босне и Херцеговине, Статутом Брчко Дистрикта и међународним правом, да се њихова заштита не би могла остварити без кривичноправне принуде.

(2) Прописивање кривичних дјела и врсте и мјере кривичноправних санкција заснива се на нужности примјене кривичноправне принуде и њеној размјерности јачини опасности за личне слободе и права човјека, те друге основне вриједности.

Начело законитости

Члан 4

(1) Кривична дјела и кривичноправне санкције прописују се само законом.

(2) Никоме не може бити изречена казна или друга кривичноправна санкција за дјело које, прије него што је почињено, није било законом или међународним правом прописано као кривично дјело и за које законом није била прописана кривична санкција..

Временско важење кривичног закона

Члан 5

(1) Прма учиниоцу кривичног дјела примјењује се закон који је био на снази у вријеме учињења кривичног дјела.

(2) Ако се послје учињења кривичног дјела закон једном или више пута измијени, примијениће се закон који је блажи за учиниоца.

Врсте кривичноправних санкција

Члан 6

Кривичноправне санкције јесу: казне, **мјера упозорења** (условна осуда), мјере безбједности и васпитне мјере.

Сврха кривичноправних санкција

Члан 7

Сврха кривичноправних санкција јест:

а) превентивни утицај на друге да поштују правни поредак и не учине кривична дјела;

б) спрјечавање учиниоца да не учини кривична дјела и потицање његовог преваспитања.

Ограничења у извршењу кривичноправних санкција

Члан 8

Учиниоцу кривичног дјела у извршењу кривичноправне санкције могу бити одузета или ограничена одређена права само у мјери која одговара природи и садржају те санкције и само на начин којим се обезбјеђује поштовање лица починиоца и његово људско достојанство, у складу с међународним правом.

III ГЛАВА ТРЕЋА

ПРИМЈЕНА КРИВИЧНОГ ЗАКОНОДАВСТВА У БРЧКО ДИСТРИКТУ

Искључење примјене кривичног законодавства у Брчко Дистрикту према дјечи

Члан 9

Кривично законодавство у Брчко Дистрикту не примјењује се према дјетету које у вријеме учињења кривичног дјела није навршило четрнаест година живота.

Примјена кривичног законодавства у Брчко Дистрикту према малољетницима

Члан 10

Кривично законодавство у Брчко Дистрикту примјењује се према малољетницима у складу с Главом X (Правила о васпитним препорукама, васпитним мјерама и о кажњавању малољетника) овога закона и другим законима у Брчко Дистрикту.

Примјена кривичног законодавства у Брчко Дистрикту на правна лица

Члан 11

Кривично законодавство у Брчко Дистрикту примјењује се на правна лица у складу с Главом XIV (Одговорност правних лица за кривична дјела) овога закона и другим законима у Брчко Дистрикту.

Примјена кривичног законодавства Брчко Дистрикта према сваком ко на територији Брчко Дистрикта почини кривично дјело

Члан 12

(1) Кривично законодавство Брчко Дистрикта примјењује се према сваком ко на територији Брчко Дистрикта учини кривично дјело.

(2) Кривично законодавство Брчко Дистрикта примјењује се према свакоме ко учини кривично дјело на домаћем пловилу, без обзира гдје се пловило налазило у вријеме учињења кривичног дјела.

(3) Кривично законодавство Брчко Дистрикта примјењује се према свакоме ко почини кривично дјело у домаћем авиону док је у лету без обзира гдје се авион налазио у вријеме учињења кривичног дјела.

(4) Кривично законодавство Брчко Дистрикта примјењује се према свакоме ко на територији Федерације Босне и Херцеговине и Републике Српске учини кривично дјело, ако се затекне на територији Брчко Дистрикта, уколико није другачије одређено уговором између Брчко Дистрикта и Федерације Босне и Херцеговине и Републике Српске.

Примјена кривичног законодавства Брчко Дистрикта на становника Брчко Дистрикта који учини кривично дјело у иностранству и странца који учини кривично дјело у иностранству

Члан 13

(1) Кривично законодавство Брчко Дистрикта примјењује се на становника Брчко Дистрикта када у иностранству учини кривично дјело, ако се затекне на територији Брчко Дистрикта или буде екстрадиран.

(2) Кривично законодавство Брчко Дистрикта примјењује се и на странца који ван територије Брчко Дистрикта учини према њему или његовом становнику кривично дјело, ако се затекне на територији Брчко Дистрикта или буде екстрадиран.

(3) Кривично законодавство Брчко Дистрикта примјењује се и на странца који према старој држави или према странцу учини у иностранству кривично дјело за које се по закону те државе може изрећи затвор од пет година или тежа казна, кад се затекне на територији Брчко Дистрикта. Ако овим законом није другачије прописано, суд у таквом случају не може изрећи казну тежу од казне прописане законом земље у којој је кривично дјело учињено.

(4) Ако је у случајевима из члана 12 овог закона покренут, а није правоснажно довршен кривични поступак у другој држави, тужилац Брчко Дистрикта одлучиће да ли ће предузети гоњење.

(5) У случајевима из чл. 13 овог закона, гоњење ће се предузети само кад се за кривично дјело кажњава и по закону земље у којој је дјело учињено. Ни у том случају гоњење се неће предузети, ако се по закону те земље гоњење предузима по захтјеву оштећеног, а такав захтјев није поднесен.

(6) Тужилац може предузети гоњење из члана 13 став 3 овог закона, без обзира на закон земље у којој је кривично дјело учињено, ако је у питању дјело које је у вријеме кад је извршено сматрано кривичним дјелом према правилима међународног права.

(7) У случајевима из члана 12 овог закона, гоњење странаца може се под условима узајамности уступити старој држави.

Примјена општег дијела овога закона

Члан 14

- (1) Одредбе општег дијела овога закона примјењују се према учиниоцима свих кривичних дјела прописаних законима у Брчко Дистрикту.
- (2) Одредбе општег дијела овога закона примјењују се према малољетницима, осим ако законом није другачије прописано.
- (3) Одредбе општег дијела овога закона примјењују се на правна лица, осим ако овим законом није другачије прописано.

IV ГЛАВА ЧЕТВРТА

ЗАСТАРА

Застара кривичног прогона

Члан 15

- (1) Ако у овом закону није другачије прописано, кривични се прогон не може предузети кад од учињења кривичног дјела протекне:
 - а) тридесет и пет година за кривично дјело с прописаном казном дуготрајног затвора;
 - б) двадесет година за кривично дјело с прописаном казном затвора преко десет година;
 - в) петнаест година за кривично дјело с прописаном казном затвора преко пет година;
 - г) десет година за кривично дјело с прописаном казном затвора преко три године;
 - д) пет година за кривично дјело с прописаном казном затвора преко једне године;
 - ђ) три године за кривично дјело с прописаном казном затвора до једне године или новчаном казном.
- (2) Ако је за кривично дјело прописано више казни, рок застаре одређује се по најтежој прописаној казни.

Ток и прекид застаре кривичног прогона

Члан 16

- (1) Застара кривичног прогона почиње од дана кад је кривично дјело учињено.
- (2) Застара не тече за вријеме за које се по закону кривични прогон не може предузети или наставити.
- (3) Застара се прекида сваком процесном радњом која се предузима ради прогона учиниоца због учињеног кривичног дјела.
- (4) Застара се прекида и кад учинилац, у вријеме док тече рок застаре, учини исто тако тешко или теже кривично дјело.
- (5) Са сваким прекидом застара почиње поновно да тече.

(6) Застара кривичног прогона наступа у сваком случају кад протекне двапут онолико времена колико закон прописује за застару кривичног прогона.

Застара извршења казне Члан 17

Ако у овом закону није другачије прописано, изречена се казна неће извршити кад од дана правоснажности пресуде којом је казна изречена протекне:

- а) тридесет и пет година ако је изречена казна дуготрајног затвора;
- б) двадесет година ако је изречена казна затвора преко десет година;
- в) петнаест година ако је изречена казна затвора преко пет година;
- г) десет година ако је изречена казна затвора преко три године;
- д) пет година ако је изречена казна затвора преко једне године;
- ђ) три године ако је изречена казна затвора до једне године или новчана казна.

Застара извршења споредне казне и мјера безбједности Члан 18

(1) Застара извршења новчане казне као споредне казне наступа кад протекну двије године од дана правоснажности пресуде којом је та казна изречена.

(2) Застара извршења мјере безбједности обавезног психијатријског лијечења, мјере безбједности обавезног лијечења од зависности и мјере безбједности одузимања предмета наступа кад протекне пет година од дана правоснажности одлуке којом су те мјере изречене.

(3) Застара извршења мјере безбједности забране обављања позива, дјелатности или дужности и мјере безбједности забране управљања моторним возилом наступа кад протекне онолико времена колико је суд одредио за трајање те мјере.

Ток и прекид застаре извршења казне и мјера безбједности

Члан 19

(1) Застара извршења казне почиње од дана правоснажности пресуде којом је казна изречена, а у случају опозива условне осуде од дана правоснажности одлуке о опозиву условне осуде.

(2) Застара не тече за вријеме за које се по закону извршење казне не може предузети.

(3) Застара се прекида сваком радњом надлежног органа која се предузима ради извршења казне.

(4) Са сваким прекидом застара почиње поновно да тече.

(5) Застара извршења казне наступа у сваком случају кад протекне двапут онолико времена колико закон прописује за застару извршења казне.

(6) Одредбе ставова од 2 до 5 овога члана примјењују се и на застару извршења мјера безбједности.

Незастаривост кривичног прогона и извршења казне

Члан 20

Кривични прогон и извршење казне не застаријева за кривична дјела за која по међународном праву застара не може наступити.

V ГЛАВА ПЕТА КРИВИЧНО ДЈЕЛО

Кривично дјело

Члан 21

Кривично дјело је противправно дјело које је законом прописано као кривично дјело, чија су обиљежја прописана законом и за које је законом прописана кривичноправна санкција.

Начин учињења кривичног дјела

Члан 22

(1) Кривично дјело се може учинити чињењем или нечињењем.

(2) Кривично дјело је учињено нечињењем кад је учинилац који је правно обавезан да спријечи наступање законом описане посљедице кривичног дјела то пропустио да учини, а такво је пропуштање по дјеловању и значењу једнако учињењу тога кривичног дјела чињењем.

Вријеме учињења кривичног дјела

Члан 23

Кривично дјело је учињено у вријеме кад је учинилац радио или био дужан да ради, без обзира кад је посљедица чињења или нечињења наступила.

Мјесто учињења кривичног дјела

Члана 24

(1) Кривично дјело је учињено како у мјесту гдје је учинилац радио или је био дужан да ради, тако и у мјесту гдје је посљедица његовог чињења или нечињења потпуно или дјелимично наступила.

(2) Кривично дјело је у случају кажњивог покушаја учињено како у мјесту гдје је учинилац радио или је био дужан да ради, тако и у мјесту гдје је према његовом умишљају посљедица његовог чињења или нечињења потпуно или дјелимично требала да наступи.

(3) Кривично дјело је у случају саучесништва учињено у мјесту одређеном у ставу 1 овога члана и у мјесту гдје је саучесник радио или је био дужан да ради или у мјесту гдје је према умишљају саучесника посљедица његовог чињења или нечињења требало да наступи.

Безначајно дјело

Члан 25

Није кривично дјело оно дјело које је, иако садржи законска обиљежја кривичног дјела, због начина учињења, незнатности или непостојања штетних посљедица и ниског степена кривичне одговорности учиниоца, безначајно дјело.

Нужна одбрана

Члан 26

- (1) Није кривично дјело оно дјело које је учињено у нужној одбрани.
- (2) Нужна је она одбрана која је неопходно потребна да учинилац од себе или од другог одбије истовремени или директно предстојећи противправни напад, а која је сразмјерна нападу.
- (3) Учиниоца који прекорачи границе нужне одбране може се блаже казнити, а ако је прекорачење учинио због јаке раздражености или препасти изазваног нападом, може се и ослободити казне.

Крајња нужда

Члан 27

- (1) Није кривично дјело оно дјело које је учињено у крајњој нужди.
- (2) Крајња нужда постоји кад је дјело учињено да учинилац од себе или од другог отклони истовремену или директно предстојећу нескривљену опасност која се на други начин није могла отклонити, а притом учињено зло није веће од зла које је пријетило.
- (3) Учиниоца који сам изазове опасност али из нехата, или прекорачи границе крајње нужде, може се блаже казнити, а ако је прекорачење учињено под особито олакшавајућим околностима, може се и ослободити казне.
- (4) Нема крајње нужде ако је чинилац био дужан да се изложи опасности.

Покушај

Члан 28

- (1) Ко са умишљајем започне чињење кривичног дјела, али га не доврши, казниће се за покушај кривичног дјела ако се за то кривично дјело може изрећи казна затвора три године или тежа казна, а за покушај другог кривичног дјела кад закон изричито прописује кажњавање и за покушај.
- (2) Учиниоца ће се за покушај кривичног дјела казнити у границама казне прописане за то кривично дјело, а може се и блаже казнити.

Неподобан покушај

Члан 29

Учиниоца који покуша учинити кривично дјело неподобним средством или према неподобном предмету, може се ослободити казне или се може блаже казнити.

Добровољни одустајак

Члан 30

- (1) Учиниоца који је покушао учинити кривично дјело, али је добровољно одустао од кажњивог покушаја, може се ослободити казне.

(2) У случају добровољног одустанка од кажњивог покушаја, учинилац ће се казнити за оне радње које чине неко друго самостално кривично дјело.

Саучесници Члан 31

Ако више лица заједнички учини кривично дјело, учествовањем у учињењу кривичног дјела или предузимајући шта друго чиме се на одлучујући начин доприноси учињењу кривичног дјела, свако ће се од њих казнити казном прописаном за то кривично дјело.

Подстрекавање Члан 32

(1) Ко другог са умишљајем подстрекне да учини кривично дјело, казниће се као да га је сам учинио.

(2) Ко другог са умишљајем подстрекне на учињење кривичног дјела за које се може изрећи казна затвора три године или тежа казна, а кривично дјело не буде ни покушано, казниће се као за покушај кривичног дјела.

Помагање Члан 33

(1) Ко другоме са умишљајем помогне у учињењу кривичног дјела, казниће се као да га је сам учинио, а може се и блаже казнити.

(2) Као помагање у учињењу кривичног дјела сматра се особито: давање савјета или упутства како да се учини кривично дјело, стављање на располагање учиниоцу средстава за учињење кривичног дјела, уклањање препрека за учињење кривичног дјела, те унапријед обећано прикривање кривичног дјела, учиниоца, средстава којима је кривично дјело учињено, трагова кривичног дјела или предмета прибављених кривичним дјелом.

Границе кривичне одговорности и кажњивости саучесника Члан 34

(1) Саучесник је кривично одговоран у границама свог умишљаја или нехата, а подстрекач и помагач у границама свог умишљаја.

(2) Саучесника, подстрекача или помагача који добровољно спријечи учињење кривичног дјела, суд ће ослободити казне.

(3) Лични односи, својства и околности због којих закон искључује кривичну одговорност или дозвољава ослобођење од казне или ублажавање казне, могу се узети у обзир само оном учиниоцу, саучеснику, подстрекачу или помагачу код којег такви односи, својства и околности постоје.

VI ГЛАВА ШЕСТА КРИВИЧНА ОДГОВОРНОСТ

Садржај кривичне одговорности Члан 35

(1) Кривично је одговоран учинилац који је урачунљив и крив за учињено кривично дјело.

(2) Учиниоца је крив ако је кривично дјело учинио са умишљајем.

(3) Учишилац је крив и ако је кривично дјело учинио из нехата, ако то закон изричито прописује.

Урачунљивост Члан 36

(1) Није урачунљиво лице које у вријеме учињења кривичног дјела није могло да схвати значај свог дјела или није могло да управља својим поступцима, због трајне или привремене душевне болести, привремене душевне поремећености или заосталог душевног развоја (неурачунљивост).

(2) Учишилац кривичног дјела чија је способност да схвати значај свога дјела или способност да управља својим поступцима била битно смањена због неког стања из става 1 овога члана, може се блаже казнити (битно смањена урачунљивост).

(3) Кривично је одговоран учинилац кривичног дјела који се употребом алкохола, дрога или на други начин довео у стање у којем није могао да схвати значење свог дјела или управља својим поступцима, ако је у вријеме довођења у то стање кривично дјело било обухваћено његовим умишљајем или је у односу према кривичном дјелу код њега постојао нехат, а закон за такво кривично дјело прописује кривичну одговорност и за нехат (самоскривљена неурачунљивост).

(4) Битно смањена урачунљивост у коју се учинилац довео на начин из става 3 овога члана не може бити основ за ублажавање казне.

Умишљај Члан 37

(1) Кривично се дјело може учинити с директним или евентуалним умишљајем.

(2) Учишилац поступа с директним умишљајем кад је био свјестан свога дјела и хтио његово учињење.

(3) Учишилац поступа са евентуалним умишљајем када је био свјестан да због његовог чињења или нечињења може да наступи забрањена посљедица, али је пристао на њено наступање.

Нехат Члан 38

(1) Кривично дјело може бити учињено из свјесног или несвјесног нехата.

(2) Учишилац поступа из свјесног нехата кад је био свјестан да због његовог чињења или нечињења може да наступи забрањена посљедица, али је лакомислено држао да она неће наступити или да ће је моћи спријечити.

(3) Учишилац поступа из несвјесног нехата кад није био свјестан могућности наступања забрањене посљедице, иако је према околностима и према својим личним својствима био дужан и могао бити свјестан те могућности.

Стварна заблуда Члан 39

(1) Није кривично одговорно лице које у вријеме учињења кривичног дјела није било свјесно неког његовог законом прописаног обиљежја, или које је погрешно сматрало да постоје околности према којима би, да су оне стварно постојале, то дјело било дозвољено.

(2) Ако је лице било у заблуди из нехата, кривично је одговорно за кривично дјело учињено из нехата ако закон за то кривично дјело прописује кажњавање и за нехат.

Правна заблуда Члан 40

Учинилац кривичног дјела који из оправданих разлога није знао да је то дјело забрањено, може се блаже казнити или ослободити казне.

VII ГЛАВА СЕДМА КАЗНЕ

Врсте казни Члан 41

(1) Кривично одговорним учиниоцима кривичних дјела могу се изрећи ове казне:

- a) казна затвора;
- b) новчана казна.

(2) Казна затвора може се изрећи само као главна казна.

(3) Новчана казна може се изрећи и као главна и као споредна казна.

(4) Ако је за једно кривично дјело прописано више казни, само се једна може изрећи као главна.

(5) За кривична дјела учињена из користољубља новчана казна као споредна може се изрећи и кад није прописана законом, или кад је законом прописано да ће се учинилац казнити казном затвора или новчаном казном, а суд као главну казну изрекне казну затвора.

Сврха кажњавања Члан 42

Сврха кажњавања јест:

- a) да се изрази друштвена осуда учињеног кривичног дјела;
- b) да се утиче на учиниоца да убудуће не чини кривична дјела;
- c) да се утиче на остале да не чине кривична дјела;
- d) и да се утиче на свијест грађана о погибелности кривичних дјела и о праведности кажњавања учиниоца.

Казна затвора Члан 43

(1) Казна затвора не може бити краћа од тридесет дана **нити дужа од двадесет година**.

(2) За најтеже облике тешких кривичних дјела учињених са умишљајем, може се прописати казна затвора у трајању од двадесет до четрдесет и пет година (дуготрајни затвор).

(3) Казна дуготрајног затвора никада се не може прописати као једина главна казна за поједино кривично дјело.

(4) Казна дуготрајног затвора не може се изрећи учиниоцу који у вријеме учињења кривичног дјела није навршио двадесет и једну годину живота.

(5) Под условима прописаним Главом X (*Правила о васпитним препорукама, васпитним мјерама и о кажњавању малолетника*) овога закона може се изрећи казна малолетничког затвора. Казна малолетничког затвора је по својој сврси, природи, трајању и начину извршења посебна казна лишења слободе.

(6) Казна затвора се изриче на пуне године и мјесеце, а до шест мјесеци и на пуне дане. Казна дуготрајног затвора се изриче само на пуне године.

(7) Кад суд одмјери и изрекне казну затвора у трајању до три мјесеца, може истовремено да одлучи да се та казна, уз престанак оптуженог, замијени новчаном казном.

(8) Ако је изречена казна дуготрајног затвора, амнестија и помиловање могу се дати тек након издржаних три петине те казне.

Рад за опште добро на слободи

Члан 44

(1) Кад суд одмјери и изрекне казну затвора од највише шест мјесеци, може истовремено одредити да се изречена казна, уз престанак оптуженог, замијени радом за опште добро на слободи.

(2) Одлука да се казна затвора замијени радом за опште добро на слободи заснива се на оцјени да, узимајући у обзир све околности које одређују врсту и мјеру казне, извршење казне затвора не би било пријекно потребно за остварење сврхе кажњавања, али истовремено условна казна не би била довољна за постизање опште сврхе кривичноправних санкција.

(3) Рад за опште добро на слободи одређује се у трајању сразмјерном изреченој казни затвора, од најмање десет до највише шездесет радних дана. Рок за извршење рада за опште добро на слободи не може бити краћи од једног мјесеца нити дужи од једне године.

(4) При оцјењивању трајања рада за опште добро на слободи као и времена обављања тога рада, суд ће узети у обзир изречену казну затвора која се замјењује и могућности учиниоца с обзиром на његову личну ситуацију и запослење.

(5) У случају када осуђени по истеку одређеног рока није извршио или је само дјелимично извршио рад за опште добро на слободи, суд ће донијети одлуку о извршењу казне затвора у трајању сразмјерном времену преосталог рада за опште добро на слободи.

(6) Замјена казне затвора радом за опште добро на слободи може се примијенити и у случајевима кад се новчана казна замјењује казном затвора према одредбама члана 47 (*Замјена новчане казне*) овога закона.

(7) Распоредивање на рад за опште добро на слободи у смислу врсте и радног мјеста обавља Правосудна комисија према мјесту пребивалишта, односно боравишта осуђеника, водећи рачуна о његовим способностима и знањима.

Условни отпуст

Члан 45

(1) Осуђени који је издржао половину, те изузетно осуђеник који је издржао једну трећину казне затвора, може бити ослобођен издржавања казне затвора под условом да не почини ново кривично дјело прије истека трајања казне (условни отпуст).

(2) Осуђени који је издржао половину казне затвора може бити ослобођен издржавања казне затвора ако се за вријеме издржавања казне затвора његово понашање поправи до те мјере да се може оправдано очекивати да ће се након отпуста са издржавања казне затвора понашати примјерено, а особито да неће починити кривична дјела. Приликом одлучивања о условном отпусту осуђеника, узео се у обзир његово понашање током издржавања казне и друге околности које указују на то да је сврха кажњавања постигнута.

(3) Осуђени који је издржао једну трећину казне затвора може бити условно отпуштен уколико постоје услови из става 1 овога члана и уколико посебне околности везане за личност осуђеника јасно указују да је постигнута сврха кажњавања.

(4) Осуђени на казну дуготрајног затвора може бити условно отпуштен након издржане три петине те казне.

Опозив условног отпуста

Члан 46

(1) Суд ће опозвати условни отпуст ако осуђени за вријеме условног отпуста учини једно или више кривичних дјела за која му је изречена казна затвора од једне године или тежа казна.

(2) Суд може опозвати условни отпуст ако осуђени на условном отпусту учини једно или више кривичних дјела за која је изречена казна затвора до једне године. Приликом одлучивања хоће ли опозвати условни отпуст, суд особито узима у обзир сличност учињених дјела, њихов значај, мотиве из којих су учињена као и друге околности које указују на прикладност опозива условног отпуста.

(3) Приликом изрицања опозива условног отпуста, суд изриче казну узимајући раније изречену казну као већ утврђену. Дио казне који је осуђени издржао према ранијој пресуди урачунава се у издржавање накнадне казне, али се вријеме проведено на условном отпусту не урачунава.

(4) Одредбе ставова од 1 до 3 овога члана примјењују се и кад се осуђенику на условном отпусту суди за кривично дјело учињено прије његовог условног отпуста.

(5) Ако је осуђени на условном отпусту осуђен на казну затвора до једне године и ако суд не опозове условни отпуст, вријеме условног отпуста се продужава за вријеме које је осуђени провео на издржавању казне затвора.

Новчана казна

Члан 47

(1) Новчана казна изриче се у дневним износима, а ако то није могуће може се изрећи у одређеном износу.

(2) Ако се новчана казна изриче у дневним износима, може износити најмање пет, а највише три стотине шездесет дневних износа, а за кривична дјела учињена из користољубља највише хиљаду пет стотина дневних износа, осим у случајевима прописаним овим законом.

(3) Ако се новчана казна изриче у одређеном износу, најнижи износ не може бити мањи од 150 КМ, а највиши износ не може бити већи од 50.000 КМ, а за кривична дјела почињена из користољубља износ не може бити већи од 1.000.000 КМ, осим у случајевима прописаним овим законом.

(4) Приликом изрицања новчане казне за кривична дјела учињена из користољубља, суд може изрећи новчану казну у износу већем од највишег износа прописаног у ставовима 2 и 3 овога члана, уколико вриједност противправне имовинске користи коју је учинилац прибавио

кривичним дјелом прелази износ од 1.000.000 КМ. У том случају, учиниоцу се може изрећи новчана казна у износу који не може бити већи од двоструког износа од вриједности противправне имовинске користи коју је прибавио кривичним дјелом због којег му се изриче новчана казна.

(5) Број дневних износа новчане казне одређује суд примјењујући општа правила за одмјеравање казне. Висину дневног износа суд одређује тако што узима у обзир висину дневног дохотка учиниоца према износу његове тромјесечне нето плате и његове друге дохотке, као и породичне обавезе. Приликом одређивања висине износа суд узима у обзир податке који у тренутку изрицања казне нису старији од шест мјесеци.

(6) Податке из претходних ставова овога члана који суду нису познати обезбјеђује оптужени у року који одреди суд, а најкасније до завршетка главног претреса у кривичном поступку. Ако до завршетка главног претреса у кривичном поступку суду нису познате околности битне за одређивање висине дневног износа новчане казне, новчана казна се изриче у одређеном износу, при чему се примјењују општа правила за одмјеравање казне.

(7) Најнижи дневни износ новчане казне износи једну шездесетину, а највиши једну трећину посљедње службено објављене просјечне мјесечне нето плате запослених у Брчко Дистрикту, коју објављује Биро за статистику Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

(8) У пресуди се одређује рок плаћања новчане казне, који не може бити краћи од петнаест дана нити дужи од шест мјесеци, али у оправданим случајевима суд може да допусти да осуђени исплати новчану казну и у ратама, с тим да рок исплате не може бити дужи од двије године.

(9) Новчане казне изречене и наплаћене по овом закону приход су буџета Брчко Дистрикта.

Замјена новчане казне

Члан 48

(1) Новчана казна се не наплаћује принудно.

(2) Ако се новчана казна не може у цијелости или дјелимично наплатити у року који је утврђен пресудом, суд ће без одлагања донијети одлуку да се новчана казна замијени казном затвора.

(3) Новчана казна ће се замијенити казном затвора тако што ће се за сваки започети дневни износ новчане казне или ако је новчана казна била изречена у одређеном износу за сваких започетих 50 КМ новчане казне, одредити један дан затвора, али затвор у том случају не може бити дужи од једне године.

(4) Ако осуђени исплати само дио новчане казне, остатак ће се сразмјерно претворити у затвор, а ако осуђени исплати остатак новчане казне, извршење затвора ће се обуставити.

Општа правила за одмјеравање казне

Члан 49

(1) Суд ће учиниоцу кривичног дјела одмјерити казну у границама које су законом прописане за то кривично дјело, имајући у виду сврху кажњавања и узимајући у обзир све околности које утичу да казна буде мања или већа (олакшавајуће и отежавајуће околности), а особито: степен кривичне одговорности, побуде из којих је дјело учињено, јачину угрожавања или повреде заштићеног добра, околности под којима је дјело учињено, ранији живот учиниоца, његове личне прилике и његово понашање након учињеног кривичног дјела, као и друге околности које се односе на личност учиниоца.

(2) Кад суд одмјерава казну учиниоцу за кривично дјело учињено у поврату, посебно ће узети у обзир је ли раније дјело исте врсте као и ново дјело, јесу ли оба дјела учињена из истих побуда и колико је времена протекло од раније осуде, односно од издржане или опроштене казне.

(3) При одмјеравању новчане казне, суд ће узети у обзир и имовно стање учиниоца, водећи рачуна о висини његове плате, његовим другим приходима, његовој имовини и о његовим породичним обавезама.

Ублажавање казне Члан 50

Суд може учиниоцу одмјерити казну испод границе прописане законом или изрећи блажу врсту казне:

- а) кад закон прописује да се учинилац може блаже казнити;
- б) и кад суд утврди да постоје особито олакшавајуће околности које указују да се и ублаженом казном може постићи сврха кажњавања.

Границе ублажавања казне Члан 51

(1) Кад постоје услови за ублажавање казне из члана 50 (*Ублажавање казне*) овога закона, суд ће ублажити казну у овим границама:

- а) ако је за кривично дјело као најмања мјера казне прописана казна затвора од десет или више година, казна се може ублажити до пет година затвора;
- б) ако је за кривично дјело као најмања мјера казне прописана казна затвора од три или више година, казна се може ублажити до једне године затвора;
- в) ако је за кривично дјело као најмања мјера казне прописана казна затвора од двије године, казна се може ублажити до шест мјесеци затвора;
- г) ако је за кривично дјело као најмања мјера казне прописана казна затвора од једне године, казна се може ублажити до три мјесеца затвора;
- д) ако је за кривично дјело прописана казна затвора од највише једне године, казна се може ублажити до тридесет дана затвора;
- ђ) ако је за кривично дјело прописана казна затвора без назнаке најмање мјере, умјесто казне затвора може се изрећи новчана казна;
- е) ако је за кривично дјело прописана новчана казна с знаком најмање мјере, казна се може ублажити до пет дневних износа, а ако се изриче у одређеном износу до 150 КМ.

(2) При одлучивању колико ће казну ублажити према правилима из става 1 овога члана, суд ће посебно узети у обзир најмању и највећу мјеру казне прописане за то кривично дјело.

Ослобођење од казне Члан 52

(1) Суд може ослободити од казне учиниоца кривичног дјела кад то закон изричито прописује.

(2) Кад је суд овлашћен учиниоца кривичног дјела да ослободи казне, може му казну ублажити без ограничења прописаних за ублажавање казне у члану 51 (*Границе ублажавања казне*) овога закона.

Посебан случај ослобођења од казне за кривична дјела почињена из нехата
Члан 53

Суд може ослободити казне учиниоца кривичног дјела учињеног из нехата, кад последице дјела тако тешко погађају учиниоца да изрицање казне у таквом случају очигледно не би одговарало сврси кажњавања.

Стицај кривичних дјела
Члан 54

(1) Ако је учинилац једном радњом или с више радњи учинио више кривичних дјела за која му се истовремено суди, суд ће најприје утврдити казне за свако од тих кривичних дјела, па ће за сва кривична дјела изрећи јединствену казну затвора, казну дуготрајног затвора или јединствену новчану казну.

(2) Јединствену казну суд ће изрећи по овим правилима:

- а) ако је за неко од кривичних дјела у стицају суд утврдио казну дуготрајног затвора, изрећи ће само ту казну;
- б) ако је за кривична дјела у стицају суд утврдио казне затвора, јединствена казна затвора мора бити већа од сваке поједине утврђене казне, али не смије достићи збир утврђених казни нити прећи двадесет година;
- в) ако су за сва кривична дјела у стицају прописане казне затвора до три године, јединствена казна затвора не може бити већа од осам година;
- г) ако је за кривична дјела у стицају суд утврдио само новчане казне, јединствена казна мора бити већа од сваке поједине утврђене новчане казне, али не смије достићи збир утврђених новчаних казни.

(3) Ако је за нека кривична дјела у стицају суд утврдио казне затвора, а за друга кривична дјела у стицају новчане казне, изрећи ће јединствену казну затвора и јединствену новчану казну по одредбама става 2 тачке од б. до д. овога члана.

(4) Споредну казну суд ће изрећи ако је утврђена макар за једно кривично дјело у стицају, а ако је утврдио више новчаних казни, изрећи ће јединствену новчану казну по одредби става 2 тачка д. овога члана.

(5) Ако је суд за кривична дјела у стицају утврдио казне затвора и казне малољетничког затвора, изрећи ће јединствену казну по одредбама става 2 тачке б. и ц. овога члана.

Продужено кривично дјело
Члан 55

(1) Одредбе овога закона о стицају кривичних дјела неће се примијенити када учинилац учини продужено кривично дјело.

(2) Продужено кривично дјело је учињено кад је учинилац са умишљајем учинио више истих или истоврсних кривичних дјела која с обзиром на начин учињења, њихову временску повезаност и друге стварне околности које их повезују чине јединствену цјелину.

(3) Када се ради о продуженом кривичном дјелу истих законских обиљежја, суд ће изабрати врсту и мјеру казне која је прописана за то кривично дјело. Ако се ради о истоврсним кривичним дјелима, суд ће изабрати врсту и мјеру казне која је прописана за најтеже од тих дјела.

Одмјеравање казне осуђеном лицу

Члан 56

(1) Ако се осуђеном лицу суди за кривично дјело учињено прије него што је започело издржавање казне по ранијој осуди, или за кривично дјело учињено за вријеме издржавања казне затвора, казне дуготрајног затвора или казне малољетничког затвора, суд ће изрећи јединствену казну за сва кривична дјела примјеном одредаба члана 54 (*Стицај кривичних дјела*) овога закона, узимајући раније изречену казну као већ утврђену. Казна или дио казне коју је осуђени издржао, урачунаће се у изречену казну затвора или казну дуготрајног затвора.

(2) За кривично дјело учињено за вријеме издржавања казне затвора, казне дуготрајног затвора или казне малољетничког затвора, суд ће учиниоцу изрећи казну независно од раније изречене казне, ако се примјеном одредаба члана 54 овога закона не би могла остварити сврха кажњавања с обзиром на трајање неиздржаног дијела раније изречене казне.

(3) Према осуђеном који за вријеме издржавања казне затвора, казне дуготрајног затвора или казне малољетничког затвора учини кривично дјело за које закон прописује новчану казну или казну затвора до једне године, примијениће се дисциплинска мјера.

Урачунавање притвора и раније казне

Члан 57

(1) Вријеме проведено у притвору и свако лишење слободe у вези с кривичним дјелом, урачунавају се у изречену казну затвора, казну дуготрајног затвора, казну малољетничког затвора или новчану казну.

(2) Казна затвора коју је осуђени издржао или новчана казна коју је осуђени платио за прекршај урачунава се у казну изречену за кривично дјело чија обиљежја обухватају и обиљежја прекршаја.

(3) При сваком урачунавању изједначава се дан притвора, дан лишења слободe, дан малољетничког затвора, дан затвора, дан дуготрајног затвора и износ од 50 КМ.

Урачунавање притвора и казне издржане у иностранству

Члан 58

Притвор, лишење слободe у току поступка изручења (екстрадицијског поступка) и казна коју је учинилац издржао по пресуди иностраног суда, урачунаће се у казну коју изрекне домаћи суд за исто кривично дјело, а ако казне нису исте врсте, урачунавање ће се извршити по оцјени суда.

VIII ГЛАВА ОСМА МЈЕРЕ УПОЗОРЕЊА

Врсте мјера упозорења Члан 59

Мјера упозорења је условна осуда.

Сврхе условне осуде Члан 60

(1) Сврха условне осуде је да се учиниоцу кривичног дјела упуту упозорење уз пријетњу казном (условна осуда) којим се омогућава остварење сврхе кривичноправних санкција изрицањем казне без њенога извршења, кад извршење казне није преко потребно ради кривичноправне заштите.

Условна осуда

Члан 61

(1) Условном осудом суд учиниоцу кривичног дјела утврђује казну и истовремено одређује да се она неће извршити ако осуђени за вријеме које одреди суд, а које не може бити краће од једне нити дуже од пет година (вријеме провјеравања), не учини ново кривично дјело.

(2) При одлучивању да ли ће изрећи условну осуду суд ће, водећи рачуна о сврси условне осуде, посебно узети у обзир личност учиниоца, његов ранији живот, његово понашање послје извршења кривичног дјела, степен кривичне одговорности и друге околности под којима је кривично дјело учињено.

Услови за изрицање условне осуде

Члан 62

(1) Условна осуда може се изрећи кад је учиниоцу утврђена казна затвора до двије године или новчана казна.

(2) За кривична дјела за која се може изрећи казна затвора од десет година или тежа казна, условна осуда се може изрећи само ако је казна из става 3 овога члана утврђена ублажавањем законом прописане казне.

(3) Условна се осуда не може изрећи за кривична дјела за која се ни ублажавањем казне не може изрећи казна затвора мања од једне године.

(4) Ако је учиниоцу утврђена и казна затвора и новчана казна, условна осуда може се изрећи за обје казне или само за казну затвора.

(5) Мјере безбједности, изречене уз условну осуду, извршавају се.

Обавезе учиниоца којем је изречена условна осуда

Члан 63

(1) Суд може у условној осуди одредити испуњавање сљедећих обавеза: да осуђени врати имовинску корист прибављену кривичним дјелом, да накнади штету коју је причинио кривичним дјелом, или да испуни друге обавезе предвиђене кривичним законодавством Брчко Дистрикта.

(2) Рок за испуњење обавеза из става 1 овога члана утврђује суд у оквиру одређеног времена провјеравања.

Опозив условне осуде због новог кривичног дјела

Члан 64

(1) Суд ће опозвати условну осуду ако осуђени у току времена провјеравања почини једно или више кривичних дјела за која је изречена казна затвора двије године или тежа казна.

(2) Ако осуђени у вријеме провјеравања почини једно или више кривичних дјела за која је изречена казна затвора у трајању краћем од двије године или новчана казна, суд ће, након што оцијени све околности које се односе на учињена кривична дјела и учиниоца, а посебно сродност учињених кривичних дјела, њихов значај и побуде из којих су учињена, одлучити хоће ли опозвати условну осуду. При томе је суд везан забраном изрицања условне осуде ако учиниоцу за кривична дјела утврђена у условној осуди и за нова кривична дјела треба изрећи казну затвора у трајању дужем од двије године (члан 62, *Условна осуда*, ставови 2 и 3 овога закона).

(3) Ако опозове условну осуду, суд ће примјеном одредаба члана 54 (*Стицај кривичних дјела*) овога закона изрећи јединствену казну и за раније учињено и за ново кривично дјело, узимајући казну из опозване условне осуде као утврђену.

(4) Ако не опозове условну осуду, суд може за ново кривично дјело изрећи условну осуду или казну. Ако суд оцијени да и за ново кривично дјело треба изрећи условну осуду, утврдиће јединствену казну и за раније учињено и за ново кривично дјело примјеном одредаба члана 54 овога закона и одредиће ново вријеме провјеравања, које не може бити краће од једне нити дуже од пет година, рачунајући од дана правоснажности нове пресуде. Осуђеном којем за ново кривично дјело буде изречена казна затвора, вријеме проведено на издржавању ове казне не урачунава се у вријеме провјеравања утврђено условном осудом за раније кривично дјело.

Опозив условне осуде због раније почињеног кривичног дјела

Члан 65

(1) Суд ће опозвати условну осуду ако последице њенога изрицања утврди да је осуђени учинио кривично дјело прије него што је условно осуђен и ако оцијени да не би било основа за изрицање условне осуде да се знало за то кривично дјело. У том ће случају примијенити одредбу члана 64 (*Опозив условне осуде због новог кривичног дјела*) став 3 овога закона.

(2) Ако суд не опозове условну осуду, примијениће одредбу члана 64 став 4 овога закона.

Опозив условне осуде због неиспуњења изречених обавеза

Члана 66

(1) Суд ће опозвати условну осуду и изрећи извршење изречене казне ако осуђени у одређеном времену провјеравања не испуни изречену обавезу у случајевима када је могао испунити ту обавезу.

(2) У случају немогућности испуњења изречене обавезе, суд може да продужи рок за испуњење те обавезе или је замијени другом одговарајућом обавезом предвиђеном кривичним законодавством Брчко Дистрикта, или може осуђеног ослободити испуњења изречене обавезе.

Рокови за опозив условне осуде

Члан 67

(1) Условна осуда се може опозвати у току времена провјеравања.

(2) Ако осуђени у току времена провјеравања учини кривично дјело које повлачи опозив условне осуде, а то је пресудом утврђено тек после истека времена провјеравања, условна осуда може се опозвати најкасније у року од једне године од дана кад је протекло вријеме провјеравања.

(3) Ако осуђени у одређеноме року не испуни неку обавезу из члана 63 (*Обавезе учиниоца којем је изречена условна осуда*) став 1 овога закона, суд може условну осуду опозвати најкасније у року од једне године од дана када је протекло вријеме провјеравања и одредити да се изврши казна утврђена у условној осуди.

Условна осуда са заштитним надзором

Члан 68

(1) Суд може одредити да се учинилац коме је изречена условна осуда стави под заштитни надзор, ако с обзиром на околности учињења кривичног дјела, личност учиниоца, његов ранији живот и понашање после учињеног кривичног дјела, сматра да ће се уз одређивање заштитног надзора сврха условне осуде и друштвено прилагођавање осуђеног боље остварити.

(2) Заштитни надзор обухвата овим законом предвиђене мјере помоћи, бриге, надзора и заштите, с тим да вријеме трајања надзора не може бити краће од шест мјесеци нити дуже од двије године.

Садржај заштитног надзора

Члан 69

Заштитни надзор може обухватити ове обавезе:

- а) лијечење у одговарајућој здравственој установи;
- б) уздржавање од употребе алкохолних пића или опојних дрога;
- в) посјеђивање одређених психијатријских, психолошких и других савјетовалишта и поступање по њиховим савјетима;
- г) оспособљавање за одређено занимање;
- д) прихватање запослења које одговара стручној спреми и способностима учиниоца;
- ђ) располагање с платом и другим приходима или имовином на примјерен начин и у складу с брачним, односно породичним обавезама.

Одређивање заштитног надзора

Члан 70

(1) Суд у пресуди одређује једну или више обавеза из члана 69 (*Садржај заштитног надзора*) овога закона утврђујући њихов садржај.

(2) При одређивању обавеза из члана 69 овога закона, суд ће особито узети у обзир године живота учиниоца, његово опште здравствено и душевно стање, његове склоности и навике у начину вођења живота, особито у кући, школи или на радном мјесту, побуде из којих је починио кривично дјело и понашање после учињеног кривичног дјела, његов ранији живот,

личне и породичне прилике, те друге околности које се односе на личност учиниоца, а од значаја су за избор обавеза заштитног надзора и њихово трајање.

(3) Ако у току трајања заштитног надзора суд утврди да је испуњена сврха заштитног надзора, може заштитни надзор укинути прије истека одређеног времена.

(4) Ако осуђени коме је изречен заштитни надзор не испуњава обавезе које му је суд одредио, суд га може опоменути или може раније обавезе замијенити другима или продужити трајање заштитног надзора у оквиру времена провјеравања, или опозвати условну осуду.

IX ГЛАВА ДЕВЕТА МЈЕРЕ БЕЗБЈЕДНОСТИ

Врсте мјера безбједности Члан 71

Учиниоцима кривичних дјела могу се изрећи ове мјере безбједности:

- а) обавезно психијатријско лијечење;
- б) обавезно лијечење од зависности;
- в) забрана вршења позива, дјелатности или дужности;
- г) забрана управљања моторним возилом;
- д) одузимање предмета.

Сврха мјера безбједности Члан 72

Сврха мјера безбједности је да се отклоне стања или услови који могу утицати да учинилац убудуће учини кривична дјела.

Изрицање мјера безбједности Члан 73

Суд може учиниоцу кривичног дјела изрећи једну или више мјера безбједности кад постоје услови за њихово изрицање прописани овим законом.

Обавезно психијатријско лијечење Члан 74

(1) Мјера безбједности обавезног психијатријског лијечења изриче се учиниоцу кривичног дјела који је кривично дјело учинио у стању битно смањене урачунљивости, односно смањене урачунљивости, ако постоји опасност да би узроци таквог стања могли и убудуће дјеловати на учиниоца да учини ново кривично дјело.

(2) Мјера безбједности обавезног психијатријског лијечења може се извршити, под условима утврђеним у ставу 1 овога члана, уз издржавање казне затвора или уз рад за опште добро на слободи или уз условну осуду.

(3) Мјера безбједности обавезног психијатријског лијечења траје док не престану разлози због којих је изречена, али најдуже до истека издржавања казне затвора или извршења рада за опште добро на слободи или истека времена провјеравања уз условну осуду.

(4) Као у случају из члана 44 (*Рад за опште добро на слободи*) став 5 овога закона, извршење казне затвора може се одредити учиниоцу кривичног дјела који се у току извршења рада за опште добро на слободи као замјени за казну затвора не подвргне обавезном психијатријском лијечењу.

(5) Под условима из става 2 овога члана, обавезно психијатријско лијечење се може наставити изван медицинске установе након што је осуђени условно отпуштен. Ако осуђени не настави лијечење, условни отпуст ће се опозвати.

(6) Према учиниоцу кривичног дјела који се не подвргне психијатријском лијечењу током времена провјеравања одређенога у условној осуди, може се поступити према одредби члана 66 (*Опозив условне осуде због неиспуњења изречених обавеза*) овога закона.

Обавезно лијечење од зависности

Члан 75

(1) Мјера безбједности обавезног лијечења од зависности може се изрећи учиниоцу који је кривично дјело учинио под одлучујућим дјеловањем зависности од алкохола или опојних дрога, ако постоји опасност да ће због те зависности и убудуће чинити кривична дјела.

(2) Мјера безбједности обавезног лијечења од зависности се, под условима из става 1 овога члана, може изрећи уз исту кривичноправну санкцију, у истом трајању и на исти начин како је овим законом прописано за мјеру безбједности обавезног психијатријског лијечења.

(3) Као у случају из члана 44 (*Рад за опште добро на слободи*) став 5 овога закона, извршење казне затвора може се одредити учиниоцу кривичног дјела који се у току извршења рада за опште добро на слободи као замјени за казну затвора не подвргне обавезном лијечењу од зависности.

(4) Под условима из члана 74 (*Обавезно психијатријско лијечење*) став 2 овога закона, обавезно лијечење од зависности се може наставити изван медицинске установе након што је осуђени условно отпуштен. Ако осуђени не настави лијечење, условни отпуст ће се опозвати.

(5) Према учиниоцу кривичног дјела који се не подвргне лијечењу од зависности током времена провјеравања одређеног у условној осуди, може се поступити према одредби члана 66 (*Опозив условне осуде због неиспуњења изречених обавеза*) овога закона.

Забрана вршења позива, дјелатности или дужности

Члан 76

(1) Мјера безбједности забране вршења одређеног позива, дјелатности или дужности може се изрећи учиниоцу који је учинио кривично дјело везано за имовину која му је била повјерена или којој је имао приступ захваљујући свом позиву, дјелатности или дужности, ако постоји опасност да би такво вршење могло подстицајно дјеловати да учини ново кривично дјело злоупотребом свог позива, дјелатности или дужности везано за имовину која му је повјерена или којој има приступ.

(2) Мјера безбједности забране вршења одређеног позива, дјелатности или дужности може се изрећи у трајању које не може бити краће од једне нити дуже од десет година, рачунајући од дана правоснажности одлуке, с тим да се вријеме проведено на издржавању казне затвора не урачунава у вријеме трајања ове мјере безбједности.

(3) Као у случају из члана 44 (*Рад за опште добро на слободи*) став 5 овога закона, извршење казне затвора може се одредити учиниоцу кривичног дјела који у току извршавања рада за

опште добро на слободи као замјени за казну затвора прекрши забрану вршења позива, дјелатности или дужности.

(4) Према учиниоцу кривичног дјела који прекрши забрану вршења позива, дјелатности или дужности током времена провјеравања одређеног у условној осуди, може се поступити према одредби члана 66 (*Опозив условне осуде због неиспуњења изречених обавеза*) овога закона.

Забрана управљања моторним возилом

Члан 77

(1) Мјера безбједности забране управљања моторним возилом може се изрећи учиниоцу кривичног дјела против безбједности саобраћаја кад постоји опасност да ће управљајући моторним возилом поново учинити такво кривично дјело.

(2) Под условима из става 1 овога члана забрана управљања моторним возилом може се односити само на одређену врсту или на све врсте моторних возила.

(3) Мјера безбједности забране управљања моторним возилом може се изрећи у трајању које не може бити краће од три мјесеца ни дуже од пет година рачунајући од правоснажности судске одлуке, с тим да се вријеме извршења казне затвора не урачунава у вријеме трајања ове мјере.

(4) Према учиниоцу кривичног дјела којем је забрањено управљање моторним возилом уз замјену за казну затвора или условну осуду, ако не поступи по тој забрани, примијениће се одредбе члана 44 (*Рад за опште добро на слободи*) став 5 и члана 66 (*Опозив условне осуде због неиспуњења одређених обавеза*) овога закона.

Одузимање предмета

Члан 78

(1) Предмети који су употријебљени или су били намијењени за учињење кривичног дјела или који су настали учињењем кривичног дјела одузеће се, кад постоји опасност да ће бити поново употребљени за учињење кривичног дјела или кад се ради заштите опште безбједности или из моралних разлога одузимање чини пријекно потребним, ако су власништво учиниоца.

(2) Предмети из става 1 овога члана могу се одузети и ако нису власништво учиниоца кад то захтијевају интереси опште безбједности и разлози морала, али се тиме не дира у права трећих лица на накнаду штете од учиниоца.

(3) У случајевима из става 2 овога члана, законом се може прописати обавезно одузимање предмета.

Х ГЛАВА ДЕСЕТА

ПРАВИЛА О ВАСПИТНИМ ПРЕПОРУКАМА, О ВАСПИТНИМ МЈЕРАМА И О КАЖЊАВАЊУ МАЛОЉЕТНИКА

Примјена посебних кривичних одредаба према малољетницима

Члан 79

(1) Према малољетним учиниоцима кривичних дјела примјењују се одредбе чл. од 79 до 109 овог закона, а остале кривичноправне одредбе из других закона примјењују се према малољетницима само ако не излазе из оквира утврђених посебним одредбама о малољетним учиниоцима кривичних дјела.

(2) Посебне одредбе о малољетним учиниоцима кривичних дјела примјењују се, под условима прописаним одредбама чл. од 79 до 109 овог закона, и према пунољетним лицима кад им се суди за кривична дјела која су учинила као малољетници, а изузетно и према лицима која су учинила кривично дјело као млађи пунољетници.

Услови примјене васпитних препорука

Члан 80

(1) Према малољетном учиниоцу кривичног дјела могу се примијенити васпитне препоруке за кривична дјела с прописаном новчаном казном или казном затвора до три године.

(2) Васпитне препоруке према малољетнику може примијенити надлежни тужилац или суд за малољетнике.

(3) Услови су примјене васпитних препорука: малољетничково признање кривичног дјела и његова изражена спремност за помирење са оштећеним.

Сврха васпитних препорука

Члан 81

Сврха васпитних препорука је:

- а) да се не покреће кривични поступак према малољетном учиниоцу кривичног дјела;
- б) и да се примјеном васпитних препорука утиче на малољетника да убудуће не учини кривична дјела.

Врсте васпитних препорука

Члан 82

(1) Васпитне препоруке су:

- а) лично извињење оштећеном;
- б) накнада штете оштећеном;
- в) редовно похађање школе;
- г) рад у корист хуманитарне организације или локалне заједнице;
- д) прихватање одговарајућег запослења;
- ђ) смјештај у другу породицу, дом или установу;
- е) лијечење у одговарајућој здравственој установи;
- ж) посјећивање васпитних, образовних, психолошких и других савјетовалишта.

(2) Васпитне препоруке из става 1 тачке од а. до ц. и тачка х. овога члана примјењује овлашћени тужилац, а васпитне препоруке из тачке од д. до г. примјењује суд за малољетнике.

Избор васпитних препорука

Члан 83

(1) При избору васпитних препорука овлашћени тужилац или суд за малољетнике узеоће у обзир свеукупне интересе малољетника и оштећеног. Притом ће посебно водити рачуна да се

примијењеним васпитним препорукама не доведе у питање малољетничково редовно школовање или његов рад.

- (2) Васпитне препоруке могу трајати најдуже једну годину.
- (3) Васпитне се препоруке могу током њиховог извршавања замијенити другим или укинути.
- (4) Избор и примјена васпитних препорука извршава се у сарадњи с родитељима или стараоцима малољетника и органима социјалног старања.

Кривичне санкције према малољетницима

Члан 84

- (1) Малољетном учиниоцу кривичног дјела могу се изрећи васпитне мјере и одређене мјере безбједности, а старијем малољетнику изузетно се може изрећи казна малољетничког затвора.
- (2) Малољетнику који је у вријеме учињења кривичног дјела навршио четрнаест, а није навршио шеснаест година живота (млађи малољетник), могу се изрећи само васпитне мјере.
- (3) Малољетнику који је у вријеме учињења кривичног дјела навршио шеснаест, а није навршио осамнаест година живота (старији малољетник), васпитне се мјере могу изрећи под условима прописаним овим законом, а изузетно му се може изрећи казна малољетничког затвора.
- (4) Малољетнику се могу изрећи мјере безбједности под условима прописанима овим законом.
- (5) Малољетнику се не може изрећи условна осуда.

Сврха васпитних мјера и казне малољетничког затвора

Члан 85

Сврха васпитних мјера и казне малољетничког затвора је да се пружањем заштите и помоћи малољетним учиниоцима кривичних дјела, надзором над њима, њиховим стручним оспособљавањем и развијањем њихове личне одговорности, обезбиједи њихово васпитање, преваспитање и правилан развој. Уз то, сврха казне малољетничког затвора је посебан утицај на малољетног учиниоца да убудуће не чини кривична дјела, као и на друге малољетнике да не чине кривична дјела.

Врсте васпитних мјера

Члан 86

- (1) Васпитне мјере су:
 - а) дисциплинске мјере;
 - б) мјере појачаног надзора;
 - в) заводске мјере.
- (2) Дисциплинске мјере изричу се малољетном учиниоцу кривичног дјела којем није потребно изрећи трајније мјере васпитања и преваспитања, нарочито ако је учинио кривично дјело из непромишљености или лакомислености.
- (3) Мјере појачаног надзора изричу се малољетном учиниоцу кривичног дјела коме треба изрећи трајније мјере васпитања, преваспитања или лијечења уз одговарајући надзор, а није потребно његово потпуно одвајање из дотадашње средине.

(4) Заводске мјере изричу се малољетном учиноцу кривичног дјела коме треба изрећи трајније мјере васпитања, преваспитања или лијечења уз његово потпуно одвајање из дотадашње средине. Заводске мјере не могу трајати дуже од пет година.

Васпитне мјере

Члан 87

Малољетном учиноцу кривичног дјела могу се изрећи ове васпитне мјере:

- а) дисциплинска мјера упућивања у дисциплински центар за малољетнике;
- б) мјере појачаног надзора: од стране родитеља, усвојиоца или стараоца; у другој породици; или од стране надлежног органа социјалне заштите;
- в) заводске мјере: упућивање у васпитну установу, у васпитно-поправни дом или у другу установу за оспособљавање.

Избор васпитне мјере

Члан 88

При избору васпитне мјере суд ће узети у обзир године живота малољетника, степен његовог душевног развоја, његова психичка својства, његове склоности, побуде из којих је кривично дјело учинио, дотадашње васпитање, средину и прилике у којима је живио, тежину кривичног дјела, те је ли му раније била изречена васпитна мјера или казна и све друге околности које могу бити од утицаја на изрицање васпитне мјере.

Упућивање у дисциплински центар за малољетнике

Члан 89

(1) Суд ће изрећи васпитну мјеру упућивања у дисциплински центар за малољетнике кад је потребно да се одговарајућим краткотрајним мјерама утиче на лице и владање малољетног учиноца кривичног дјела.

(2) Малољетника коме је изречена мјера из става 1 овога члана суд може упутити у дисциплински центар:

- а) на одређени број часова у празничне дане, али највише четири узастопна празнична дана;
- б) на одређени број часова у току дана, али најдуже у трајању једног мјесеца;
- в) на непрекидни боравак за утврђени број дана, али не дуже од двадесет дана.

(3) При изрицању мјере из става 1 овога члана суд ће водити рачуна да услед њеног извршења малољетник не изостане с редовне школске наставе или посла.

(4) У дисциплинском центру малољетник се може запослити на корисним радовима који одговарају његовим годинама живота, уколико он или његов старалац на то пристану.

(5) При изрицању васпитне мјере упућивања у дисциплински центар за малољетнике, суд може изрећи и васпитну мјеру појачаног надзора надлежног органа социјалне заштите, која се извршава по извршењу васпитне мјере упућивања у дисциплински центар за малољетнике.

Појачан надзор родитеља, усвојиоца или стараоца

Члан 90

(1) Васпитну мјеру појачаног надзора родитеља, усвојиоца или стараоца суд ће изрећи ако су родитељи, усвојилац или старалац пропустили надзор над малољетником иако су у могућности да обављају надзор.

(2) При изрицању васпитне мјере из става 1 овога члана, суд може родитељу, усвојиоцу или стараоцу дати потребна упутства и наложити им одређене дужности у погледу мјера које треба предузети за васпитање малољетника, за његово лијечење и за отклањање штетних утицаја на њега.

(3) При изрицању васпитне мјере из става 1 овога члана суд може да одреди да надлежни орган социјалног старања провјерава њено извршавање и пружа помоћ родитељу, усвојиоцу или стараоцу. Суд ће накнадно одлучити о престанку таквог провјеравања, с тим да оно не може трајати мање од једне ни дуже од три године.

Појачан надзор у другој породици

Члан 91

(1) Ако родитељи, усвојилац или старалац нису у могућности да над малољетником врше појачан надзор или ако се од њих такав надзор не може оправдано очекивати, суд ће малољетнику изрећи васпитну мјеру појачаног надзора у другој породици која је вољна да прими малољетника и која има могућности да над њим врши појачан надзор.

(2) Извршење васпитне мјере из става 1 овога члана обуставиће се кад родитељи, усвојилац или старалац стекну могућност да над малољетником врше појачан надзор или кад према резултату васпитања престане потреба за појачаним надзором.

(3) При изрицању васпитне мјере из става 1 овога члана, суд ће одредити да за вријеме њеног трајања надлежни орган социјалне заштите провјерава њено извршавање и пружа потребну помоћ породици у којој је малољетник смјештен.

Појачан надзор надлежног органа социјалне заштите

Члан 92

(1) Ако родитељи, усвојилац или старалац нису у могућности да врше појачан надзор над малољетником, а не постоје ни услови за изрицање васпитне мјере појачаног надзора у другој породици, суд ће малољетнику изрећи васпитну мјеру појачаног надзора надлежног органа социјалне заштите.

(2) Суд ће накнадно одлучити о престанку васпитне мјере из става 1 овога члана, с тим да њено трајање не може бити краће од једне ни дуже од три године. За вријеме трајања ове мјере малољетник и даље остаје да живи код родитеља, усвојиоца или стараоца, а појачани надзор над њим извршава овлашћено лице надлежног органа социјалне заштите.

(3) Овлашћено лице надлежног органа социјалне заштите брине се о школовању малољетника, његовом запослењу, одвајању из средине која на њега штетно утиче, потребном лијечењу и сређивању прилика у којима живи.

Посебне обавезе уз мјере појачаног надзора

Члан 93

(1) При изрицању неке од васпитних мјера појачаног надзора из члана 90 (*Појачан надзор родитеља, усвојиоца или стараоца*), 91 (*Појачан надзор у другој породици*) и 92 (*Појачан надзор надлежног органа социјалне заштите*) овога закона, суд може малољетнику да одреди

једну или више посебних обавеза, ако је то потребно за успјешније извршење изречене мјере, с тим да те обавезе не могу трајати дуже од трајања васпитне мјере.

(2) Суд може малољетнику одредити нарочито ове обавезе: лично извињење оштећеном, накнада штете у оквиру властитих могућности, редовно похађање школе, оспособљавање за занимање које одговара његовим способностима и склоностима, уздржавање од уживања алкохолних пића и опојних дрога, посјећивање одговарајуће здравствене установе или савјетовалишта, те уздржавање од дружења с лицима која на њега штетно дјелују.

(3) Суд може обавезе које је одредио накнадно укинути или измијенити.

(4) У случају неиспуњења обавеза из става 2 овога члана, суд може изречену мјеру појачаног надзора замијенити другом васпитном мјером.

(5) При одређивању обавеза из става 2 овога члана, суд ће малољетника упозорити на посљедице из става 4 овога члана.

Упућивање у васпитну установу

Члан 94

(1) Суд ће изрећи васпитну мјеру упућивања у васпитну установу малољетнику над којим треба обезбиједити вршење сталног надзора стручних васпитача у установи за васпитање малољетника.

(2) У васпитној установи малољетник остаје најмање шест мјесеци, а највише три године. При изрицању ове мјере суд неће одредити њено трајање, већ ће о томе накнадно одлучити (члан 97, *Обустава извршења и измјена одлуке о васпитним мјерама*, став 2 овога закона).

Упућивање у васпитно-поправни дом

Члана 95

(1) Суд ће изрећи васпитну мјеру упућивања у васпитно-поправни дом за малољетне учиниоце кривичних дјела малољетнику према којем треба примјенити појачане мјере преваспитања.

(2) При одлучивању хоће ли изрећи васпитну мјеру из става 1 овога члана, суд ће посебно узети у обзир тежину и природу почињеног кривичног дјела и околност јесу ли малољетнику раније биле изречене васпитне мјере или казна малољетничког затвора.

(3) У васпитно-поправном дому малољетник остаје најмање једну, а највише пет година. При изрицању васпитне мјере из става 1 овога члана суд неће одредити њено трајање, већ ће о томе накнадно одлучити (члан 97, *Обустава извршења и измјена одлуке о васпитним мјерама*, став 2 овога закона).

Упућивање у другу установу за оспособљавање

Члан 96

(1) Малољетнику ометеном у психичком или физичком развоју суд може умјесто васпитне мјере упућивања у васпитну установу или васпитне мјере упућивања у васпитно-поправни дом изрећи васпитну мјеру упућивања у другу установу за оспособљавање.

(2) Малољетник остаје у установи за оспособљавање док је то потребно ради његовог лијечења или оспособљавања, а кад малољетник постане пунољетан, поново ће се испитати потреба његовог даљег задржавања у тој установи.

Обустава извршења и измјена одлуке о васпитним мјерама

Члан 97

(1) Кад се послњје доношења одлуке којом је изречена васпитна мјера појачаног надзора или заводска васпитна мјера појаве околности којих није било у вријеме доношења одлуке или се за њих није знало, а оне би биле од утицаја на доношење одлуке, извршење изречене мјере може се обуставити или се изречена мјера може замијенити другом васпитном мјером појачаног надзора или заводском васпитном мјером.

(2) Уз случајеве из става 1 овога члана, уколико за поједине мјере није шта друго прописано, васпитна мјера појачаног надзора или заводска васпитна мјера може се, с обзиром на постигнути успјех васпитања, обуставити од извршења, а може се и замијенити другом таквом мјером којом ће се боље постићи сврха васпитних мјера.

(3) Обустављање од извршења заводске васпитне мјере или замјењивање заводске васпитне мјере другом таквом мјером извршиће се уз сљедећа ограничења:

а) васпитна мјера упућивања у васпитну установу не може се обуставити од извршења прије истека рока од шест мјесеци, а до истека овога рока може се замијенити само васпитном мјером упућивања у васпитно-поправни дом или васпитном мјером упућивања у другу установу за оспособљавање;

б) васпитна мјера упућивања у васпитно-поправни дом не може се обуставити од извршења прије истека рока од једне године, а до истека овога рока може се замијенити само васпитном мјером упућивања у васпитну установу или васпитном мјером упућивања у другу установу за оспособљавање.

(4) Изузетно, васпитна мјера упућивања у васпитну установу или васпитна мјера упућивања у васпитно-поправни дом може се обуставити од извршења или замијенити другом мјером и прије истека рока из става 3 тачке а. и б. овога члана, ако посебне околности које се односе на лице малољетника очигледно показују да је постигнута сврха тих мјера.

Поновно одлучивање о васпитним мјерама

Члан 98

(1) Ако је од правоснажности одлуке којом је изречена васпитна мјера појачаног надзора или заводска васпитна мјера протекло више од једне године, а извршење није започето, суд ће поновно одлучити о потреби извршења изречене мјере. При томе суд може одлучити да се раније изречена мјера изврши, не изврши или да се замијени неком другом мјером.

(2) Васпитна мјера упућивања у дисциплински центар за малољетнике неће се извршити ако је протекло више од шест мјесеци од правоснажности одлуке којом је ова мјера изречена, а њено извршење није започето.

Кажњавање старијих малољетника

Члан 99

Казнити се може само кривично одговоран старији малољетник који је починио кривично дјело с прописаном казном затвора тежом од пет година, а због тешких посљедица дјела и високог степена кривичне одговорности не би било оправдано изрећи васпитну мјеру.

Казна малољетничког затвора

Члан 100

(1) Казна малољетничког затвора не може бити краћа од једне ни дужа од десет година, а изриче се на пуне године или на пола године.

(2) При одмјеравању казне старијем малољетнику за кривично дјело суд не може изрећи казну малољетничког затвора у трајању дужем од казне затвора прописане за то кривично дјело, али суд није везан за најмању прописану мјеру те казне.

Одмјеравање казне малољетничког затвора

Члан 101

При одмјеравању казне малољетничког затвора старијем малољетнику, суд ће узети у обзир све околности које утичу да казна буде мања или већа (члан 49, *Опита правила за одмјеравање казне*), имајући посебно у виду степен душевног развоја малољетника и вријеме потребно за његово преваспитање и стручно оспособљавање.

Изрицање васпитних мјера и казне малољетничког затвора за кривична дјела у стицају

Члан 102

(1) За кривична дјела у стицају суд изриче малољетнику само једну васпитну мјеру или само казну малољетничког затвора кад постоје законски услови за изрицање те казне и кад суд оцијени да је треба изрећи.

(2) По одредби става 1 овога члана суд ће поступити и кад послје изречене васпитне мјере, или казне малољетничког затвора утврди да је малољетник прије или послје њиховог изрицања починио кривично дјело.

Застара извршења казне малољетничког затвора

Члан 103

Казна малољетничког затвора неће се извршити кад од дана правоснажности пресуде којом је казна изречена протекне:

- а) десет година ако је изречена казна малољетничког затвора преко пет година;
- б) пет година ако је изречена казна малољетничког затвора преко три године;
- в) три године ако је изречена казна малољетничког затвора до три године.

Изрицање кривичноправних санкција пунољетним лицима за кривична дјела која су учинила као малољетници

Члан 104

(1) Пунољетном лицу које је навршило двадесет и једну годину живота не може се судити за кривично дјело које је учинило као млађи малољетник.

(2) Ако пунољетно лице у вријеме суђења није навршило двадесет и једну годину живота, може му се судити само за кривична дјела с прописаном казном затвора тежом од пет година. Таквом лицу суд може изрећи само одговарајућу заводску васпитну мјеру, с тим да ће при оцјени хоће ли изрећи ову мјеру, суд узети у обзир све околности случаја, а нарочито тежину учињеног кривичног дјела, вријеме које је протекло од његовог учињења, владање учиниоца, као и сврху те васпитне мјере.

(3) Пунољетном лицу може се за кривично дјело које је учинило као старији малољетник изрећи одговарајућа заводска васпитна мјера, а под условима из члана 100 (*Казна*

малољетничког затвора) овога закона и казна малољетничког затвора. При оцјени хоће ли и коју ће од ових санкција изрећи, суд ће узети у обзир све околности случаја, а нарочито тежину учињеног кривичног дјела, вријеме које је протекло од његовог учињења, владање учиниоца као и сврху коју треба постићи овим санкцијама.

(4) Изузетно од одредбе става 3 овога члана, пунољетном лицу које је у вријеме суђења навршило двадесет и једну годину живота, суд може умјесто казне малољетничког затвора изрећи казну затвора или условну осуду. Казна затвора изречена у овом случају има у погледу рехабилитације, брисања осуде и правних посљедица осуде исти правни учинак као и казна малољетничког затвора.

Изрицање васпитних мјера млађим пунољетним лицима

Члан 105

(1) Учиниоцу који је као пунољетан учинио кривично дјело, а у вријеме суђења није навршио двадесет и једну годину живота, суд може изрећи одговарајућу заводску васпитну мјеру ако се, с обзиром на његову личност и околности под којима је кривично дјело починио, може очекивати да ће се и васпитном мјером постићи сврха која би се остварила изрицањем казне.

(2) Млађем пунољетном лицу којему је изречена васпитна мјера суд може под условима прописанима овим законом изрећи све мјере безбједности прописане овим законом, осим мјере безбједности забране вршења позива, дјелатности или дужности.

(3) Изречена васпитна мјера може трајати најдуже док учинилац не наврши двадесет и три године живота.

Изрицање мјера безбједности малољетнику

Члан 106

(1) Малољетном учиниоцу кривичног дјела којем је изречена васпитна мјера или казна малољетничког затвора могу се, под условима прописаним законом, изрећи мјере безбједности из члана 71 (*Врсте безбједносних мјера*) тачке а., б. и е. овога закона.

(2) Мјера безбједности обавезног лијечења од зависности не може се изрећи уз дисциплинску мјеру.

(3) Умјесто мјере безбједности обавезног психијатријског лијечења може се изрећи васпитна мјера упућивања у другу установу за оспособљавање, ако се у тој установи може обезбиједити лијечење и тиме постићи сврха те безбједносне мјере. Поред тога, може се изрећи и безбједносна мјера одузимања предмета.

Учинак казне на васпитне мјере

Члан 107

(1) Ако за вријеме трајања васпитне мјере суд изрекне старијем малољетнику казну малољетничког затвора, васпитна мјера престаје кад малољетник започне издржавање те казне.

(2) Ако за вријеме трајања васпитне мјере суд изрекне пунољетном лицу казну малољетничког затвора или казну затвора најмање годину дана, васпитна мјера престаје кад то лице започне издржавање казне.

(3) Ако за вријеме трајања васпитне мјере суд изрекне пунољетном лицу казну затвора у трајању краћем од једне године, суд ће у пресуди одлучити хоће ли се по издржаној казни наставити извршење изречене васпитне мјере или ће се та мјера укинути.

Учинак васпитних мјера и казне малољетничког затвора

Члан 108

(1) Васпитне мјере и казна малољетничког затвора не посљедују правним посљедицама осуде које се састоје у забрани стицања одређених права из члана 118 (*Врсте правних посљедица осуде*) став 2 овога закона.

(2) На лица која издржавају васпитну мјеру упућивања у васпитно-поправни дом или казну малољетничког затвора примјењују се одредбе члана 112 (*Рад осуђених лице*) овога закона.

Евиденција о изреченим васпитним мјерама

Члан 109

(1) Евиденцију о изреченим васпитним мјерама воде надлежни органи социјалне заштите на основу прописа које доноси орган надлежан за послове социјалног старања у Брчко Дистрикту.

(2) Подаци о изреченим васпитним мјерама могу се дати само суду, тужилаштву, органима унутрашњих послова и органима социјалне заштите у вези с кривичним поступком који се води против лица којима су изречене васпитне мјере.

XI ГЛАВА ЈЕДАНАЕСТА

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ О ИЗВРШЕЊУ КРИВИЧНОПРАВНИХ САНКЦИЈА

Извршење казне затвора

Члан 110

(1) Казна затвора и казна малољетничког затвора извршавају се у затвореним, полуотвореним или отвореним установама за издржавање казне.

(2) Казна дуготрајног затвора извршава се у затвореним установама за издржавање казне.

Границе извршења казни

Члан 111

Лицу према којему се извршава казна одузимају се права или се оно ограничава у правима у складу са законом само у границама преко потребним да би се остварила сврха појединих казни.

Рад осуђених лица

Члан 112

(1) Лице осуђено на казну затвора, казну дуготрајног затвора или казну малољетничког затвора, које је способно за рад, може радити уколико оно на то пристане.

(2) Ако осуђено лице тражи или пристане на рад, рад ће му се омогућити.

(3) Рад осуђеног лица треба бити користан и усклађен са савременим начином вршења исте врсте рада на слободи, према стручним и другим способностима осуђеника.

Извршење казне малољетничког затвора

Члан 113

(1) Према старијем малољетнику, док не наврши осамнаест година живота, казна малољетничког затвора извршава се у посебним казнено-поправним установама за малољетнике. Према лицу које је навршило осамнаест година живота али није навршило двадесет и три године живота (млађе пунољетно лице) казна малољетничког затвора се

извршава у посебним установама за млађа пунољетна лица или у посебном одјељењу установе у којој се казна извршава према пунољетним лицима, при чему се обезбјеђује да млађа пунољетна лица не дођу у контакт са старијим затвореницима. Према лицу које је навршило двадесет и три године живота прије краја издржавања казне, остатак казне се извршава у казнено-поправној установи за одрасле.

(2) Према млађем пунољетном лицу казна се може извршавати у казнено-поправној установи за малољетнике све док је то потребно ради завршетка њеног школовања или стручног оспособљавања. Међутим, према млађем се пунољетном лицу казна не може ни у којем случају извршавати у казнено-поправној установи за малољетнике, ако би то било на који начин било штетно за малољетна лица према којима се извршава казна малољетничког затвора у тој установи.

(3) Избор посла за осуђеног малољетника врши се према његовим способностима и склоностима за одређену врсту посла, ради стручног оспособљавања, а према могућностима које постоје у казнено-поправној установи за малољетнике. Млађем пунољетном лицу ће се такође омогућити образовање и стручно оспособљавање, без обзира извршава ли се казна у посебним установама или у посебним одјељењима казнено-поправних установа за одрасла лица.

(4) Радно вријеме осуђеног малољетника одређује се тако да му се омогући школовање и стручно оспособљавање и да му остане довољно времена за физичко васпитање и разоноду.

(5) Осуђени малољетник може бити условно отпуштен са издржавања казне ако је издржао трећину казне, али не прије него што је провео једну годину у казнено-поправној установи. За вријеме условног отпуста суд може одредити васпитну мјеру појачаног надзора надлежног органа социјалне заштите. За опозив условног отпуста примјењују се одредбе члана 46 (*Опозив условног отпуста*) овога закона.

(6) Малољетни осуђеник, осим у изузетним околностима, има право да одржава контакте са својом породицом путем писама и посјета.

ХИИ ГЛАВА ДВАНАЕСТА

ОДУЗИМАЊЕ ИМОВИНСКЕ КОРИСТИ ПРИБАВЉЕНЕ КРИВИЧНИМ ДЈЕЛОМ И ПРАВНЕ ПОСЉЕДИЦЕ ОСУДЕ

Основа одузимања имовинске користи прибављене кривичним дјелом

Члан 114

- (1) Нико не може задржати имовинску корист прибављену кривичним дјелом.
- (2) Корист из става 1 овога члана одузеће се судском одлуком којом је утврђено да је кривично дјело учињено, под условима прописанима овим законом.
- (3) Суд такође може одузети корист из става 1 овога члана и у одвојеном поступку, уколико постоји оправдани разлог за закључак да је корист прибављена кривичним дјелом, а власник или уживалац није у могућности да пружи доказе да је корист прибављена законито.

Начин одузимања имовинске користи прибављене кривичним дјелом

Члан 115

- (1) Од учиниоца ће се одузети новац, предмети од вриједности и свака друга имовинска корист која је прибављена кривичним дјелом, а ако одузимање није могуће, учинилац ће се обвезати на исплату новчаног износа размјерног прибављеној имовинској користи. Имовинска корист

прибављена кривичним дјелом може се одузети од лица на које је пренесена без накнаде или уз накнаду која не одговара стварној вриједности, ако је она знала или могла знати да је имовинска корист прибављена кривичним дјелом.

(2) Када је имовинска корист прибављена кривичним дјелом сједињена са имовином стеченом на законити начин, таква имовина може бити предмет одузимања али у мјери која не премашује процијењену вриједност имовинске користи прибављене кривичним дјелом.

(3) Приход или други плодови имовинске користи прибављене кривичним дјелом, или имовине у коју је имовинска корист прибављена кривичним дјелом претворена или имовине с којом је имовинска корист прибављена кривичним дјелом сједињена, могу бити предмет мјера наведених у овом члану на исти начин и у истој мјери као и имовинска корист прибављена кривичним дјелом.

Заштита оштећеног

Члан 116

(1) Ако је оштећеном у кривичном поступку досуђен имовинскоправни захтјев, суд ће изрећи одузимање имовинске користи уколико она прелази досуђени имовинскоправни захтјев оштећеног.

(2) Оштећени који је у кривичном поступку у погледу свог имовинскоправног захтјева упућен на парнични поступак, може тражити да се намири из износа одузете вриједности ако покрене парнични поступак у року од шест мјесеци од дана правоснажности одлуке којом је упућен на парнични поступак и ако у року од три мјесеца од дана правоснажности одлуке којом је утврђен његов захтјев затражи намирење из одузете вриједности.

(3) Оштећени који у кривичном поступку није истакао имовинскоправни захтјев, може захтијевати намирење из одузете вриједности ако је ради утврђења свог захтјева покренуо парнични поступак у року од три мјесеца од дана сазнања за пресуду којом се одузима имовинска корист, а најдаље у року од двије године од правоснажности одлуке о одузимању имовинске користи и ако у року од три мјесеца од дана правоснажности одлуке којом је утврђен његов захтјев затражи намирење из одузете вриједности.

Наступање правних посљедица осуде

Члан 117

(1) Осуде за одређена кривична дјела могу имати за правну посљедицу престанак или губитак одређених права или забрану стицања одређених права.

(2) Правне посљедице осуде не могу наступити кад је за кривично дјело учиниоцу изречена новчана казна, условна осуда или кад је учинилац ослобођен од казне.

(3) Правне посљедице осуде могу се прописати само законом и наступају по сили закона којим су прописане.

Врсте правних посљедица осуде

Члан 118

(1) Правне посљедице осуде које се односе на престанак или губитак одређених права су:

- а) престанак обављања одређених послова или дужности у органима власти, привредним друштвима или у другим правним лицима;
- б) престанак запослења или престанак обављања одређеног звања, позива или занимања;

- в) одузимање одликовања.
- (2) Правне посљедице осуде које се састоје у забрани стицања одређених права су:
- а) забрана обављања одређених послова или функција у органима власти, привредним друштвима или у другим правним лицима;
 - б) забрана стицања одређених звања, позива или занимања или унапређења у служби;
 - в) забрана стицања одређених дозвола или одобрења која се издају одлуком органа власти.

Почетак и трајање правних посљедица осуде
Члан 119

- (1) Правне посљедице осуде наступају даном правоснажности пресуде.
- (2) Правне посљедице осуде које се састоје у забрани стицања одређених права трају најдуже десет година од дана издржане, опроштене или застарјеле казне, ако за поједине правне посљедице није законом прописано краће трајање.
- (3) Правне посљедице осуде престају брисањем осуде.

Престанак мјера безбједности и правних посљедица осуде на основу судске одлуке
Члан 120

- (1) Суд може да одлучи о престанку примјене мјере безбједности забране вршења позива, дјелатности или дужности ако су протекле три године од дана њеног изрицања.
- (2) Суд може да одреди да престане правна посљедица осуде која се састоји у забрани стицања одређеног права кад протекну три године од дана издржане, застарјеле или опроштене казне.
- (3) При оцјени хоће ли одредити престанак примјене мјере безбједности, односно правне посљедице осуде, суд ће узети у обзир понашање осуђеника послије осуде, његову спремност да накнади штету проузроковану кривичним дјелом и да врати имовинску корист прибављену кривичним дјелом, као и друге околности које указују на оправданост престанка примјене мјере безбједности, односно правне посљедице осуде.
- (4) Престанком правне посљедице осуде не дира се у права трећих лица која се заснивају на осуди.

XIII ГЛАВА ТРИНАЕСТА

РЕХАБИЛИТАЦИЈА, АМНЕСТИЈА, ПОМИЛОВАЊЕ И БРИСАЊЕ ОСУДЕ

Рехабилитација
Члан 121

- (1) Послије издржане, опроштене или застарјеле казне затвора, казне дуготрајног затвора или казне малолетничког затвора, осуђена лица уживају сва права утврђена уставом, законом и другим прописима и могу стицати сва права, осим оних која су им ограничена мјером безбједности или наступањем правне посљедице осуде.
- (2) Одредба става 1 овог члана примјењује се и на лица на условном отпусту, ако њихова права нису ограничена посебним прописима о условном отпусту са издржавања казне затвора.

Амнестија

Члан 122

(1) Лицима која су обухваћена актом амнестије даје се ослобођење од кривичног гоњења или потпуно или дјелимично ослобођење од извршења казне, замјењује се изречена казна блажом казном, одређује се брисање осуде, или се укида одређена правна посљедица осуде.

(2) Амнестија се даје законом.

Помиловање

Члан 123

(1) Помиловањем се поименично одређеном лицу даје ослобођење од кривичног гоњења или потпуно или дјелимично ослобођење од извршења казне, замјењује се изречена казна блажом казном, или условном осудом, или се одређује брисање осуде, или се укида односно одређује краће трајање мјере безбједности забране вршења позива, дјелатности или дужности, или забрана управљања моторним возилом учиниоцима који су возачи по занимању, или одређене правне посљедице осуде.

Учинак амнестије и помиловања на права трећих лица

Члан 124

Давањем амнестије или помиловања не утиче се на права трећих лица која се заснивају на осуди.

Брисање осуде

Члан 125

(1) Осуда којом је учинилац кривичног дјела ослобођен од казне брише се из казнене евиденције ако осуђени у року од једне године од дана правоснажности пресуде не почини ново кривично дјело.

(2) Условна осуда брише се из казнене евиденције по протеку рока од једне године од дана престанка времена провјеравања, ако за то вријеме осуђени не учини ново кривично дјело.

(3) Осуда на новчану казну брише се из казнене евиденције по протеку рока од три године од дана извршене, застарјеле или опроштене казне, ако за то вријеме осуђени не учини ново кривично дјело.

(4) Осуда на казну затвора до једне године и на казну малољетничког затвора до једне године брише се из казнене евиденције по протеку рока од пет година од дана издржане, застарјеле или опроштене казне, ако за то вријеме осуђени не учини ново кривично дјело.

(5) Суд може, на молбу осуђеног, одредити да се брише из казнене евиденције осуда на казну затвора од једне до три године, ако је протекао рок од пет година од дана издржане, застарјеле или опроштене казне, а у том времену осуђени није учинио ново кривично дјело. Приликом одлучивања о брисању осуде суд ће водити рачуна о владању осуђеног послје издржане казне, о природи кривичног дјела и о другим околностима које могу бити од значаја за оцјену о оправданости брисања осуде.

(6) Осуда се не може брисати из казнене евиденције док траје примјена мјера безбједности.

(7) Ако је у току рока за брисање осуде осуђеном изречена казна затвора преко три године, неће се брисати ни ранија ни каснија осуда.

(8) Више осуда истог лица могу се брисати из казнене евиденције само истовремено, и то само ако постоје услови за брисање сваке од тих осуда.

XIV ГЛАВА ЧЕТРНАЕСТА

ОДГОВОРНОСТ ПРАВНИХ ЛИЦА ЗА КРИВИЧНА ДЈЕЛА

Одговорност правнеог лица

Члан 126

(1) Ова глава овога закона прописује одговорност правног лица, изузимајући Босну и Херцеговину, Федерацију Босне и Херцеговине, Републику Српску, Брчко Дистрикт Босне и Херцеговине, кантон, град, општину и мјесну заједницу, за кривично дјело које је учинилац учинио у име, за рачун или у корист правног лица.

(2) Ова глава овога закона прописује казне и друге кривичноправне санкције које се могу изрећи правном лицу те правне посљедице осуде правног лица за кривично дјело.

(3) Под условима прописаним законом, за одређена правна лица може бити искључена или ограничена примјена појединих казни или других кривичноправних санкција које се могу изрећи правним лицима.

(4) Кривични поступак против привредних друштава води се по одредбама Закона о кривичном поступку Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

Примјена овога закона према мјесту учињења кривичног дјела у вези с кривичном одговорношћу правних лица

Члан 127

(1) Домаће и страно правно лице је, су складу са овим законом, одговорно за кривична дјела почињена на подручју Брчко Дистрикта.

(2) Домаће и страно правно лице које има сједиште на подручју Брчко Дистрикта или у њему обавља своју дјелатност је, у складу са овим законом, одговорно за кривично дјело учињено изван Брчко Дистрикта, ако је кривично дјело учињено против Брчко Дистрикта, његових становника или домаћих правних лица.

(3) Домаће правно лице је, у складу са овим законом, одговорно за кривично дјело учињено изван Брчко Дистрикта против стране државе, страних држављана или страних правних лица, под условима из члана 13 овог закона (Примјена кривиченог законодавства Брчко Дистрикта на становнике Брчко Дистрикта који учине кривично дјело у иностранству и странца који учини кривично дјело у иностранству).

Основи одговорности правног лица

Члан 128

За кривично дјело које је учинилац учинио у име, за рачун или у корист правног лица, одговорно је правно лице:

- а) кад смисао учињеног кривичног дјела произлази из закључка, налога или одобрења управних или надзорних органа правног лица;
- б) или кад су управни или надзорни органи правног лица утицали на учиниоца или му омогућили да учини кривично дјело;

- в) или кад правно лице располаже противправно оствареном имовинском користи или користи предмете настале кривичним дјелом;
- г) или кад су управни или надзорни органи правног лица пропустили дужни надзор над законитошћу рада запослених.

Границе одговорности правног лица за кривично дјело

Чланак 129

- (1) Уз услове из члана 128 (*Основи одговорности правног лица*) овога закона правно је лице одговорно за кривично дјело и кад учинилац за учињено кривично дјело није кривично одговоран.
- (2) Одговорност правног лица не искључује кривичну одговорност физичких, односно одговорних лица за учињено кривично дјело.
- (3) За кривична дјела учињена из нехата, правно лице може бити одговорно под условима из члана 128 тачка д. овога закона, и у том се случају правно лице може блаже казнити.
- (4) Кад у правном лицу осим учиниоца нема другог лица или органа који би могао усмјеравати или надzirати учиниоца, правно лице одговара за учињено кривично дјело у границама учиниоачеве одговорности.

Одговорност при статусној промјени правног лица

Члан 130

- (1) Правно лице у стечају може бити кривично одговорно за кривично дјело без обзира је ли кривично дјело учињено прије почетка стечајног поступка или у међувремену, али се правном лицу у стечају не изриче казна, већ се изриче мјера безбједности одузимања предмета или се одузима имовинска корист прибављена кривичним дјелом.
- (2) Кад је дошло до престанка правног лица прије правоснажног окончања кривичног поступка, а у кривичном је поступку утврђена кривична одговорност тог правног лица, казне и остале кривичноправне санкције изричу се правном лицу које је правни сљедник правног лица којему је утврђена кривична одговорност, ако су њени управни или надзорни органи прије престанка правног лица знали за учињено кривично дјело.
- (3) Правном лицу које је правни сљедник правног лица којему је утврђена кривична одговорност и чија су управна или надзорна тијела знала за учињено кривично дјело, изриче се мјера безбједности одузимања предмета или се одузима имовинска корист прибављена кривичним дјелом.
- (4) Ако је до престанка правног лица дошло по правоснажно окончаном кривичном поступку, изречена се кривичноправна санкција извршава по одредбама ставова 2 и 3 овога члана.

Одговорност правног лица за покушај

Члан 131

- (1) Ако је учинилац намјеравано кривично дјело започео али га није довршио, правно је лице одговорно под условима из члана 128 (*Основи одговорности правног лица*) овога закона, ако закон прописује кажњавање и за покушај тога кривичног дјела.
- (2) Правно се лице кажњава за покушај казном прописаном за довршено казнено дјело, а може се и блаже казнити.

(3) Ако су управа или надзорни органи правног лица спријечили учиниоца да доврши започето кривично дјело, правно се лице може ослободити казне.

Продужено кривично дјело и кривична одговорност правних лица **Члан 132**

Кад је код правног лица присутан исти основ кривичне одговорности у погледу више истоврсних и временски повезаних кривичних дјела више учинилаца, правно је лице кривично одговорно као да је учињено једно кривично дјело.

Саучесништво правних лица **Члан 133**

(1) У случају да два или више правних лица учествује при учињењу кривичног дјела, свако је одговорна по члану 128 (*Основе одговорности правног лица*) овога закона.

(2) Код саучесништва правних лица из става 1 овога члана, свако правно лице одговара као да је једино правно лице кривично одговорно за кривично дјело.

Општи разлози за ублажавање казне правном лицу или ослобођење од казне **Члан 134**

(1) Правно лице чији управни или надзорни орган добровољно пријави учиниоца након што је кривично дјело учињено, може се блаже казнити.

(2) Правно лице чији управни или надзорни орган након учињеног кривичног дјела одлучи да врати противправно прибављену имовинску корист или отклонити проузроковане штетне последице или саопшти податке о основаности одговорности других правних лица, може се ослободити казне.

Казне за правна лица **Члан 135**

Правним се лицима за кривична дјела могу изрећи ове казне:

- а) новчана казна;
- б) казна одузимања имовине;
- в) казна престанка правног лица.

Новчана казна за правна лица **Члан 136**

(1) Новчана казна која се изриче правном лицу не може бити мања од 5.000 КМ нити већа од 5.000.000 КМ.

(2) Ако је кривичним дјелом правног лица другоме проузрокована имовинска штета или је прибављена противправна имовинска корист, највећа мјера изречене новчане казне може износити двоструки износ те штете, односно користи.

Казна одузимања имовине **Члан 137**

(1) Казна одузимања имовине може се изрећи за кривична дјела с прописаном казном затвора од пет година или тежом казном.

(2) Правном се лицу може одузети најмање половина имовине или већи дио имовине или целокупна имовина.

У случају стечајног поступка као последице изречене казне одузимања имовине, повјериоци се могу намирити из одузете стечајне масе.

Казна престанка правног лица

Члан 138

(1) Казна престанка правног лица може се изрећи ако је дјелатност правног лица у цијелости или у претежној мјери коришћена за учињење кривичних дјела.

(2) Уз казну престанка правног лица, може се изрећи и казна одузимања имовине.

(3) Уз изречену казну престанка правног лица, суд ће предложити отварање поступка ликвидације.

(4) Из имовине правног лица којему је изречена казна престанка правног лица могу се исплатити повјериоци.

Одмјеравање казне правном лицу

Члан 139

(1) При одмјеравању казне правном лицу узима се у обзир, поред општих правила за одмјеравање казне из члана 49 (*Опита правила за одмјеравање казне*) овога закона, такође и економска моћ правног лица.

(2) При одмјеравању новчане казне за кривична дјела за која се уз новчану казну изриче и казна одузимања имовине, изречена казна не смије пријећи половину имовине правног лица.

Изрицање условне осуде правном лицу

Члан 140

(1) Суд може правном лицу за кривично дјело изрећи условну осуду умјесто новчане казне.

(2) Условном осудом суд може правном лицу утврдити новчану казну до 1.500.000 КМ и уједно одлучити да се иста неће извршити, ако правно лице, у року који одреди суд, а који не може бити краћи од једне ни дужи од пет година, не буде одговорна за ново кривично дјело.

Мјере безбједности за правна лица

Члан 141

Правном се лицу могу за кривично дјело изрећи, поред мјере безбједности одузимања предмета из члана 78 (*Одузимање предмета*) овога закона, ове мјере безбједности:

- а) објава пресуде;
- б) забрана обављања одређене привредне дјелатности.

Објава пресуде
Члан 142

(1) Мјера безбједности објаве пресуде изриче се када би било корисно да јавност сазна за осуду, особито ако би објава пресуде била од користи за отклањање опасности за живот или здравље људи или за безбједност саобраћаја или за привреду.

(2) С обзиром на значај кривичног дјела и потребу да јавност сазна за осуду, суд ће оцијенити хоће ли се пресуда објавити у штампи, на радију или телевизији или у више наведених средстава јавног информисања, и уједно хоће ли се објавити обраложење пресуде у цијелости или у изводу, узимајући притом у обзир да се начином објаве омогући обавијештеност свих у чијем интересу је објава пресуде.

Забрана обављања одређене привредне дјелатности
Члан 143

(1) Мјером безбједности забране обављања одређене привредне дјелатности суд може правном лицу да забрани производњу одређених производа или обављање одређених послова, или му забранити да се бави одређеним пословима промета робе или другим привредним послом.

(2) Мјера безбједности из става 1 овога члана изриче се правном лицу ако би његово даље бављање одређеном привредном дјелатношћу било опасно за живот или здравље људи или штетно за привредно или финансијско пословање других правних лица или за привреду, или ако је правно лице у посљедње двије године прије учињеног кривичног дјела већ било кажњено за исто или слично кривично дјело.

(3) Мјера безбједности из става 1 овога члана може се изрећи у трајању од шест мјесеци до пет година, рачунајући од правоснажности пресуде.

Одузимање имовинске користи правном лицу
Члан 144

Уколико правно лице учињеним кривичним дјелом прибави имовинску корист, имовинска корист прибављена кривичним дјелом ће се одузети од правног лица.

Правне посљедице осуде правног лица
Члан 145

(1) Правне посљедице осуде правног лица за кривично дјело су:

- а) забрана рада на основу дозволе, овлашћења или концесије, које је издао органа стране државе;
- б) забрана рада на основу дозволе, овлашћења или концесије, које су издале институције у Брчко Дистрикту.

(2) Правне посљедице осуде правног лица за кривично дјело могу наступити и кад је правном лицу за учињено кривично дјело изречена новчана казна.

Застара кривичног прогона и извршења кривичноправних санкција изречених правним лицима
Члан 146

(1) На застару кривичног прогона правног лица примјењују се одредбе члана 15 (*Застара кривичног прогона*) овога закона.

(2) Застара извршења казне изречене правном лицу наступа кад од правоснажности пресуде којом је казна изречена протекне:

- а) три године за извршење новчане казне;
- б) пет година за извршење казне одузимања имовине и казне престанка правног лица.

(3) Застара извршења мјере безбједности наступа протеклом:

- а) шест мјесеци од правоснажности одлуке којом је изречена мјера безбједности објаве пресуде;
- б) времена једнаког ономе које је одређено за трајање мјере безбједности забране обављања одређене привредне дјелатности.

Закони који прописују кривична дјела правних лица

Члан 147

Правна лица могу бити кривично одговорна за кривична дјела из овога закона и за друга кривична дјела прописана законом у Брчко Дистрикту.

Казне за кривична дјела

Члан 148

(1) За кривична дјела с прописаном новчаном казном или казном затвора до три године, правно ће се лице казнити новчаном казном до 850.000 КМ или до десетероструког износа штете проузроковане или имовинске користи прибављене кривичним дјелом.

(2) За кривична дјела с прописаном казном затвора преко три године, правно ће се лице казнити новчаном казном најмање 2.500.000 КМ или до двадесетероструког износа штете проузроковане или имовинске користи прибављене кривичним дјелом.

(3) За кривична дјела с прописаном казном затвора од пет година или тежом казном, правном се лицу умјесто новчане казне може изрећи казна одузимања имовине.

(4) За кривична дјела из става 1 овога члана, правном се лицу умјесто новчане казне може изрећи казна престанка правног лица, под условима из члана 138 (*Казна престанка правног лица*) овога закона.

ПОСЕБНИ ДИО

XV ГЛАВА ПЕТНАЕСТА КРИВИЧНА ДЈЕЛА ПРОТИВ ДРЖАВЕ

Напад на уставно уређење и Статутом утврђени поредак Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине Члан 149

Ко употребом физичке силе или пријетњом употребе физичке силе покуша да промијени Уставом Босне и Херцеговине и Статутом Брчко Дистрикта утврђени поредак Брчко Дистрикта или да свргне његове највише институције,

казниће се казном затвора најмање пет година.

Угрожавање територијалне цјелине Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине Члан 150

Ко употребом силе или пријетњом употребе силе покуша отцијепити дио територије Брчко Дистрикта или да дио његове територије припоји једном од ентитета,

казниће се казном затвора најмање пет година.

Довођење Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине у положај потчињености или зависности Члан 151

Грађанин Брчко Дистрикта који покуша довести Брчко Дистрикт у положај потчињености или зависности према некој другој држави,

казниће се казном затвора најмање пет година.

Спрјечавање борбе против непријатеља Члан 152

Грађанин Брчко Дистрикта који за вријеме рата или оружаног сукоба спрјечава грађане Брчко Дистрикта или грађане његових савезника да се боре против непријатеља,

казниће се казном затвора од једне до десет година.

Служба у непријатељској војсци Члан 153

(1) Грађанин Брчко Дистрикта који за вријеме рата или оружаног сукоба служи у непријатељској војсци или другим непријатељским оружаним формацијама, или учествује у рату или оружаном сукобу борећи се против Брчко Дистрикта или његових савезника,

казниће се казном затвора најмање три године.

(2) Ко врбује грађане Брчко Дистрикта за службу у непријатељској војсци или другим непријатељским оружаним формацијама или за учествовање у рату или оружаном сукобу против Брчко Дистрикта или његових савезника,

казниће се казном затвора најмање пет година.

Помагање непријатељу

Члан 154

(1) Грађанин Брчко Дистрикта који за вријеме рата помаже непријатељу у провођењу принудних мјера према грађанству Брчко Дистрикта,

казниће се казном затвора од једне до десет година.

(2) Грађанин Брчко Дистрикта који у циљем помагања непријатељу политички или привредно сарађује с непријатељем за вријеме рата,

казниће се казном затвора најмање три године.

Оружана побуна

Члан 155

(1) Ко учествује у оружаној побуни која је управљена против, Уставом Босне и Херцеговине и Статутом Брчко Дистрикта, утврђеног поретка Брчко Дистрикта или његових највиших институција,

казниће се казном затвора најмање три године.

(2) Ко организује или било како руководи учињењем кривичног дјела из става 1 овога члана,

казниће се казном затвора најмање пет година.

(3) Ко набавља средства за учињење кривичног дјела из става 1 овога члана,

казниће се казном затвора од једне до десет година.

Шпијунажа

Члан 156

(1) Ко тајну Брчко Дистрикта или службену тајну саопшти, преда или учини доступном иностраној држави, иностраној организацији или лицу које им служи,

казниће се казном затвора од једне до десет година.

(2) Ко на штету Брчко Дистрикта за страну државу или организацију ствара обавјештајну службу или њоме руководи,

казниће се казном затвора најмање пет година.

(3) Ко ступи у страну обавјештајну службу, прикупља за њу податке или на други начин помаже њен рад,

казниће се казном затвора од једне до десет година.

(4) Ко прибавља тајну Брчко Дистрикта или службену тајну у циљу да је саопшти или преда иностраној држави, иностраној организацији или лицу које им служи,

казниће се казном затвора од једне до десет година.

(5) Ко набавља средства за учињење кривичног дјела из става 1 овога члана,

казниће се казном затвора од једне до десет година.

Одавање тајне Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине

Члан 157

(1) Овлашћено лице које противно закону или другом пропису донесеном на основу закона, другоме саопшти, преда или учини доступном тајну Брчко Дистрикта која јој је повјерена,

казниће се казном затвора од једне до десет година.

(2) Ко другоме саопшти или преда, или посредује у саопштавању или предаји податка или исправе за коју зна да је тајна Брчко Дистрикта, а до којих је противправно дошао,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

(3) Ако је кривично дјело из става 1 овога члана учињено за вријеме ратног стања или непосредне ратне опасности, или ако је довело до угрожавања безбједности или привредне моћи Брчко Дистрикта,

учинилац ће се казнити казном затвора најмање три године.

(4) Овлашћено лице које учини кривично дјело из става 1 овога члана из нехата,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

(5) Нема кривичног дјела из става 2 овог члана, ако неко објави или посредује у објављивању тајне Брчко Дистрикта чија је садржина супротна Уставом БиХ и Статутом Брчко Дистрикта утврђеном поретку Брчко Дистрикта, у циљу да јавности открије повреду уставног и статутарног поретка или међународног уговора, ако објављивање нема штетне посљедице за безбједност Брчко Дистрикта.

Упућивање и пребацавање оружаних група људи, оружја и муниције на подручје Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине

Члан 158

Ко на територију Брчко Дистрикта упућује или пребацује оружане групе људи, терористе, шпијуне, диверзанте, оружје, експлозив, отрове, опрему, муницију или други материјал ради учињења кривичних дјела из ове главе овога закона,

казниће се казном затвора од једне до десет година.

Уношење опасних материја у Брчко Дистрикт Босне и Херцеговине

Члан 159

(1) Ко противно прописима унесе у Брчко Дистрикт за живот или здравље људи штетне радиоактивне или друге опасне материје или отпатке,

казниће се новчаном казном или казном затвора до три године.

(2) Ко злоупотребом свог положаја или овлашћења противно прописима омогући да се у Брчко Дистрикт унесу за живот или здравље људи штетне радиоактивне или друге опасне материје или отпаци,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

Изазивање националне, расне и вјерске мржње, раздора или нетрпељивости
Члан 160

(1) Ко јавно изазива или распаљује националну, расну или вјерску мржњу, раздор или нетрпељивост међу конститутивним народима и осталима који живе у Брчко Дистрикту,

казниће се казном затвора од једне до пет година.

(2) Ко кривично дјело из става 1 овога члана учини принудом, злостављањем, угрожавањем безбједности, излагањем порузи националних, етничких или вјерских симбола, оштећењем туђих ствари, скрнављењем споменика, спомен-обиљежја или гробова,

казниће се казном затвора од једне до осам година.

(3) Казном из става 2 овога члана казниће се ко кривично дјело из става 1 овога члана учини злоупотребом положаја или овлашћења, или ако је због тог дјела дошло до нереда, насиља или других тешких посљедица за заједнички живот конститутивних народа и осталих који живе у Брчко Дистрикту,

казниће казном затвора од једне до десет година.

Кажњавање за најтеже облике кривичних дјела против државе
Члан 161

(1) За кривично дјело из чланова 149 (Напад на уставно уређење и Статутом утврђени поредак Брчко Дистрикта БиХ), 150 (Угрожавање територијалне цјелине), 155 (Оружана побуна) и 156 (Шпијунажа) овога закона, које је имало за посљедицу смрт једног или више лица, или је изазвало опасност за живот људи, или је праћено тешким насиљима и великим разарањима,

учинилац ће се казнити казном затвора најмање десет година или казном дуготрајног затвора.

(2) Ако је при учињењу кривичног дјела из става 1 овога члана учинилац са умишљајем лишио живота једно или више лица,

казниће се казном затвора најмање десет година или казном дуготрајног затвора.

Оснивање удружења или набавка средстава за учињење кривичних дјела из ове главе
овога закона
Члан 162

Ко оснује удружење у циљу учињења кривичних дјела из ове главе овога закона, или ко набави средства за учињење кривичних дјела из ове главе овога закона,

казниће се казном затвора од једне до десет година.

XVI ГЛАВА ШЕСНАЕСТА
КРИВИЧНА ДЈЕЛА ПРОТИВ ЖИВОТА И ТИЈЕЛА

Убиство
Члан 163

(1) Ко другог лиши живота,

казниће се казном затвора најмање пет година.

(2) Казном затвора најмање десет година или казном дуготрајног затвора казниће се:

- 1) ко другога лиши живота на свиреп или подмукао начин;
- 2) ко другога лиши живота при безобзирном насилничком понашању;
- 3) ко другога лиши живота из расних, националних или вјерских побуда;
- 4) ко другога лиши живота из користољубља, ради учињења или прикривања којег другог кривичног дјела, из безобзирне освете или из других ниских побуда;
- 5) ко лиши живота службено или војно лице при обављању послова безбједности или дужности чувања јавнога реда, хватања учиниоца кривичног дјела или чувања лица које је лишено слободе.

**Убиство на мах
Члан 164**

Ко другог лиши живота на мах, доведен без своје кривице у јаку раздраженост или препаст његовим нападом, злостављањем или тешким вријеђањем,

казниће се казном затвора од једне до десет година.

**Убиство из нехата
Члан 165**

Ко другог лиши живота из нехата,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

**Убиство дјетета при порођају
Члан 166**

Мајка која лиши живота своје дијете за вријеме порођаја или непосредно након порођаја, док траје поремећај што га је код ње изазвао порођај,

казниће се казном затвора од једне до пет година.

**Навођење на самоубиство и помагање у самоубиству
Члан 167**

(1) Ко наведе другог на самоубиство или му помогне у извршењу самоубиства, па оно буде учињено,

казниће се казном затвора од три мјесеца до пет година.

(2) Ко дјело из става 1 овога члана учини према малољетнику или према лицу чија је способност да схвати значај свог дјела или да управља својим поступцима била битно смањена,

казниће се казном затвора од једне до десет година.

(3) Ко дјело из става 1 овога члана учини према дјетету или према лицу које није могло схватити значај свог дјела или управљати својим поступцима,

казниће се по члану 163 (*Убиство*) став 1 овога закона.

(4) Ко сурово или нечовјечно поступа с лицем које се према њему налази у односу какве подређености или зависности и тиме из нехата изазове самоубиство тог лица,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

Противправни прекид трудноће

Члан 168

(1) Ко противно прописима о прекиду трудноће трудној жени с њеним пристанком започне чинити, учини или јој помогне да учини прекид трудноће,

казниће се казном затвора од три мјесеца до три године.

(2) Ко трудној жени без њенога пристанка започне да чини или учини прекид трудноће,

казниће се казном затвора од једне до осам година.

(3) Ако је кривичним дјелом из става 1 овога члана трудна жена тешко тјелесно повријеђена, или јој је здравље тешко нарушено или је проузрокована смрт трудне жене,

учинилац ће се казнити казном затвора од шест мјесеци до пет година.

(4) Ако је кривичним дјелом из става 2 овога члана трудна жена тешко тјелесно повријеђена, или јој је здравље тешко нарушено или је проузрокована смрт трудне жене,

учинилац ће се казнити казном затвора најмање једну годину.

Тешка тјелесна повреда

Члан 169

(1) Ко другог тешко тјелесно повриједи или му здравље тешко наруши,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

(2) Ко кривично дјело из става 1 овога члана учини према брачном партнеру или лицу с којом живи у ванбрачној заједници или родитељу свога дјетета с којим не живи у заједници,

казниће се казном затвора од једне до пет година.

(3) Ко другог тјелесно повриједи или му здравље наруши тако тешко да је због тога доведен у опасност живот повријеђеног или је уништен или трајно и у знатној мјери ослабљен који важан дио његовог тијела или који важан орган, или је проузрокована трајна неспособност за рад повријеђеног или трајно и тешко нарушавање његовог здравља или унакаженост,

казниће се казном затвора од једне до десет година.

(4) Казном из става 3 овога члана казниће се ко кривично дјело из става 1 овога члана учини из расних, националних или вјерских побуда.

(5) Ако повријеђени умре због повреде из ставова од 1 до 4 овога члана,

учинилац ће се казнити казном затвора од једне до дванаест година.

(6) Ко кривично дјело из ставова од 1 до 3 овога члана учини из нехата,

казниће се казном затвора до три године.

(7) Ко кривично дјело из ставова од 1 до 3 овога члана учини на мах, доведен без своје кривице у јаку раздраженост нападом или тешким вријеђањем од стране повријеђеног,

казниће се казном затвора од три мјесеца до три године.

(8) Ко кривично дјело из става 4 овог члана учини на мах, доведен без своје кривице у јаку раздраженост нападом или тешким вријеђањем од стране повријеђеног,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

Лака тјелесна повреда

Члан 170

(1) Ко другог лако тјелесно повриједи или му здравље лако наруши,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

(2) Ко кривично дјело из става 1 овога члана учини према брачном партнеру или лицу с којим живи у ванбрачној заједници или родитељу свог дјетета с којим не живи у заједници,

казниће се казном затвора до једне године.

(3) Суд може учиниоца кривичног дјела из става 1 овога члана ослободити од казне ако је учинилац био изазван непристојним или грубим понашањем оштећеног.

Учествовање у тучи

Члан 171

Ко учествује у тучи у којој је неко лишен живота или је другом нанесена тешка тјелесна повреда, за само учествовање у тучи,

казниће се казном затвора од три мјесеца до три године.

Непружање помоћи

Члан 172

(1) Ко не пружи помоћ лицу које се налази у непосредној животној опасности иако је то могао учинити без опасности за себе или другога,

казниће се новчаном казном или казном затвора до шест мјесеци.

(2) Ко остави другога без помоћи у животној опасности коју је сам проузроковао,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

(3) Ако је кривичним дјелом из става 2 овога члана проузрокована смрт лица изложеног опасности или је тешко тјелесно повријеђено или му је здравље тешко нарушено,

учинилац ће се казнити казном затвора од три мјесеца до три године.

Напуштање немоћног лица

Члан 173

(1) Ко немоћно лице које му је повјерено или о којему се је иначе дужан да брине остави без помоћи у приликама опасним за живот или здравље,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

(2) Ако је кривичним дјелом из става 1 овога члана проузрокована смрт остављеног лица или је оно тешко тјелесно повријеђено или му је здравље тешко нарушено,

учинилац ће се казнити казном затвора од три мјесеца до три године.

XVII ГЛАВА СЕДАМНАЕСТА

КРИВИЧНА ДЈЕЛА ПРОТИВ СЛОБОДЕ И ПРАВА ЧОВЈЕКА И ГРАЂАНИНА

Повреда равноправности човјека и грађанина

Члан 174

(1) Ко на основу разлике у раси, боји коже, националној или етничкој припадности, вјери, политичком или другом увјерењу, полу, полној склоности, језику, образовању, друштвеном положају или социјалном поријеклу, ускрати или ограничи грађанска права утврђена Уставом БиХ, ратификованим међународним уговором, законом, другим прописом или општим актом БиХ, Статутом, законом, другим прописом или општим актом Брчко Дистрикта, или ко на основу такве разлике или припадности или којем другом положају даје грађанима неоправдане повластице или погодности,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

(2) Службено или одговорно лице у Брчко Дистрикту које учини кривично дјело из става 1 овога члана,

казниће се казном затвора од једне до осам година.

(3) Службено или одговорно лице у институцијама Брчко Дистрикта које супротно прописима о равноправној употреби језика и писама конститутивних народа и осталих који живе на подручју Брчко Дистрикта, ускрати или ограничи грађанину да при остваривању својих права или при обраћању органима власти и институцијама у Брчко Дистрикту, трговачким друштвима и другим правним лицима употрејебе свој језик или писмо,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

(4) Службено или одговорно лице у институцијама Брчко Дистрикта које ускрати или ограничи право грађанину на слободно запошљавање на цијелом подручју Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине и под једнаким прописаним условима,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

Спрјечавање повратка избјеглице или расељеног лица

Члан 175

(1) Ко силом, озбиљном пријетњом или на други противправни начин спријечи избјеглицу или расељено лице да се врати у свој дом или да користи своју имовину која му је била одузета током непријатељстава од 1991. године,

казниће се казном затвора од једне до десет година.

(2) Ко учествује у групи људи која учини кривично дјело из става 1 овога члана,

казниће се казном затвора најмање три године.

(3) Ко организује или било како руководи групом људи која учини кривично дјело из става 1 овога члана,

казниће се казном затвора најмање пет година.

Противправно одузимање слободе

Члан 176

(1) Ко другога противправно затвори, држи затворенога или му на други начин противправно одузме слободу кретања,

казниће се новчаном казном или казном затвора до три године.

(2) Ако је противправно одузимање слободе трајало дуже од тридесет дана или је почињено на свиреп начин или је лицу којему је противправно одузета слобода због тога тешко нарушено здравље или су наступиле друге тешке посљедице,

учинилац ће се казнити казном затвора од двије до осам година.

(3) Ако је због кривичног дјела из става 1 овога члана лице којему је противправно одузета слобода изгубило живот,

учинилац ће се казнити казном затвора најмање пет година.

Отмица

Члан 177

(1) Ко другог противправно затвори, држи затворена или му на други начин одузме или ограничи слободу кретања с циљем да њега или кога другог присили да шта учини, не учини или трпи,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

(2) Ко кривично дјело из става 1 овога члана учини према дјетету или малољетнику, или ко ради остваривања циља отмице из става 1 овога члана пријети да ће отето лице лишити живота или да ће га тешко тјелесно повриједити, или ако је кривично дјело учињено у саставу групе људи или организоване групе људи,

учинилац ће се казнити казном затвора од једне до десет година.

(3) Учинилац кривичног дјела из ставова 1 и 2 овога члана који добровољно пусти на слободу отето лице прије него што је остварен његов захтјев ради којег је учинио отмицу,

може се ослободити казне.

Измуђивање исказа

Члан 178

(1) Службено лице које у обављању службе употрежи силу, пријетњу или други противправни начин с циљем измуђивања исказа или неке друге изјаве од осумњиченог, оптуженог, свједока, вјештака или кога другог,

казниће се казном затвора од три мјесеца до пет година.

(2) Ако је кривично дјело из става 1 овога члана праћено тешким насиљем или ако су због измуђеног исказа наступиле особито тешке посљедице за осумњиченог или оптуженог у кривичном поступку,

учинилац ће се казнити казном затвора од једне до десет година.

Злостављање у обављању службе

Члан 179

Службено лице које у обављању службе другог злоставља, наноси му теже тјелесне или душевне патње, застрашује га или вријеђа,

казниће се казном затвора од три мјесеца до пет година.

Угрожавање безбједности

Члан 180

(1) Ко угрози безбједност неког лица озбиљном пријетњом да ће њега или њему блиску особу лишити живота, тешко тјелесно повриједити, лишити слободе, или отети, или нанијети зло подметањем пожара, експлозијом или неком другом опште опасном радњом или средством,

казниће се казном затвора до шест мјесеци.

(2) Ако је дјело из става 1 овог члана учињено према службеном лицу у вези с вршењем његове функције, или према више лица, или је у значајној мјери изазвано узнемирење грађана, или је учињено у саставу групе или злочиначке организације,

казниће се казном затвора од три мјесеца до пет година.

(3) Ко прикрадањем, учесталим праћењем или узнемиравањем на други начин угрожава безбједност брачног партнера, лица с којом живи у ванбрачној заједници, родитеља свог дјетета или другог лица с којим одржава или је одржавао блиске везе,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

Нарушавање неповредивости дома

Члан 181

(1) Ко неовлашћено продре у туђи дом или друге затворене просторије или се на захтјев овлашћеног лица одатле не удаљи,

казниће се казном затвора до три године.

(2) Службено лице које почини кривично дјело из става 1 овога члана у обављању службе,

казниће се казном затвора од три мјесеца до три године.

Противзаконито претресање

Члан 182

Службено лице које у обављању службе противзаконито изврши претрес стана, просторија или лица,

казниће се казном затвора од три мјесеца до три године.

Повреда тајности писма или друге пошиљке

Члан 183

(1) Ко без одобрења отвори туђе писмо или телеграм или какво друго затворено писмено или пошиљку или на други начин повриједи њихову тајност или неовлашћено задржи, прикрије, уништи или другоме преда туђе писмо, телеграм, затворено писмено или пошиљку,

казниће се казном затвора до шест мјесеци.

(2) Ко неовлашћено продре у компјутерску базу личних података или те податке неовлашћено користи или их учини доступним другом лицу,

казниће се казном затвора до шест мјесеци.

(3) Ко кривично дјело из ставова 1 и 2 овога члана учини с циљем да себи или другом прибави какву корист или да другом нанесе какву штету,

казниће се казном затвора до три године.

(4) Службено лице које учини кривично дјело из ставова 1, 2 и 3 овог члана у обављању службе, казниће се за дјело из ставова 1 и 2 овог члана затвором од три мјесеца до три године, а за дјело из става 3 овог члана затвором од шест мјесеци до пет година.

Неовлашћено откривање професионалне тајне

Члан 184

(1) Адвокат, бранилац, јавни биљежник, доктор медицине, доктор стоматологије, бабица или други здравствени радник, психолог, социјални радник, вјерски исповједник или друго лице које неовлашћено открије тајну коју је сазнало у обављању свога звања,

казниће се казном затвора до једне године.

(1) Нема кривичног дјела из става 1 овога члана ако ко тајну открије у општем интересу или интересу другог лица који је претежнији од интереса чувања тајне.

Неовлашћено прислушкивање и звучно снимање

Члан 185

(1) Ко путем посебних направа без одобрења прислушкује или звучно сними разговор или изјаву која му није намијењена или омогући непозваном лицу да се упозна с разговором или изјавом која је неовлашћено прислушкивана или звучно снимљена, или ко неовлашћено прислушкује или сними туђе поруке у рачунарском систему,

казниће се новчаном казном или казном затвора до три године.

(2) Службено лице које учини кривично дјело из става 1 овога члана у обављању службе,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

Неовлашћено оптичко снимање

Члан 186

(1) Ко фотографски, филмски или на други начин сними друго лице без његовог пристанка у његовим просторијама или ко такав снимак непосредно пренесе трећему или ко му такав снимак покаже или му на неки други начин омогући да се с њим непосредно упозна,

казниће се новчаном казном или казном затвора до три године.

(2) Службено лице које учини кривично дјело из става 1 овога члана у обављању службе,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

(3) Ко дијете или малољетника сними ради израде фотографија, аудио-визуалног материјала или других предмета порнографског садржаја, или посједује или увози или продаје или растура или приказује такав материјал,

казниће се казном затвора од једне до пет година.

(4) Предмети који су били намијењени или употријебљени за учињење кривичног дјела из ставова 1 и 3 овога члана одузеће се, а предмети који су учињењем кривичног дјела из ставова 1 и 3 овога члана настали одузеће се и уништити.

Спрјечавање или ометање јавног окупљања **Члан 187**

(1) Ко ускрати или омете право грађана на јавно окупљање,

казниће се новчаном казном или казном затвора до три године.

(2) Службено лице које кривично дјело из става 1 овога члана учини злоупотребом свога положаја или овлашћења,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

Спрјечавање штампања и растурања штампе **Члан 188**

Ко противправно спријечи штампање, продају или растурање књига, часописа, новина или друге штампе,

казниће се казном затвора до једне године.

Повреда права на подношење жалби и молби **Члан 189**

Службено или одговорно лице у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине које злоупотребом свога положаја или овлашћења спријечи другог да се користи својим правом подношења жалбе, приговора, молбе, представке или притужбе,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

Недозвољено коришћење личних података **Члан 190**

Службено или одговорно лице у Брчко Дистрикту које без пристанка појединца противно законским условима прикупља, обрађује или користи његове личне податке или те податке користи супротно законом дозвољеној сврси њихова прикупљања,

казниће се новчаном казном или казном затвора до шест мјесеци.

Ускраћивање бирачког права **Члан 191**

Ко у обављању повјерене му дужности у вези са изборима за институције у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине, другог у намјери да га спријечи у остварењу његовог бирачког права противзаконито не уведе у бирачки списак или га избрише с бирачког списка или му на други начин ускрати бирачко право, с циљем да га спријечи у остварењу његова бирачког права,

казниће се новчаном казном или казном затвора до три године.

Повреда слободе одлучивања бирача
Члан 192

(1) Ко силом, озбиљном пријетњом, принудом, подмићивањем или коришћењем његовог тешког имовинског стања или на други противправни начин утиче на бирача у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине да на изборима за институције у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине или приликом гласања о опозиву или на референдуму, гласа за или против поједине листе, појединог кандидата, или да гласа за или против опозива, за или против предлога о којем се одлучује референдумом, или да уопште не гласа,

казниће се новчаном казном или казном затвора до три године.

(2) Члан бирачког одбора или друго лице које учини кривично дјело из става 1 овога члана у обављању повјерене му дужности у вези избора, гласања или референдума,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

Превара при гласању
Члан 193

Ко на изборима за институције у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине или при гласању о опозиву представника у институцијама у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине или на референдуму у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине, гласа умјесто другог под његовим именом или поново гласа или покуша да поново гласа иако је већ гласао, или гласа иако зна да нема бирачко право, односно право гласа,

казниће се новчаном казном или казном затвора до три године.

Повреда тајности гласања
Члан 194

(1) Ко при избору за институције у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине или при гласању о опозиву представника у институцијама у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине или на референдуму у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине, повриједи тајност гласања,

казниће се новчаном казном или казном затвора до шест мјесеци.

(2) Ко силом, озбиљном пријетњом или на други противправни начин тражи од грађанина да каже за кога је гласао или како је гласао или је ли гласао за или против опозива,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

(3) Члан бирачког одбора или друго лице које учини кривично дјело из става 1 овога члана у вршењу повјерене му дужности у вези са изборима или гласањем,

казниће се новчаном казном или казном затвора до три године.

Изборна превара
Члан 195

Ко кривотвори резултате избора или гласања за институције у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине додавањем, одузимањем или брисањем гласова или потписа, нетачним пребројавањем гласова, неистинитим уписивањем резултата у изборне исправе или на други начин, или објави резултате избора или гласања који не одговарају обављеном гласању,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

**Уништење изборних исправа
Члан 196**

Ко на изборима за институције у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине, при гласању о опозиву представника у институцијама у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине или на референдуму у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине, уништи, прикрије, оштети или одузме какву исправу о изборима или о гласању о опозиву или какав предмет који служи за избор или за гласање о опозиву,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

**XVIII ГЛАВА ОСАМНАЕСТА
КРИВИЧНА ДЈЕЛА ТЕРОРИЗМА**

**Узимање талаца
Члан 197**

(1) Ко другога затвори, држи затвореног или му на други начин одузме или ограничи слободу кретања, или га држи и пријети да ће га убити, повриједити или надаље задржавати као таоца, у циљу да примора Брчко Дистрикт Босне и Херцеговине да нешто учини или не учини, као изричити или прећутни услов за ослобађање таоца,

казниће се казном затвора од једне до десет година.

(2) Ако је због кривичног дјела из става 1 овога члана наступила смрт отетог лица,

учинилац ће се казнити казном затвора најмање пет година.

(3) Ако је при учињењу кривичног дјела из става 1 овога члана учинилац отето лице с умишљајем лишио живота,

казниће се казном затвора најмање десет година или казном дуготрајног затвора.

**Тероризам
Члан 198**

(1) Ко почини терористички чин с циљем озбиљног застрашивања становништва или присиљавања органа власти у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине да нешто учини или не учини, или с циљем озбиљне дестабилизације или уништавања основних политичких, уставних, привредних или друштвених структура или вриједности Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине,

казниће казном затвора од најмање три године.

(2) Ако је због кривичног дјела из става 1 овога члана наступила смрт једног или више лица,

учинилац ће се казнити казном затвора најмање пет година.

(3) Ако је при учињењу кривичног дјела из става 1 овога члана учинилац неку лице са умишљајем лишио живота,

казниће се казном затвора најмање десет година или казном дуготрајног затвора.

(4) *Терористички чин*, у смислу овог члана, подразумијева неку од њедећих намјерних радњи, која с обзиром на своју природу или контекст може озбиљно оштетити државу или међународну организацију:

а) напад на живот лица који може проузроковати његову смрт;

б) напад на физички интегритет лица;

в) противправно затварање, држање затвореном или на други начин одузимање или ограничавање слободе кретања другог лица, с циљем да њега или некога другог присили да нешто учини, не учини или трпи (отмица), или узимање талаца;

г) наношење велике штете објектима Брчко Дистрикра Босне и Херцеговине или јавним објектима, транспортном систему, објектима инфраструктуре укључујући информациони систем, јавном мјесту или приватној имовини, за коју штету је вјероватно да ће угрозити људски живот или довести до знатне привредне штете;

д) отмица авиона, брода или другог средства јавног саобраћаја или за превоз роба;

ђ) производња, посједовање, стицање, превоз, снабдијевање, коришћење или оспособљавање за коришћење оружја, експлозива, нуклеарног, биолошког или хемијског оружја или радиоактивног материјала, као и истраживање и развој биолошког и хемијског оружја или радиоактивног материјала;

е) испуштање опасних материја или изазивање пожара, експлозија или поплава с циљем угрожавања људских живота;

ж) ометање или заустављање снабдијевања водом, електричном енергијом или другим основним природним ресурсом с циљем угрожавања људских живота;

з) пријетња учињењем неког дјела из тачке а. до х. овог става.

Финансирање терористичких дјелатности

Члан 199

Ко било на који начин непосредно или посредно, даје или прикупља средства с циљем да се употребе или знајући да ће се употребити у цјелини или дјелимично, за учињење:

а) кривичног дјела из члана 197 (*Узимање талаца*), и 198 (*Тероризам*) овога закона;

б) другог кривичног дјела које може проузроковати смрт или тежу тјелесну повреду цивилног лица или лица које активно не учествује у непријатељствима у оружаном сукобу, кад је сврха таквог дјела, по његовој природи или контексту, застрашивање становништва или присиљавање органа власти у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине да нешто учини или не учини,

казниће се казном затвора од једне до десет година.

XIX ГЛАВА ДЕВЕТНАЕСТА
КРИВИЧНА ДЈЕЛА ПРОТИВ ПОЛНЕ СЛОБОДЕ И МОРАЛА

Силовање
Члан 200

(1) Ко друго лице употребом силе или пријетње да ће непосредно напасти на његов живот или тијело или на живот или тијело њему блиског лица присили на полни однос или с њим изједначену полну радњу,

казниће се казном затвора од једне до десет година.

(2) Ко кривично дјело из става 1 овога члана учини на особито свиреп или особито понижавајући начин, или ако је истом приликом према истој жртви учињено више полних односа или с њим изједначених полних радњи од више учинилаца,

казниће се казном затвора од три до петнаест година.

(3) Ако је кривичним дјелом из става 1 овога члана проузрокована смрт силованог лица, или је оно тешко тјелесно повријеђено, или му је тешко нарушено здравље, или је силовано женско лице остало трудно,

учинилац ће се казнити казном затвора најмање три године.

(4) Казном из става 2 овога члана казниће се ко учини кривично дјело из става 1 овога члана због етничке, националне, расне, вјерске или језичке нетрпељивости према жртви.

(5) Ко кривично дјело из става 1 овога члана учини према малољетнику,

казниће се казном затвора најмање три године.

(6) Ко кривично дјело из ставова 2, 3 и 4 овога члана учини према малољетнику,

казниће се казном затвора најмање пет година.

(7) Ако су кривичним дјелом из става 2 овога члана проузроковане посљедице из става 3 овога члана,

учинилац ће се казнити казном затвора најмање пет година.

Полни однос с немоћним лицем
Члан 201

(1) Ко изврши полни однос или с њим изједначену полну радњу с другим лицем, искористивши његову душевну болест, душевну поремећеност, недовољну душевну развијеност, неку другу тежу душевну сметњу, или какво друго стање тог лица због којег оно није способно за отпор,

казниће се казном затвора од једне до осам година.

(2) Ко кривично дјело из става 1 овога члана учини према лицу чије је стање неспособности за отпор сам изазвао или је у томе учествовао,

казниће се казном затвора од једне до десет година.

(3) Ко кривично дјело из става 1 овога члана почини на особито свиреп или особито понижавајући начин, или ако је истом приликом према истој жртви учињено више полних односа, или с њим изједначених полних радњи од више учинилаца,

казниће се казном затвора од једне до десет година.

(4) Ко кривично дјело из става 2 овога члана почини на особито свиреп или особито понижавајући начин, или ако је истом приликом према истој жртви учињено више полних односа, или с њим изједначених полних радњи од више починилаца,

казниће се казном затвора од три до петнаест година.

(5) Ако је кривичим дјелом из става 1 овога члана проузрокована смрт лица с којим је извршен полни однос или с њим изједначена полна радња, или је оно тешко тјелесно повријеђено, или му је здравље тешко нарушено, или ако је женско лице остало трудно,

учинилац ће се казнити казном затвора од једне до десет година.

(6) Ако су кривичним дјелом из ставова 3 и 4 овога члана проузроковане посљедице из става 5 овога члана,

учинилац ће се казнити казном затвора најмање три године.

Полни однос злоупотребом положаја

Члан 202

(1) Ко злоупотребом свога положаја наведе на полни однос или с њим изједначену полну радњу друго лице која се због имовинског, породичног, друштвеног, здравственог или другог стања или тешких прилика налази према њему у односу зависности,

казниће се казном затвора од три мјесеца до три године.

(2) Наставник, васпитач, родитељ, усвојилац, старатељ, очух, маћеха или друго лице које искоришћавајући свој положај или однос према малољетнику који му је повјерен ради учења, васпитања, чувања или њега изврши с њим полни однос или с њим изједначену полну радњу,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

Принуда на полни однос

Члан 203

Ко присили на полни однос друго лице озбиљном пријетњом да ће за њега или њему блиско лице открити нешто што би тешко шкодило његовој части или угледу или озбиљном пријетњом неким другим тешким злом,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

Полни однос с дјететом

Члан 204

(1) Ко изврши полни однос или с њим изједначену полну радњу с дјететом,

казниће се казном затвора од једне до осам година.

(2) Ко изврши насилни полни однос или с њим изједначену полну радњу с дјететом (члан 20., *Силовање*, став 1) или с немоћним дјететом (члан 201, *полни однос с немоћним лицем*, став 1),

казниће се казном затвора најмање три године.

(3) Ко изврши полни однос или с њим изједначену полну радњу с дјететом злоупотребом положаја (члан 202, *Полни однос злоупотребом положаја*, став 2.,

казниће се казном затвора од једне до десет година.

(4) Ко кривично дјело из ставова од 1 до 3 овога члана почини на особито свиреп или особито понижавајући начин, или ако је истом приликом према истој жртви учињено више полних односа или с њим изједначених полних радњи од више учинилаца,

казниће се казном затвора најмање пет година.

(5) Ако је кривичним дјелом из ставова од 1 до 3 овога члана проузрокована смрт дјетета, или је дијете тешко тјелесно повријеђено, или му је здравље тешко нарушено, или је женско дијете остало трудно,

учинилац ће се казнити казном затвора најмање пет година или казном дуготрајног затвора.

Блудне радње

Члан 205

(1) Ко у случајевима из чланова 200 (*Силовање*), 201 (*Полни однос с немоћним лицем*), 202 (*Полни однос злоупотребом положаја*) и 203 (*Принуда на полни однос*) овога закона, кад није учињен ни покушај тог кривичног дјела, почини само блудну радњу,

казниће се казном затвора од три мјесеца до три године.

(2) Ко у случају из члана 204 (*полни однос с дјететом*) овога закона, кад није почињен ни покушај тога кривичног дјела, почини само блудну радњу, или ко кривично дјело из става 1 овога члана почини према дјетету или малољетнику,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

Задовољење похоте пред дјететом или малољетником

Члан 206

Ко пред дјететом или малољетником чини радње намијењене задовољавању властите или туђе похоте, или ко наведе дијете да пред њим или другим лицем врши такве радње,

казниће се казном затвора од три мјесеца до три године.

Навођење на проституцију

Члан 207

(1) Ко ради остварења користи наводи, подстиче или намамљује другог на пружање сексуалних услуга или на други начин омогући његову предају другоме ради пружања сексуалних услуга, или било на који начин учествује у организовању или вођењу пружања сексуалних услуга,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

(2) Ко ради остварења користи силом или пријетњом употребе силе или наношења веће штете другог присили или обманом наведе на пружање сексуалних услуга,

казниће се казном затвора од једне до десет година.

(3) Казном из става 2 овога члана казниће се ко ради остварења користи, на начин из става 2 овога члана, користећи тешку ситуацију проистеклу из боравка неког лица у страниј земљи, присили или наведе то лице на пружање сексуалних услуга.

(4) Ко кривично дјело из ставова од 1 до 3 овога члана учини према дјетету или малољетнику, казниће се казном затвора од три до петнаест година.

(5) Без утицаја је за почињење кривичног дјела из овога члана чињеница је ли се лице које се наводи, подстиче, намамљује или присиљава већ раније бавило проституцијом.

Искоришћавање дјетета или малољетника ради порнографије

Члан 208

(1) Ко дијете или малољетника сними ради израђивања фотографија, аудио-визуелног материјала или других предмета порнографског садржаја, или посједује или увози или продаје или растура или приказује такав материјал, или та лица наведе на учествовање у порнографској представи,

казниће се казном затвора од једне до пет година.

(2) Предмети који су били намијењени или употријебљени за почињење кривичног дјела из става 1 овога члана одузеће се, а предмети који су настали почињењем кривичног дјела из става 1 овога члана одузеће се и уништити.

Упознавање дјетета с порнографијом

Члан 209

(1) Ко дјетету прода, прикаже или јавним излагањем или на други начин учини приступачним списе, слике, аудио-визуелне и друге предмете порнографског садржаја или му прикаже порнографску представу,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

(2) Предмети из става 1 овога члана одузеће се.

Родоскврњење

Члан 210

(1) Ко изврши полни однос или с њим изједначену полну радњу с крвним рођаком у правој линији или с братом или сестром,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

(2) Ко кривично дјело из става 1 овога члана почини с малољетником,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

(3) Ко дјело из става 1 овога члана почини с дјететом,

казниће се казном затвора од једне до осам година.

XX ГЛАВА ДВАДЕСЕТА
КРИВИЧНА ДЈЕЛА ПРОТИВ БРАКА, ПОРОДИЦЕ И ОМЛАДИНЕ

Двобрачност
Члан 211

- (1) Ко склопи нови брак иако се у браку већ налази,
казниће се казном затвора до једне године.
- (2) Казном из става 1 овога члана казниће се ко склопи брак с лицем за које зна да се у браку већ налази.
- (3) Ако је ранији брак престао или је поништен, гоњење се неће предузети, а ако је предузето обуставиће се.

Омогућавање склапања недозвољеног брака
Члан 212

Овлашћено лице пред којим се брак склапа или матичар који обављајући своју службену дужност омогући склапање брака који је по закону забрањен, ништав или се сматра непостојећим,
казниће се казном затвора до једне године.

Ванбрачна заједница с млађим малољетником
Члан 213

- (1) Пунољетно лице које ванбрачно живи с малољетником који није навршио шеснаест година живота,
казниће се казном затвора од три мјесеца до три године.
- (2) Казном из става 1 овога члана казниће се родитељ, усвојилац или старатељ који малољетнику у животној доби између четрнаест и шеснаест година живота омогући ванбрачни живот с другим лицем или га на то наведе.
- (3) Ко кривично дјело из става 2 овога члана почини из користољубља,
казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.
- (4) Ако се склопи брак, кривично гоњење неће се предузети, а ако је предузето обуставиће се.

Одузимање дјетета или малољетника
Члан 214

- (1) Ко дијете или малољетника противправо одузме родитељу, усвојицу, старатељу или лицу којему је повјерен, или ко га противправно задржава или спрјечава да буде с лицем које има то право или ко онемогућава извршење извршне одлуке о старању према дјетету или малољетнику,
казниће се казном затвора до три године.
- (2) Учинилац који добровољно преда дијете или малољетника,
може се ослободити казне.

Промјена породичног стања

Члан 215

Ко подметањем, замјеном или на други начин промијени породично стање дјетета, казниће се казном затвора од три мјесеца до три године.

Запуштање или злостављање дјетета или малољетника

Члан 216

(1) Родитељ, усвојилац, старатељ или друго лице које грубо занемарује своје дужности збрињавања или васпитања дјетета или малољетника,

казниће се казном затвора од три мјесеца до три године.

(2) Казном из става 1 овога члана казниће се родитељ, усвојилац, старатељ или друго лице које злостави дијете или малољетника, присили га на рад који не одговара његовој животној доби, или на претјерани рад, или на просјачење, или га из користољубља наводи на понашање које је штетно за његов развој.

(3) Ако је кривичним дјелом из ставова 1 и 2 овога члана дијете или малољетник тешко тјелесно озлијеђено, или му је тешко нарушено здравље, или се због кривичног дјела из става 1 или 2 овога члана дијете или малољетник одало просјачењу, проституцији или другим облицима асоцијалног понашања или делинквенцији,

учинилац ће се казнити казном затвора од три мјесеца до пет година.

Повреда породичних обавеза

Члан 217

(1) Ко грубим кршењем својих законских породичних обавеза остави у тешком положају члана породице који није у стању да се сам о себи стара,

казниће се казном затвора од три мјесеца до три године.

(2) Ако је кривичним дјелом из става 1 овога члана проузрокована смрт члана породице који је остављен у тешком положају, или је тешко тјелесно озлијеђен, или му је здравље тешко нарушено,

учинилац ће се казнити казном затвора од једне до осам година.

(3) При изрицању условне осуде суд може учиниоцу одредити обавезу уредног извршавања своје обавезе збрињавања, васпитања и издржавања.

Насиље у породици

Члан 218

(1) Ко насиљем, дрским или безобзирним понашањем угрожава мир, тјелесну цјеловитост или душевно здравље члана своје породице,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

(2) Ко кривично дјело из става 1 овога члана почини према члану породице с којим живи у заједничком домаћинству,

казниће се новчаном казном или казном затвора до три године.

(3) Ако је при учињењу кривичног дјела из ставова 1 и 2 овога члана употребљено оружје, опасно оруђе или друго средство погодно да тешко озлиједи тијело или нарушити здравље,

учинилац ће се казнити казном затвора од три мјесеца до три године.

(4) Ако је кривичним дјелом из ставова од 1 до 3 овога члана члан породице тешко тјелесно озлијеђен или му је здравље тешко нарушено, или ако је кривично дјело из ставова од 1 до 3 овога члана почињено према дјетету или малољетнику,

учинилац ће се казнити казном затвора од једне до пет година.

(5) Ако је кривичним дјелом из ставова од 1 до 4 овога члана проузрокована смрт члана породице,

учинилац ће се казнити казном затвора од двије до петнаест година.

(6) Ко усмрти члана породице којег је претходно злостављао,

казниће се казном затвора најмање десет година или казном дуготрајног затвора.

Избјегавање издржавања Члан 219

(1) Ко избјегава давање издржавања за лице које је на основу извршне судске одлуке или извршне нагодбе склопљене пред другим надлежним органом дужан да издржава,

казниће се казном затвора до три године.

(2) При изрицању условне осуде суд може учиниоцу да одреди обавезу уредног плаћања издржавања, те подмирења доспјелих обавеза.

(3) Ако је учинилац кривичног дјела из става 1 овога члана испунио своју обавезу до окончања главног претреса,

може се ослободити казне.

Спрјечавање и неизвршавање мјера за заштиту малољетника Члан 220

(1) Ко спрјечава извршење васпитних и других мјера суда и надлежних органа за заштиту малољетника,

казниће се казном затвора до једне године.

(2) Одговорно лице на раду у органима или установама за заштиту, васпитање или радно оспособљавање малољетника, које у своме раду очигледно несавјесно поступа, па због тога буде тешко угрожено здравље или развој малољетника,

казниће се казном затвора од три мјесеца до три године.

XXI ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И ПРВА
КРИВИЧНА ДЈЕЛА ПРОТИВ ЗДРАВЉА ЉУДИ

Преношење заразне болести
Члан 221

(1) Ко не поступи по прописима или наредбама којима надлежни орган здравствене службе одређује прегледе, дезинфекцију, одвајање болесника или другу мјеру за сузбијање или спрјечавање заразне болести код људи, па због тога дође до опасности од ширења заразне болести,

казниће се казном затвора до једне године.

(2) Казном из става 1 овога члана казниће се ко не поступи по прописима или наредбама из става 1 овога члана у погледу сузбијања или спрјечавања заразних болести код животиња, па због тога дође до опасности преношења заразне болести на људе.

(3) Ко кривично дјело из ставова 1 и 2 овога члана почини из нехата,

казниће се новчаном казном или казном затвора до шест мјесеци.

Непоступање по здравственим прописима за вријеме епидемије
Члан 222

Ко за вријеме епидемије какве заразне болести не поступи по наредбама или одлукама донесенима на основу прописа надлежног органа којима се одређују мјере за сузбијање или спрјечавање епидемије,

казниће се казном затвора до једне године.

Преношење полне болести
Члан 223

Ко знајући да је заражен полном болешћу, полным односом или с њим изједначеном полным радњом или на други начин другога полно зарази, ако тиме није почињено кривично дјело тешке тјелесне повреде,

казниће се казном затвора до једне године.

Запошљавање лица обољелих од заразне болести
Члан 224

(1) Ко у болници, породилишту, јавном дому, школи, привредном друштву или другом правном лицу, обрту или код самосталног привредника, у дјелатности у којој се рукује прехранбеним производима или која обавља хигијенске услуге или у сличној дјелатности, противно здравственим прописима, запосли или држи запосленим лице које болује од заразне болести, па због тога дође до опасности од ширења заразне болести,

казниће се казном затвора до једне године.

(2) Ко кривично дјело из става 1 овога члана почини из нехата,

казниће се новчаном казном или казном затвора до шест мјесеци.

Несавјесно лијечење

Члан 225

(1) Доктор медицине или доктор стоматологије који обављајући своју дјелатност примјени очигледно неприкладно средство или очигледно неприкладан начин лијечења или не примјени одговарајуће хигијенске мјере, па тиме проузрокује погоршање здравственог стања неког лица,

казниће се казном затвора до три године.

(2) Казном из става 1 овога члана казниће се други здравствени радник који при пружању медицинске помоћи или њега поступи несавјесно и тиме проузрокује погоршање здравственог стања неког лица.

(3) Доктор медицине или доктор стоматологије који кривично дјело из става 1 овога члана почини из нехата,

казниће се казном затвора до једне године.

(4) Казном из става 3 овога члана казниће се други здравствени радник који кривично дјело из става 2 овога члана почини из нехата.

Непружање медицинске помоћи

Члан 226

Доктор медицине, доктор стоматологије или други здравствени радник који не пружи неодгодиву медицинску помоћ лицу којему је таква помоћ потребна, иако је свјестан или је могао и морао бити свјестан да због тога може наступити тешко нарушење здравља или смрт тог лица,

казн ће се казном затвора до три године.

Надријекарство

Члан 227

Ко се, немајући прописану стручну спрему, неовлашћено бави лијечењем или другом здравственом дјелатношћу,

казниће се казном затвора до једне године и новчаном казном.

Производња и стављање у промет штодљивих живежних намирница

Члан 228

(1) Ко производи ради продаје или продаје или нуди на продају или на други начин ставља у промет живежне намирнице, јело, пиће или друге производе штодљиве за здравље људи,

казниће се казном затвора од три мјесеца до три године.

(2) Ко дјело из става 1 овога члана почини из нехата,

казниће се новчаном казном или казном затвора до шест мјесеци.

(3) Штодљиве намирнице и предмети одузеће се.

Несавјесни преглед меса за прехрану
Члан 229

(1) Ветеринар или други овлашћени ветеринарски радник који при прегледу стоке за клање или меса намијењеног прехране људи поступи несавјесно или противно прописима не обави преглед стоке или меса, па тиме омогући стављање у промет меса штетног за здравље људи,

казниће се казном затвора до једне године.

(2) Ветеринар или други овлашћени ветеринарски радник који кривично дјело из става 1 овога члана почини из нехата,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

Загађивање воде за пиће и живежних намирница
Члан 230

(1) Ко штетном или каквом другом твари загади воду која људима служи за пиће или живежне намирнице, па тиме проузрокује опасност за живот или здравље људи,

казниће се казном затвора до три године.

(2) Ко кривично дјело из става 1 овога члана почини из нехата,

казниће се новчаном казном или казном затвора до три мјесеца.

Служење алкохолних пића млађим малољетницима
Члан 231

Ко у угоститељском објекту или другом објекту у којем се продају алкохолна пића послужи малољетника који није навршио шеснаест година живота жестоком алкохолним пићем или га послужи другим алкохолним пићем у количинама које могу изазвати пијанство малољетника,

казниће се новчаном казном или казном затвора до шест мјесеци.

Неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога
Члан 232

(1) Ко неовлашћено производи, прерађује, продаје или нуди на продају или ради продаје купује, држи или преноси или посредује у продаји или куповини или на други начин неовлашћено ставља у промет супстанце или препарате прописом проглашене опојним дрогама,

казниће се казном затвора од једне до десет година.

(2) Ко организује групу људи у циљу почињања кривичног дјела из става 1 овога члана, или ко постане припадником такве организоване групе људи,

казниће се казном затвора најмање три године.

(3) Ко неовлашћено израђује, набавља, посредује или даје на употребу опрему, материјал или супстанце за које зна да су намијењене производњи опојних дрога,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

(4) Опојне дроге и средства за њихово припремање одузеће се.

Посједовање и омогућавање уживања опојних дрога

Члан 233

(1) Ко наводи другога на уживање опојне дроге или му даје опојну дрогу да је ужива он или друго лице или стави на располагање просторије ради уживања опојне дроге или на други начин другоме омогућује уживање опојне дроге,

казниће се казном затвора од три мјесеца до пет година.

(2) Ко кривично дјело из става 1 овога члана почини према дјетету, малољетнику или према више лице, или ако су проузроковане особито тешке посљедице,

казниће се казном затвора од једне до десет година.

(3) Ко неовлашћено посједује опојну дрогу,

казниће се казном затвора до једне године.

(4) Опојне дроге одузеће се.

Тешка кривична дјела против здравља људи

Члан 234

(1) Ако је кривичним дјелом из члана 221 (*Преношење заразне болести*) ставова 1 и 2, члана 224 (*Запошљавање лице обољелих од заразне болести*) став 1, члана 225 (*Несавјесно лијечење*) ставова 1 и 2, члана 227 (*Надриљекарство*), 228 (*Производња и стављање у промет шкодљивих живежних намирница*) став 1, члана 229 (*Несавјесни преглед меса за прехрану*) став 1 и члана 230 (*Загађивање воде за пиће и живежних намирница*) став 1 овога закона проузрокована тешка тјелесна повреда неког лица, или му је здравље тешко нарушено, или постојећа болест знатно погоршана,

учинилац ће се казнити казном затвора од једне до осам година.

(2) Ако је кривичним дјелом наведеним у ставу 1 овога члана проузрокована смрт једног или више лица,

учинилац ће се казнити казном затвора од једне до дванаест година.

(3) Ако је кривичним дјелом из члана 221 став 3, члана 224 став 2, члана 225 став 3, члана 228 став 2, члана 229 став 2 и члана 230 став 2 овога закона проузрокована тешка тјелесна повреда неког лица, или му је здравље тешко нарушено, или постојећа болест знатно погоршана,

учинилац ће се казнити казном затвора од шест мјесеци до пет година

(4) Ако је кривичним дјелом наведеним у ставу 3 овога члана проузрокована смрт једног или више лица,

учинилац ће се казнити казном затвора од једне до осам година.

XXII ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И ДРУГА
КРИВИЧНА ДЈЕЛА ПРОТИВ ПРИВРЕДЕ, ПОСЛОВАЊА И БЕЗБЈЕДНОСТИ
ПЛАТНОГ ПРОМЕТА

Повреда равноправности у обављању привредне дјелатности
Члан 235

(1) Ко злоупотребом својег службеног или утицајног положаја или овлашћења ограничи слободно кретање људи, роба и капитала на подручју Брчко Дистрикта, ускрати или ограничи право привредног друштва или другог правног или физичког лица да се на подручју Брчко Дистрикта бави прометом роба и услуга, или ко стави трговачко друштво или друго правно или физичко лице у неравноправан положај према другим лицима с обзиром на услове за рад или за обављање промета роба и услуга или ограничи слободну размјену роба и услуга на подручју Брчко Дистрикта,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

(2) Службено или одговорно лице у Брчко Дистрикту које злоупотребом својег службеног положаја или овлашћења ограничи слободно кретање људи, роба и капитала између Брчко Дистрикта и ентитета, ускрати или ограничи право привредног друштва или другог правног или физичког лица да се на подручју Брчко Дистрикта или ентитета бави прометом роба и услуга; или стави привредно друштво или друго правно или физичко друштво у неравноправан положај према другим лицима с обзиром на услове рада или услове обављања промета роба и услуга, или ограничи слободну размјену роба и услуга између Брчко Дистрикта и ентитета,

казниће се казном затвора од једне до осам година.

Несавјесно привредно пословање
Члан 236

(1) Одговорно лице у правном лицу које кршењем закона или другог прописа у Брчко Дистрикту очигледно несавјесно послује, па тиме проузрокује знатну имовинску штету том правном лицу,

казниће се новчаном казном или **казном затвора до три године**.

(2) Ако је кривичним дјелом из става 1 овога члана проузрокована присилна ликвидација или стечај правног лица,

учинилац ће се казнити казном затвора **од шест мјесеци** до пет година.

Проузроковање стечаја
Члан 237

(1) Ко знајући за своју презадуженост или неспособност за плаћање, обустављајући наплаћивање својих потраживања с циљем да смањи будућу стечајну масу, прекомјерно троши, отуђује имовину у бесцјење, преузме неразмјерну обавезу, лакомислено користи или даје зајмове, склопи посао с лицем неспособним за плаћање, пропусти правовремено да наплати своја потраживања или на други начин који је у очигледној супротности са уредним газдовањем умањи своју имовину,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

(2) Казном из става 1 овога члана казниће се ко као одговорно лице у правном лицу учини кривично дјело из става 1 овога члана.

(3) Ко кривично дјело из ставова 1 и 2 овога члана учини из нехата, казниће се новчаном казном или казном затвора до три године.

Лажни стечај Члан 238

(1) Ко у циљу избјегавања плаћања својих обавеза, привидним или стварним умањењем своје имовине проузрокује стечај тако што:

- а) цијелу или дио имовине привидно или испод тржишне вриједности прода, прикрије, бесплатно уступи или уништи;
- б) закључи фиктивне уговоре о дугу или призна непостојећа потраживања;
- в) прикрије, уништи, преиначи или тако води пословне књиге, исправе или списе које је по закону или другом пропису обавезан да води, да се из њих не може утврдити стварно имовинско стање, или то стање сачињавањем лажних исправа или на други начин прикаже таквим да се по том основу може отворити стечај,

казниће се казном затвора од једне до осам година.

(2) Ако су кривичним дјелом из става 1 овога члана проузроковане тешке посљедице повјериоцу,

учинилац ће се казнити казном затвора од једне до десет година.

Злоупотреба у стечајном поступку Члан 239

(1) Ко у стечајном поступку пријави лажно потраживање или потраживање у лажном исплатном реду да би тиме остварио право које му не припада,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

(2) Казном из става 1 овога члана казниће се повјерилац, члан одбора повјерилаца или стечајни управник који за себе или другога прими имовинску корист или обећање имовинске користи да би се донијела или да се не би донијела одређена одлука, или да би се на други начин оштетио барем један повјереник у стечајном поступку.

(3) Казном из става 1 овога члана казниће ко повјериоцу, члану одбора повјерилаца или стечајном управнику да или обећа имовинску корист ради почињења кривичног дјела из става 2 овога члана.

Оштећење вјеровника Члан 240

(1) Ко, знајући да је постао неспособан за плаћање, исплатом дуга или на други начин стави којег повјереника у повољнији положај и тиме оштети најмање једног од својих повјереника,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

(2) Одговорно лице у правном лицу које, знајући да је правно лице постало неспособно за плаћање, у циљу изигравања или оштећивања повјериоца призна неистинито потраживање, састави лажни уговор или другом преварном радњом оштети повјереника правног лица,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

(3) Ако је кривичним дјелом из ставова 1 и 2 овога члана проузрокована штета која прелази 500.000 КМ, или поступак санације или стечаја према оштећеном,

учинилац ће се казнити казном затвора од једне до десет година.

Злоупотреба овлашћења у привредном пословању

Члан 241

(1) Одговорно лице у правном лицу које с циљем прибављања противправне имовинске користи за то правно лице:

- а) ствара или држи недозвољене фондове у земљи или изван ње;
- б) састављањем исправа неистинитог садржаја, лажним билансима, процјенама или инвентуром или другим лажним приказивањем или прикривањем чињеница, неистинито приказује стање и кретање средстава и исхода пословања, па тиме доведе у заблуду управу правног лица при доношењу одлука о пословима управљања;
- в) ускрати плаћање пореских и других фискалних обавеза утврђених законом;
- г) средства којима располаже користи противно њиховој намјени;
- д) на други начин грубо повриједи овлашћења располагања, коришћења или управљања имовином правног лица,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

(2) Ако је кривичним дјелом из става 1 овога члана прибављена имовинска корист која прелази 200.000 КМ,

учинилац ће се казнити казном затвора од једне до осам година.

Злоупотреба у поступку приватизације

Члан 242

(1) Ко у поступку приватизације, с циљем да себи или другом лицу прибави какву корист, другоме нанесе какву штету или теже повриједи права другог, смањи купопродајну цијену или омогући куповину знатно испод цијене правног лица у приватизацији, дајући нетачне податке или скривајући податке о имовини, приходима, теретима, расходима и другим правима или чињеницама од утицаја на утврђивање стварне цијене,

казниће се казном затвора до пет година.

(2) Ако је кривичним дјелом из става 1 овога члана прибављена имовинска корист или проузрокована штета која прелази 300.000 КМ,

учинилац ће се казнити казном затвора од једне до десет година.

(3) Ако је кривичним дјелом из става 1 овога члана прибављена имовинска корист или проузрокована штета која прелази 800.000 КМ,

учинилац ће се казнити казном затвора од једне до дванаест година.

(4) Службено или одговорно лице које, знајући за радње из става 1 овога члана, искоришћавањем својега службеног положаја или овлашћења, прекорачењем граница свога службенога овлашћења или пропуштањем своје службене дужности, учини или пропусти да учини службену радњу у поступку приватизације,

казниће се казном затвора од једне до десет година.

Израда лажног биланса

Члан 243

Ко с циљем да себи или другоме прибави какву корист или да другоме нанесе какву штету, у правном лицу изради лажни биланс којим се утврђује добит или губитак тог правног лица или којим се утврђује удио свакога члана правног лица у добити или губитку,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

Злоупотреба процјене

Члан 244

(1) Овлашћени процјенитељ који приликом процјене имовине правног лица злоупотреби своје овлашћење, па тиме себи или другоме прибави какву корист или другоме нанесе какву штету,

казниће се казном затвора од једне до пет година.

(2) Ако је кривичним дјелом из става 1 овога члана прибављена имовинска корист или проузрокована штета која прелази 10.000 КМ,

учинилац ће се казнити казном затвора од једне до осам година.

(3) Ако је кривичним дјелом из става 1 овога члана прибављена имовинска корист или проузрокована штета која прелази 50.000 КМ,

учинилац ће се казнити казном затвора од једне до десет година.

Превара у привредном пословању

Члан 245

(1) Ко као заступник или представник правног лица, с циљем прибављања противправне имовинске користи том или другом правном лицу, употребом ненаплативих акцептних налога, чекова за које зна да немају покриће или на други начин, доведе некога у заблуду или га одржава у заблуди и тиме га наведе да на штету своје или туђе имовине шта учини или не учини,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

(2) Ако је кривичним дјелом из става 1 овога члана прибављена имовинска корист или је проузрокована штета која прелази 10.000 КМ,

учинилац ће се казнити казном затвора од једне до осам година.

(3) Ако је кривичним дјелом из става 1 овога члана прибављена имовинска корист или је проузрокована штета која прелази 50.000 КМ,

учинилац ће се казнити казном затвора од једне до десет година.

Склапање штетног уговора

Члан 246

(1) Ко као заступник или представник правног лица у његовој привредној дјелатности склопи уговор за који зна да је за то правно лице штетан, или склопи уговор противно овлашћења и тиме проузрокује штету правном лицу,

казниће се казном затвора од три мјесеца до три године.

(2) Ако је учинилац кривичног дјела из става 1 овога члана за то примио противправну корист или обећање користи или ако је кривичним дјелом из става 1 овога члана проузрокована штета која прелази 200.000 КМ,

казниће се казном затвора од једне до десет година.

Стварање монополитистичког положаја на тржишту

Члан 247

Ко у правном лицу склопи споразум којим се друго правно или физичко лице ограничава у слободном промету роба или услуга на одређеном подручју или с одређеним правним или физичким лицима, или склопи споразум којим се на други начин ствара монополистички положај одређених правних или физичких лица на тржишту,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

Одавање и неовлашћено прибављање пословне тајне

Члан 248

(1) Ко неовлашћено другоме саопшти, преда или на други начин учини приступачном пословну тајну или ко пословну тајну прибавља с циљем да је преда непозваном лицу,

казниће се казном затвора од три мјесеца до три године.

(2) Ко почини кривично дјело из става 1 овога члана с циљем одношења пословне тајне ван земље, или ако је кривичним дјелом из става 1 овога члана прибављена имовинска корист или је проузрокована знатна штета,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

Одавање и коришћење берзанских тајних података

Члан 249

(1) Ко пословне податке берзе који нису приступачни свим учесницима берзе саопшти непозваном лицу, или ко дође до таквих података, па њиховим коришћењем на берзи оствари противправну имовинску корист,

казниће се казном затвора од три мјесеца до пет година.

(2) Ако је кривичним дјелом из става 1 овога члана прибављена имовинска корист која прелази 10.000 КМ,

учинилац ће се казнити казном затвора од једне до осам година.

(3) Ако је кривичним дјелом из става 1 овога члана прибављена имовинска корист која прелази 50.000 КМ,

учинилац ће се казнити казном затвора од двије до десет година.

Кривотворење вриједносних хартија
Члан 250

(1) Ко изради лажне вриједносне хартије с циљем да их стави у оптицај као праве, или ко преиначи такве праве вриједносне хартије с циљем да их стави у оптицај, или ко прибавља лажне вриједносне хартије с циљем да их стави у оптицај као праве,

казниће се казном затвора од једне до десет година.

(2) Ко лажне вриједносне хартије које је примио као праве, знајући или сазнавши да су лажно начињене или преиначене, стави у оптицај,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

(3) Лажне вриједносне хартије одузеће се.

Кривотворење кредитних и осталих картица безготовинског плаћања
Члан 251

(1) Ко с циљем да је употреби као праву изради лажну кредитну картицу или другу картицу безготовинског плаћања, или ко преиначи такву праву картицу, или ко такву лажну картицу употреби као праву,

казниће се казном затвора до три године.

(2) Ако је кривичним дјелом из става 1 овога члана прибављена имовинска корист,

учинилац ће се казнити казном затвора од једне до пет година.

(3) Ако је кривичним дјелом из става 1 овога члана прибављена имовинска корист која прелази 10.000 КМ,

учинилац ће се казнити казном затвора од једне до осам година.

(4) Ако је кривичним дјелом из става 1 овога члана прибављена имовинска корист која прелази 50.000 КМ,

учинилац ће се казнити казном затвора од двије до десет година.

(5) Лажне кредитне картице и картице за безготовинско плаћање одузеће се.

Кривотворење знакова за вриједност
Члан 252

(1) Ко изради лажне билега, поштанске марке или друге знакове за вриједност издате на основу прописа, или ко преиначи који од таквих правих знакова за вриједност с циљем да их употреби као праве или да их другоме да на употребу, или ко такве лажне знакове за вриједност употреби као праве или их с тим циљем прибави,

казниће се новчаном казном или казном затвора до три године.

(2) Ако су знакови за вриједност из става 1 овога члана веће вриједности,

учинилац ће се казнити казном затвора од шест мјесеци до пет година.

(3) Ко одстрањем жига којим се знакови из става 1 овога члана поништавају или којим другим начином у сврху поновне употребе иде за тим да таквим знаковима да изглед као да

нису употријебљени, или ко такве употријебљене знакове за вриједност употријеби или прода као да вриједе,

казниће се новчаном казном или казном затвора до три године.

(4) Лажни знакови за вриједност одузеће се.

Кривотворење знакова за обиљежавање роба, мјера и тегова

Члан 253

(1) Ко с циљем да их употријеби као праве изради лажне печате, жигове, марке или друге знакове за обиљежавање домаће или стране робе којима се жигоше злато, сребро, стока, дрво или нека друга роба, или ко са истим циљем такве праве знакове преиначи, или ко такве лажне знакове употријеби као праве,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

(2) Казном из става 1 овога члана казниће се ко кривотвори мјере или тегове.

(3) Лажни знакови, мјере и тегови одузеће се.

Израда, набавка, посјед, продаја и давање на употребу средстава за кривотворење

Члан 254

(1) Ко израђује, набавља, посједује, продаје или даје на употребу средства за израду лажног новца, лажних кредитних или осталих картица безготовинског плаћања или лажних вриједносних хартија,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

(2) Ко израђује, набавља, посједује, продаје или даје на употребу средства за израду лажних знакова за вриједност издатих на основу прописа или лажних знакова за обиљежавање робе те лажних мјера и тегова,

казниће се новчаном казном или казном затвора до три године.

(3) Средства из ставова 1 и 2 овога члана одузеће се.

Кривотворење или уништење пословних или трговачких књига или исправа

Члан 255

(1) Ко у пословне или трговачке књиге, исправе или списе које је дужан да води на основу закона или другог прописа, унесе неистините податке или не унесе неки важан податак, или својим потписом или печатом овјери пословну или трговачку књигу, исправу или спис с неистинитим садржајем, или својим потписом или печатом омогући израђивање пословне или трговачке књиге, исправе или списка с неистинитим садржајем,

казниће се новчаном казном или казном затвора до три године.

(2) Казном из става 1 овога члана казниће се ко неистиниту пословну или трговачку књигу, исправу или спис употријеби као да су истинити, или ко уништи, оштети, прикрије или на други начин учини неупотребљивом пословну или трговачку књигу, исправу или спис.

Повреда проналазачког права

Члан 256

Ко у пословању неовлашћено употреби туђи пријављени или прописима заштићени проналазак,

казниће се казном затвора од три мјесеца до пет година.

Неовлашћено коришћење туђег модела и узорка

Члан 257

Ко на својем производу у промету неовлашћено употреби туђи пријављени или моделом или узорком заштићени спољни облик, слику или цртеж,

казниће се казном затвора до три године.

Ко неовлашћено објави предмет пријаве туђега модела или узорка,

казниће се новчаном казном и казном затвора до пет година.

Неовлашћена употреба туђе фирме

Члан 258

Ко се у циљу обмане купца или корисника услуга послужи туђом фирмом, жигом, заштитним знаком или посебном ознаком робе или унесе поједина обиљежја туђе ознаке у своју фирму, жиг, заштитни знак или посебну ознаку робе,

казниће се казном затвора до једне године.

Обмана купаца

Члан 259

(1) Ко с циљем обмане купаца стави у промет производе с ознаком у коју су унесени подаци који не одговарају садржају, врсти, поријеклу или каквоћи производа, или стави у промет производе који по својој тежини или каквоћи не одговарају ономе што се редовно претпоставља код таквих производа, или стави у промет производе без ознаке о садржају, врсти, поријеклу или каквоћи производа кад је таква ознака прописана,

казниће се казном затвора до три године и новчаном казном.

(2) Ко с циљем обмане купаца лажно објави снижење цијене производа, распродају робе по сниженим цијенама или на други начин лажном рекламом обмањује купце с обзиром на цијене производа које продаје,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

Недозвољена трговина златним новцем и златом

Члан 260

(1) Ко се противно прописима бави трговином златним новцем или златом у вриједности која прелази 10.000 КМ,

казниће се казном затвора до три године.

(2) Ако је учинилац дјела из става 1 овога члана организовао мрежу препродаваца или посредника,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

(3) Златни новац или злато које је било предметом недозвољене трговине одузеће се.

Недозвољена трговина

Члан 261

(1) Ко, немајући овлашћења за трговину, набави робу или друге предмете опште потрошње у вриједности која прелази 10.000 КМ у циљу продаје, или ко се неовлашћено у већем обиму бави трговином или посредовањем у трговини или заступањем у промету роба и услуга,

казниће се казном затвора од три мјесеца до три године.

(2) Ако је учинилац дјела из става 1 овога члана организовао мрежу препродаваца или посредника, или је кривичним дјелом из става 1 овога члана прибављена имовинска корист која прелази 30.000 КМ, или се ради о роби или предметима чији је промет забрањен или ограничен прописима,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

(3) Роба и предмети недозвољене трговине одузеће се.

Обмана при добијању кредита или других погодности

Члан 262

(1) Ко с циљем да за себе или другога прибави кредит, улагачка средства, субвенције или какву другу погодност, даваоцу кредита или лицу надлежном за одобравање погодности да неистините или непотпуне податке о имовинском стању или друге податке значајне за добијање кредита или друге погодности,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до три године.

(2) Ако је кривичним дјелом из става 1 овога члана прибављен кредит или друге погодности из става 1 овога члана у вриједности која прелази 10.000 КМ,

учинилац ће се казнити казном затвора од једне до пет година.

(3) Ако је кривичним дјелом из става 1 овога члана прибављен кредит или друге погодности из става 1 овога члана у вриједности која прелази 50.000 КМ,

учинилац ће се казнити казном затвора од двије до десет година.

(4) Ко добијени кредит, улагачка средства, субвенцију или какву другу погодност искористи у другу сврху од оне за коју су му та средства одобрена,

казниће се новчаном казном и казном затвора до двије године.

Недозвољено бављење банкарском дјелатношћу

Члан 263

(1) Ко се без одобрења или противно условима под којима је одобрење дано бави банкарском дјелатношћу,

казниће се казном затвора од три мјесеца до пет година.

(2) Ако је кривичним дјелом из става 1 овога члана прибављена имовинска корист која прелази 10.000 КМ,

учинилац ће се казнити казном затвора од једне до осам година.

(3) Ако је кривичним дјелом из става 1 овога члана прибављена имовинска корист која прелази 50.000 КМ,

учинилац ће се казнити казном затвора од двије до десет година.

(4) Ако је кривичним дјелом из става 1 овога члана прибављена имовинска корист која прелази 200.000 КМ,

учинилац ће се казнити казном затвора најмање пет година.

Недозвољена производња

Члан 264

(1) Ко произведе или преради робу чија је производња или прерада забрањена, ако таквим дјелом није почињено друго кривично дјело с прописаном тежом казном,

казниће се новчаном казном или казном затвора до три године.

(2) Роба из става 1 овога члана и средства за њену производњу или прераду одузеће се.

Прање новца

Члан 265

(1) Ко новац или имовину за коју зна да су прибављени чињењем кривичног дјела прими, замијени, држи, њоме располаже, употреби у привредном или другом пословању или на други начин прикрије или покуша прикрити,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

(2) Ако је новац или имовинска корист из става 1 овог члана велике вриједности,

учинилац ће се казнити казном затвора од једне до десет година.

(3) Ако је при извршењу кривичног дјела из ставова 1 и 2 овог члана учинилац поступио из нехата у односу на околност да су новац или имовинска корист прибављени кривичним дјелом,

казниће се новчаном казном или казном затвора до три године.

(4) Новац и имовинска корист из ставова од 1 до 3 овог члана одузеће се.

Злоупотреба чека и картице

Члан 266

(1) Ко злоупотребом чека, кредитне или друге картице безготовинског плаћања на чију употребу има право, банку или друго правно лице обавезе на исплату износа за који зна да нема покрића, а који је уговором о употреби чекова или картице изричито забрањен,

казниће се новчаном казном и казном затвора до три године.

(2) Ако је кривичним дјелом из ставова 1 и 2 овога члана прибављена имовинска корист која прелази 50.000 КМ,

учинилац ће се казнити казном затвора од двије до десет година.

XXIII ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И ТРЕЋА КРИВИЧНА ДЈЕЛА ИЗ ОБЛАСТИ ПОРЕЗА

Пореска утаја Члан 267

(1) Ко за себе или другог избјегне плаћање давања прописаних пореским законодавством у Брчко Дистрикту или доприноса социјалног осигурања прописаних у Брчко Дистрикту, не дајући захтијеване податке или дајући лажне податке о својему стеченом опорезивом приходу или о другим чињеницама које су од утицаја на утврђивање износа таквих обавеза, а износ обавезе чије се плаћање избјегава прелази 10.000 КМ,

казниће се новчаном казном или казном затвора до три године.

(2) Ко учини кривично дјело из става 1 овога члана, а износ обавезе чије се плаћање избјегава прелази 50.000 КМ,

казниће се казном затвора од једне до десет година.

(3) Ко учини кривично дјело из става 1 овога члана, а износ обавезе чије се плаћање избјегава прелази 200.000 КМ,

казниће се казном затвора најмање три године.

Лажна пореска исправа Члан 268

(1) Ко изда лажну исправу чије се подношење захтијева по пореском законодавству у Брчко Дистрикту, или ко не изда исправу чије се издавање по пореском законодавству у Брчко Дистрикту захтијева,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

(2) Ко кривично дјело из става 1 овога члана учини у односу на већи број исправа, или ако је угрожена наплата већег износа јавног прихода,

казниће се новчаном казном или казном затвора до три године.

Неправилно издвајање средстава правних лице Члан 269

Одговорно лице у правном лицу које је по пореском законодавству у Брчко Дистрикту лично одговорно за пореске обавезе правног лица, а које је одобрило издвајање средстава правног лица у друге сврхе, а не за плаћање пореске обавезе правног лица, па је тиме проузрокована неспособност правног лица за правовремено подмирење пореске обавезе,

казниће се новчаном казном или казном затвора до три године.

Подношење лажне пореске пријаве

Члан 270

Ко достави пореском органу лажну пријаву или други лажни податак чије се подношење по пореском законодавству у Брчко Дистрикту захтијева,

казниће се новчаном казном или казном затвора до три године.

Спрјечавање пореског службеника у обављању службене радње

Члан 271

(1) Ко силом или пријетњом употребе силе спрјечава или настоји спрјечити пореског службеника у обављању његове службене дужности, или ко га на исти начин присили или настоји присилити да службену дужност не обави,

казниће се казном затвора од три мјесеца до три године.

(2) Ако при почињењу кривичног дјела из става 1 овога члана учинилац пореског службеника увриједи или злостави, или га лако тјелесно озлиједи, или пријети употребом оружја,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до три године.

(3) Учиниолац кривичног дјела из ставова 1 и 2 овога члана који је био изазван противзаконитим или грубим поступањем пореског службеника,

може се ослободити казне.

Напад на пореског службеника у обављању службене дужности

Члан 272

(1) Ко нападне или озбиљно пријети да ће напасти пореског службеника или лице које порескоме службенику помаже у откривању и истражи повреде пореских прописа у Брчко Дистрикту,

казниће се казном затвора од три мјесеца до три године.

(2) Ако при учињењу кривичног дјела из става 1 овога члана учинилац пореског службеника или лице које порескоме службенику помаже лако тјелесно озлиједи, или пријети употребом оружја,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

(3) Ако је при учињењу кривичног дјела из става 1 овога члана учинилац порезног службеника или лице које порескоме службенику помаже тешко тјелесно озлиједио,

казниће се казном затвора од једне до десет година.

(4) Учиниолац кривичног дјела из ставова од 1 до 3 овога члана који је био изазван противзаконитим или грубим поступањем пореског службеника или лица које порескоме службенику помаже,

може се ослободити казне.

(5) Кривична дјела из ставова од 1 до 3 овога члана односе се и на службена лица у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине која обављају послове откривања и истраге повреде пореских прописа.

XXIV ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И ЧЕТВРТА КРИВИЧНА ДЈЕЛА ПРОТИВ РАДНИХ ОДНОСА

Повреда равноправности у запошљавању Члан 273

Ко ускрати или ограничи право грађанима на слободно запошљавање на подручју Брчко Дистрикта под једнаким условима који вриједе у мјесту запошљавања,

казниће се казном затвора од три мјесеца до три године.

Повреда права из радног односа Члан 274

Ко кршењем прописа или општег акта или колективног уговора о заснивању или престанку радног односа, о плати или другим примањима, о радном времену, о одмору или одсуству, заштити жена, омладине и инвалида или о забрани прековременог или ноћног рада, ускрати или ограничи запосленом право које му припада,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

Повреда права за вријеме привремене незапослености Члан 275

Ко кршењем прописа или општег акта о правима грађана за вријеме привремене незапослености другоме ускрати право које му по томе пропису или општем акту припада,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

Повреда права из социјалног осигурања Члан 276

Ко кршењем прописа или општег акта о социјалном осигурању ускрати или ограничи неком лицу право из социјалног осигурања које му припада,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

Злоупотреба права из социјалног осигурања Члан 277

Ко лажним приказивањем да је болестан или проузроковањем болести или неспособности за рад постигне да му се из социјалног осигурања призна право које му иначе по пропису или општем акту не би припало,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

Неизвршење одлуке о враћању на рад Члан 278

Службено или одговорно лице у правном лицу или самостални привредник који не поступи по правоснажној одлуци којом је одлучено о враћању радника на рад,

казниће се казном затвора од три мјесеца до три године.

Непредузимање мјера заштите при раду

Члан 279

(1) Одговорно лице у правном лицу или самостални привредник који кршењем закона или другог прописа или општег акта о мјерама заштите при раду, не проведе прописане мјере заштите при раду,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

(2) При изрицању условне осуде суд може учиниоцу да одреди обавезу да у одређеном року поступи по прописима о мјерама заштите при раду.

XXV ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И ПЕТА КРИВИЧНА ДЈЕЛА ПРОТИВ ИМОВИНЕ

Крађа

Члан 280

(1) Ко туђу покретнину одузме другоме с циљем да њеним присвајањем прибави себи или другоме противправну имовинску корист,

казниће се новчаном казном или казном затвора до три године.

(2) Ако је украдена ствар мале вриједности, а учинилац је поступао с циљем прибављања имовинске користи такве вриједности,

казниће се новчаном казном или казном затвора до шест мјесеци.

(3) Учиниоца кривичног дјела из ставова 1 и 2 овога члана који украдену ствар врати оштећеном прије него што сазна да је откривен,

може се ослободити казне.

Тешка крађа

Члан 281

(1) Казном затвора од шест мјесеци до пет година казниће се ко крађу (чланак 280, *Крађа*, став 1) почини:

- 1) обијањем, проваљивањем или другим савладавањем већих препрека да дође до ствари из затворених зграда, соба, благајна, ормана или других затворених просторија или простора;
- 2) на особито опасан или особито дрзак начин;
- 3) искоришћавањем стања насталог пожаром, поплавом, земљотресом или другом несрећом;
- 4) искоришћавањем беспомоћности или другог особито тешког стања другог лица.

(2) Казном из става 1 овога члана казниће се учинилац кривичног дјела крађе (члан 280, став 1):

- 1) ако је украдена ствар велике вриједности, а учинилац је поступао с циљем прибављања имовинске користи такве вриједности;

- 2) ако украдена ствар служи у вјерске сврхе или је ствар украдена из вјерске или друге зграде или просторије која служи за вјерске обреде;
 - 3) ако је украдено културно добро или ствар од особитог научног, умјетничког, историјског или техничког значења или се налази у јавној збирци, заштићеној приватној збирци или је изложена за јавност.
- (3) Новчаном казном или казном затвора до три године казниће се ко учини крађу (члан 280, став 2) на начин и под околностима из става 1 или става 2, тачке 2 и 3 овога члана.
- (4) Казном затвора од једне до осам година казнит ће се ко крађу (члан 280. став 1.) почини у саставу групе људи, или ако је са собом имао какво оружје или опасно оруђе ради почињења дјела.

Разбојничка крађа **Члан 282**

- (1) Ко је затечен при учињењу кривичног дјела крађе, па с циљем да украдену ствар задржи, употреји силу против неког лица или пријетњу да ће директно напасти на његов живот или тијело,
- казниће се казном затвора од једне до десет година.
- (2) Ако је кривичним дјелом из става 1 овога члана неко лице с намјером тешко тјелесно озлијеђено, или је то кривично дјело почињено у саставу групе људи, или ако је употрејељено оружје или опасно оруђе,
- учинилац ће се казнити казном затвора најмање пет година.
- (3) Ако је при учињењу кривичног дјела из става 1 овога члана неко лице с намјером усмрћено,
- учинилац ће се казнити казном затвора најмање десет година или казном дуготрајног затвора.

Разбојништво **Члан 283**

- (1) Ко употребом силе против неког лица или пријетњом да ће директно напасти на његов живот или тијело одузме туђу покретнину с циљем да њеним присвајањем прибави себи или другој противправну имовинску корист или да је противправно присвоји,
- казниће се казном затвора од једне до десет година.
- (2) Ако је кривичним дјелом из става 1 овога члана неко лице с намјером тешко тјелесно озлијеђено, или је то кривично дјело почињено у саставу групе људи, или ако је употрејељено оружје или опасно оруђе,
- учинилац ће се казнити казном затвора најмање пет година.
- (3) Ако је при учињењу кривичног дјела из става 1 овога члана неко лице с намјером усмрћено,
- учинилац ће се казнити казном затвора најмање десет година или казном дуготрајног затвора.

Утаја
Члан 284

(1) Ко с циљем да себи или другоме прибави имовинску корист противправно задржи туђу покретнину која му је повјерена,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

(2) Старатељ који почини кривично дјело из става 1 овога члана,

казниће се новчаном казном или казном затвора до три године.

(3) Ако је утајена ствар од посебног културног, историјског, научног или техничког значења, или ако је утајена ствар велике вриједности, а учинилац је поступао с циљем прибављања имовинске користи такве вриједности,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

(4) Ако је утајена ствар мале вриједности, а учинилац је поступао с циљем прибављања имовинске користи такве вриједности,

казниће се новчаном казном или казном затвора до шест мјесеци.

(5) Казном из става 4 овога члана казниће се ко туђу покретнину коју је нашао или до које је случајно дошао противправно задржи с циљем да себи или другоме прибави имовинску корист.

(6) Учиниолац кривичног дјела из ставова 1, 4 и 5 овога члана који утајену ствар врати оштећеноме прије него што сазна да је откривен,

може се ослободити казне.

Одузимање туђе покретнине
Члан 285

(1) Ко без циља прибављања имовинске користи противправно одузме или задржи туђу покретнину,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

(2) Ако се кривично дјело из става 1 овога члана односи на моторно возило, покушај ће се казнити.

(3) Учиниолац кривичног дјела из става 1 овога члана који одузету ствар, која није моторно возило, врати оштећеноме прије него што сазна да је откривен,

може се ослободити казне.

Противправно заузимање некретнине од општег значаја
Члан 286

(1) Ко противправно заузме некретнину која је грађевинско земљиште или његов дио,

казниће се новчаном казном или казном затвора до шест мјесеци.

(2) Ако се кривично дјело из става 1 овога члана односи на некретнину која је проглашена јавним добром, спомеником културе, природном ријеткости или другим природним богатством

или је дио заштићене шуме или друге шуме с посебном намјеном, националног парка или другог посебно заштићеног подручја природе или земљишта посебне намјене,

учинилац ће се казнити казном затвора од три мјесеца до три године.

Оштећење туђе ствари

Члан 287

(1) Ко оштети, уништи или учини неупотребљивом туђу ствар,

казниће се новчаном казном или казном затвора до шест мјесеци.

(2) Ко оштети, изобличи, уништи или учини неупотребљивом туђу ствар која служи за вјерске сврхе, културно добро које се налази на јавном мјесту, посебно заштићени објекат природе, умјетнички предмет, ствар од научног или техничког значаја, ствар која се налази у јавној збирци или је изложена за јавност или ствар која служи за јавне потребе или која уљепшава тргове, улице или паркове,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

(3) Казном из става 2 овога члана казниће се ко учини дјело из става 1 овога члана због разлике у етничкој или народносној припадности, раси, вјероисповијести, полу или језику.

Превара

Члан 288

(1) Ко с циљем да себи или другоме прибави противправну имовинску корист доведе кога лажним приказивањем или прикривањем чињеница у заблуду или га одржава у заблуди и тиме га наведе да на штету своје или туђе имовине шта учини или не учини,

казниће се казном затвора до три године.

(2) Ако штета прелази 30.000 КМ, а учинилац је поступао с циљем прибављања имовинске користи такве вриједности,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

(3) Ако је штета мале вриједности, а учинилац је поступао с циљем прибављања имовинске користи такве вриједности,

казниће се новчаном казном или казном затвора до шест мјесеци.

(4) Ко кривично дјело из става 1 овога члана почини само с циљем да другог оштети, а без циља да себи или другоме прибави противправну имовинску корист,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

Изнуда

Члан 289

(1) Ко с циљем да себи или другоме прибави противправну имовинску корист силом или озбиљном пријетњом присили другог да шта учини или не учини на штету своје или туђе имовине,

казниће се казном затвора од три мјесеца до пет година.

(2) Ако је при учињењу кривичног дјела из става 1 овога члана употребљено оружје или опасно оруђе, или је прибављена знатна имовинска корист или је кривично дјело учињено у саставу групе људи или злочиначке организације,

учинилац ће се казнити казном затвора од једне до десет година.

Уцјена Члан 290

(1) Ко с циљем да себи или другоме прибави противправну имовинску корист запријети другоме да ће против њега или њему блиског лица открити нешто што би њиховој части или угледу шкодило и тиме га присили да шта учини или не учини на штету своје или туђе имовине,

казниће се казном затвора од три мјесеца до пет година.

(2) Ако кривичним дјелом из става 1 овога члана прибављена знатна имовинска корист, или је кривично дјело учињено у саставу групе људи или злочиначке организације,

учинилац ће се казнити казном затвора од једне до десет година.

Злоупотреба повјерења Члан 291

(1) Ко с циљем да себи или другоме прибави противправну имовинску корист, заступајући интересе неког лица или бринући се о његовој имовини не испуни своју на закону засновану дужност или злоупотреби законом или уговором датог му овлашћења, па оштети лице чије интересе заступа или о чијој се имовини брине,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

(2) Старалац или одвјетник који почини кривично дјело из става 1 овога члана,

казниће се казном затвора од три мјесеца до три године.

(3) Учинилац кривичног дјела из става 1 овога члана који проузроковану штету накнади оштећеном прије него што сазна да је откритен,

може се ослободити казне.

Лихварство Члан 292

(1) Ко искоришћујући нужду, тешке имовинске или стамбене прилике, недовољно искуство, лакомисленост или смањену способност расуђивања другог лица, прими од њега или с њим уговори за себе или другога имовинску корист која је у очигледном несразмјеру с оним што је он дао, учинио или се обавезао да да или учини,

казниће се новчаном казном или казном затвора до двије године.

(2) Ако су кривичним дјелом из става 1 овога члана проузроковане тешке последице оштећенику,

учинилац ће се казнити новчаном казном или казном затвора од шест мјесеци до пет година.

(3) Казном из става 2 овога члана казниће се ко се бави давањем зајмова уз уговарање неразмјерне имовинске користи.

Превара повјериоца Члан 293

(1) Ко с циљем да осујети остварење права на ствари, отуђи, уништи или одузме своју ствар на којој други има заложно право или право уживања и тиме га оштети,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

(2) Казном из става 1 овога члана казниће се ко уништи, привидно прода или учини неупотребљивом своју цјелокупну имовину или неки њен саставни дио или призна неистинито потраживање, склопи лажни уговор или неком другом преварном радњом привидно или стварно погорша своје имовинско стање и тиме умањи могућност или спријечи намирење најмање једног од својих повјериоца.

Прикривање Члан 294

(1) Ко ствар за коју зна да је прибављена кривичним дјелом или оно што је за њу добијено продајом или замјеном, купи, прими у залог или на други начин прибави, прикрије или прода,

казниће се новчаном казном или казном затвора до три године.

(2) Ко кривично дјело из става 1 овога члана учини не знајући да је ствар прибављена кривичним дјелом, иако је то по околностима случаја могао знати,

казниће се новчаном казном или казном затвора до шест мјесеци.

Паљевина Члан 295

(1) Ко запали туђу кућу или другу зграду намијењену становању или привредном коришћењу, или туђу пословну зграду или зграду у јавној употреби,

казниће се казном затвора од једне до осам година.

(2) Ако је кривичним дјелом из става 1 овога члана проузрокована штета која прелази 100.000 КМ, или је кривично дјело из става 1 овога члана учињено с циљем преваре осигуравајућег друштва,

учинилац ће се казнити казном затвора од двије до дванаест година.

Злоупотреба осигурања Члан 296

(1) Ко с циљем да од осигуравача наплати осигурнину, уништи, оштети или сакрије ствар која је осигурана против уништења, оштећења, губитка или крађе, и затим пријави штету,

казниће се новчаном казном или казном затвора до двије године.

(2) Казном из става 1 овога члана казниће се ко с циљем да од осигуравача наплати осигурнину за случај тјелесног оштећења, тјелесне повреде или нарушења здравља, себи проузрокује такво оштећење, озљеду или нарушење здравља и затим пријави штету.

(3) Учишилац дјела из ставова 1 и 2 овога члана који одустане од одштетног захтјева прије него што сазна да је откривен,

може се ослободити казне.

XXVI ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И ШЕСТА

КРИВИЧНА ДЈЕЛА ПРОТИВ ОКОЛИНЕ, ПОЉОПРИВРЕДЕ И ПРИРОДНИХ ДОБАРА

Онечишћење околине

Члан 297

(1) Ко кршењем прописа онечисти ваздух, тло, текућу, стајаћу или подземну воду, водоток, или на други начин угрози чистоћу каквоћу ваздуха, тла, воде, водотока или природног генетског склада биолошке разноликости на ширем подручју и у мјери која може погоршати услове живота људи или животиња или угрозити опстанак шума, биља или другог растиња,

казниће се казном затвора од три мјесеца до пет година.

(2) Казном из става 1 овога члана казниће се ко онечисти ваздух, тло, текућу, стајаћу или подземну воду, водоток, или на други начин угрози чистоћу каквоћу ваздуха, тла, воде, водотока, или природног генетског склада биолошке разноликости и тиме изазове опасност за живот или здравље људи или животиња или проузрокује уништење или знатно оштећење шума, биља или другог растиња у ширем подручју.

(3) Ко кривично дјело из ставова 1 и 2 овога члана учини из нехата,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

(4) Ако је кривичним дјелом из ставова 1 и 2 овога члана неко лице тешко тјелесно повријеђено или је проузрокована имовинска штета великих размјера,

учишилац ће се казнити казном затвора од једне до десет година.

(5) Ако је кривичним дјелом из ставова 1 и 2 овога члана проузрокована смрт једног или више лица,

учишилац ће се казнити казном затвора од једне до дванаест година.

(6) Ако је кривичним дјелом из става 3 овога члана неко лице тешко тјелесно повријеђено или је проузрокована имовинска штета великих размјера,

учишилац ће се казнити казном затвора од шест мјесеци до пет година.

(7) Ако је кривичним дјелом из става 3 овога члана проузрокована смрт једног или више лица,

учишилац ће се казнити казном затвора од једне до осам година.

Угрожавање околине направама

Члан 298

(1) Ко противно прописима стави у дјеловање или рукује направама, или одступи од производних поступака којима се ослобађају штетне материје које могу да угрозе каквоћу ваздуха, тла, воде, водотока на ширем подручју и у мјери која може погоршати услове живота људи или животиња или угрозити опстанак шума, биља или другог растиња,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

(2) Одговорно лице у правном лицу, које кршењем прописа пропусти да постави направе за пречишћавање или допусти изградњу, стављање у погон или употребу погона који онечишћује околину,

казниће се новчаном казном и казном затвора до три године.

Угрожавање околине отпадом Члан 299

(1) Ко противно прописима одбацује, одлаже, скупља, складишти, обрађује и превози отпад или уопште њиме поступа на начин којим се угрожава каквоћа ваздуха, тла, воде, водотока, на ширем подручју и у мјери која може погоршати услове живота људи или животиња или угрозити опстанак шума, биља или другог растиња,

казниће се новчаном казном или казном затвора до три године.

(2) Казном из става 1 овога члана казниће се ко одбацује, одлаже, скупља, обрађује и превози отпад или уопште с њим поступа на начин којим се угрожава каквоћа ваздуха, тла, воде, водотока и тиме изазове опасност за живот или здравље људи или животиња или проузрокује уништење или знатно оштећење шума, биља или другог растиња на ширем подручју.

(3) Ко кривично дјело из ставова 1 и 2 овога члана почини из нехата,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

Угрожавање околине буком Члан 300

(1) Ко противно прописима произведе буку која је погодна да проузрокује теже оштећење здравља више лица,

казниће се новчаном казном или казном затвора до три године.

(2) Ко кривично дјело из става 1 овога члана учини из нехата,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

Производња штетних средстава за лијечење животиња Члан 301

(1) Ко произведе ради продаје или стави у промет средства за лијечење или спрјечавање заразе код животиња која су опасна за њихов живот или здравље,

казниће се новчаном казном или казном затвора до шест мјесеци.

(2) Ако је кривичним дјелом из става 1 овога члана проузроковано угинуће већег броја животиња или ширење заразне болести,

учинилац ће се казнити казном затвора од три мјесеца до три године.

(3) Ко кривично дјело из ставова 1 и 2 овога члана учини из нехата,

казниће се новчаном казном или казном затвора до три мјесеца.

Несавјесно пружање ветеринарске помоћи

Члан 302

Ветеринар или овлашћени ветеринарски помоћник који при пружању ветеринарске помоћи пропише или примијени очигледно неприкладно средство или очигледно неправилан начин лијечења или уопште несавјесно поступа при лијечењу и тиме проузрокује угинуће већег броја животиња,

казниће се казном затвора до три године.

Ко кривично дјело из става 1 овога члана учини из нехата,

казниће се новчаном казном или казном затвора до шест мјесеци.

Неовлашћено обављање ветеринарских услуга

Члан 303

Ко немајући прописану стручну спрему или неовлашћено обавља послове заштите здравља животиња или друге ветеринарске захвате,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

Непоступање по прописима за сузбијање болести животиња и биља

Члан 304

(1) Ко за вријеме епидемије сточне болести која може угрозити сточарство не поступи по наредби или одлуци надлежног органа донесеној на основу прописа којом се одређују мјере за сузбијање или спрјечавање болести,

казниће се казном затвора до једне године.

(2) Казном из става 1 овога члана казниће се ко за вријеме док траје опасност од болести и штеточина које могу угрозити биљни свијет, не поступи по наредби или одлуци надлежног органа донесеној на основу прописа којом се одређују мјере за сузбијање или спрјечавање болести или штеточина.

(3) Ако је кривичним дјелом из ставова 1 и 2 овога члана проузрокована знатна штета,

учинилац ће се казнити казном затвора до три године.

(4) Ко кривично дјело из ставова од 1 до 3 овога члана почини из нехата,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

Прикривање постојања заразне болести код животиња

Члан 305

Ко прикрива постојање заразне болести код животиња или сумњу да таква болест постоји, или то не пријави јавној ветеринарској служби или органу надлежном за послове ветеринарства, па због тога наступи ширење заразне болести или угинуће животиња,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

Загађивање сточне хране или воде за напајање стоке

Члан 306

(1) Ко штетљивом материјом загади сточну храну или воду у ријекама, потоцима, изворима, бунарима, цистернама или другу воду која служи за напајање стоке, живади или дивљачи и тиме доведе у опасност живот или здравље животиња,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

(2) Ако је кривичним дјелом из става 1 овога члана проузроковано угинуће већег броја животиња,

починилац ће се казнити казном затвора од три мјесеца до три године.

Уништење засада

Члан 307

Ко штетљивом материјом уништи биље, воћке или друге засаде и тиме проузрокује штету великих размјера,

казниће се казном затвора до три године.

Несавјесно поступање у промету пестицида

Члан 308

Ко стави пестициде или друге отрове у промет без дозволе, или изда други пестицид или отров умјесто прописаног кад замјена није дозвољена, или на други начин несавјесно поступа у промету пестицида или других отрова и тиме изазове опасност за живот или здравље људи или животиња или за околину,

казниће се новчаном казном или казном затвора до двије године.

Пустошење шума

Члан 309

(1) Ко противно прописима или наредбама надлежних тијела сјече или крчи шуму, или ко подбјељује стабла или на други начин пустоши шуму, а тиме није почињено неко друго кривично дјело за које је прописана тежа казна,

казниће се казном затвора до једне године.

(2) Ко кривично дјело из става 1 овога члана почини у заштићеној шуми, националном парку или у другим шумама посебне намјене,

казниће се казном затвора до три године.

Шумска крађа

Члан 310

(1) Ко ради крађе обори у шуми једно или више стабла, а количина је обореног дрвета већа од два кубна метра,

казниће се казном затвора до три године.

(2) Ко кривично дјело из става 1 овога члана почини с циљем да се оборено дрво прода, или ако је количина обореног дрвета већа од пет кубних метара, или ако је кривично дјело из става

1 овога члана почињено у заштићеној шуми, националном парку или другој шуми посебне намјене,

казниће се казном затвора од једне до пет година.

Изазивање шумског пожара

Члан 311

(1) Ко изазове шумски пожар због којег наступи штета великих размјера, или истовремено изазове више шумских пожара,

казниће се казном затвора од једне до осам година.

(2) Ко изазове пожар у заштићеној шуми, националном парку, воћњаку или другој шуми посебне намјене или у житном пољу,

казниће се казном затвора од двије до дванаест година.

(3) Ко кривично дјело из става 1 овога члана почини из нехата,

казниће се новчаном казном или казном затвора до двије године.

(4) Ко кривично дјело из става 2 овога члана почини из нехата,

казниће се новчаном казном или казном затвора до три године.

Мучење и убијање животиње

Члан 312

(1) Ко животињу тешко злоставља или излаже непотребним или дуготрајним мукама, или јој наноси непотребни бол, или противправно разара животињска станишта у већој мјери или на ширем простору, или противно прописима убија животиње,

казниће се новчаном казном или казном затвора до шест мјесеци.

(2) Ко кривично дјело из става 1 овога члана почини ради опкладе или другог прибављања имовинске користи, или ако је кривичним дјелом из става 1 овога члана проузроковано угинуће већег броја животиња или животиње чија је врста посебно заштићена,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

Противзаконити лов

Члан 313

(1) Ко противправно убије, рани или ухвати за вријеме ловостаја дивљач у већем броју или у већој вриједности, или дивљач чији је лов стално забрањен, или ко неовлашћено изнесе ван земље врхунски трофеј веће вриједности или врхунске трофеје у већем броју, или ко лови заштићену животињску врсту,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

(2) Ко кривично дјело из става 1 овога члана почини средствима или на начин који је забрањен или којим се дивљач масовно уништава,

казниће се казном затвора од три мјесеца до три године.

(3) Уловљена дивљач и средства употребљена за лов одузеће се.

Противзаконити риболов
Члан 314

(1) Ко лови рибу, друге слатководне или морске животиње или организме у вријеме кад је то забрањено или на подручју на којем је то забрањено, или ко лови рибу, друге слатководне или морске животиње или организме експлозивом, електричном струјом, отровом, средствима за омамљивање или другим начином или средством који су штетни за њихово расплођивање или који су прописима забрањени,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

(2) Ако је кривичним дјелом из става 1 овога члана проузроковано угинуће рибе или других слатководних или морских животиња или организама у ширим размјерима,

починилац ће се казнити новчаном казном или казном затвора до двије године.

(3) Улов и средства за лов одузеће се.

Оштећење, уништење и недозвољени извоз споменика културе и заштићених објеката природе
Члан 315

(1) Ко оштети или уништи споменик културе или заштићени објекат природе,

казниће се новчаном казном или казном затвора до три године.

(2) Ако је кривично дјело из става 1 овога члана почињено према споменику културе или заштићеном објекту природе лицуте вриједности или је проузрокована знатна штета,

починилац ће се казнити казном затвора од шест мјесеци до пет година.

(3) Ко без дозволе надлежног органа извезе или изнесе изван земље споменик културе или заштићени објекат природе,

казниће се казном затвора до три године.

(4) Казном из става 3 овога члана казниће се починилац који споменик културе или заштићени објекат по протеку рока одређенога у дозволи за изношење не врати.

Недозвољено обављање истраживачких радова и присвајање споменика културе
Члан 316

(1) Ко без дозволе надлежног органа обави на споменику културе конзерваторске, рестаураторске или истраживачке радове или противно забрани или без дозволе надлежног органа обавља археолошка ископавања или истраживања, па због тога споменик буде уништен, тешко оштећен или изгуби лицуне споменика,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

(2) Ако је кривично дјело из става 1 овога члана почињено у односу на споменик културе лицуте вриједности или значења или је проузрокована знатна штета,

починилац ће се казнити казном затвора од шест мјесеци до пет година.

XXVII ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И СЕДМА
КРИВИЧНА ДЈЕЛА ПРОТИВ ОПШТЕ БЕЗБЈЕДНОСТИ ЉУДИ И ИМОВИНЕ

Изазивање опште опасности
Члан 317

(1) Ко пожаром, поплавом, експлозијом, отровом или отровним гасом, ионизирајућим зрачењем, моторном силом, електричном или другом енергијом или пуцањем из ватреног оружја изазове опасност за живот људи или имовину већег обима,

казниће се казном затвора од три мјесеца до три године.

(2) Казном из става 1 овога члана казниће се службено или одговорно лице које не постави прописане направе за заштиту од пожара, експлозије, поплаве, отровних гасова или ионизирајућег зрачења, или те направе не одржава у исправном стању или их у случају потребе не стави у рад или уопште не поступа по прописима или техничким правилима о заштитним мјерама, па тиме изазове опасност за живот људи или за имовину већег обима.

(3) Ко кривично дјело из ставова 1 и 2 овога члана почини на мјесту гдје је окупљен већи број људи,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

(4) Ко кривично дјело из ставова 1 и 2 овога члана почини из нехата,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

Уништење или оштећење важних привредних објеката или јавних направа
Члан 318

(1) Ко рушењем, паљењем или на други начин уништи или оштети, важан индустријски, пољопривредни или други привредни објект, направу или постројење за воду, топлану, плин, електричну или другу енергију, направе система веза или друге направе јавне употребе и тиме изазове њихов застој или отежани рад,

казниће се казном затвора од једне до десет година.

(2) Ко противправно уклони или искључи из рада направе или постројења из става 1 овога члана и тиме изазове поремећај у редовном животу грађана,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

(3) Ко кривично дјело из става 1 овога члана почини из нехата,

казниће се казном затвора до пет година.

(4) Ко кривично дјело из става 2 овога члана почини из нехаја,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

Оштећење заштитних направа на раду
Члан 319

(1) Ко у руднику, фабрици, радионици или на другом мјесту гдје се обавља рад уништи, оштети или уклони заштитну нараву и тиме изазове опасност за живот људи или за имовину већег обима,

казниће се казном затвора од једне до осам година.

(2) Одговорно лице у руднику, фабрици, радионици или на другом мјесту гдје се обавља рад, које не постави заштитне направе или их не одржава у исправном стању или их у случају потребе не стави у рад или уопште не поступа по прописима или техничким правилима о заштитним мјерама и на тај начин изазове опасност за живот људи или имовину већег обима,

казниће се казном затвора од три мјесеца до пет година.

(3) Ко кривично дјело из ставова 1 и 2 овога члана почини из нехаја,

казниће се казном затвора до три године.

(4) При изрицању условне осуде за кривично дјело из ставова 2 и 3 овога члана суд може починиоцу да одреди обавезу да у одређеном року постави заштитне направе.

Непрописно и неправилно извођење грађевинских радова

Члан 320

(1) Одговорно лице које при пројектовању, управљању или извођењу градње или грађевинских радова поступи противно прописима или општепризнатим техничким правилима и тиме изазове опасност за живот или тијело људи или за имовину већег обима,

казниће се казном затвора од једне до пет година.

(2) Ко кривично дјело из става 1 овога члана почини из нехаја,

казниће се казном затвора до три године.

Несавјесно чување паса и других опасних животиња

Члан 321

(1) Ко псе или друге опасне животиње изводи на јавна мјеста без прописане брњице или друге одговарајуће заштите и без директног чувања и тиме изазове опасност за живот или тијело људи или имовину,

казниће се новчаном казном или казном затвора до шест мјесеци.

(2) Ако је кривичним дијелом из става 1 овога члана неко лице тјелесно повријеђено,

починилац ће се казнити казном затвора до једне године.

Тешка кривична дјела против опште безбједности људи и имовине

Члан 322

(1) Ако је кривичним дјелом из члана 317 (*Изазивање опште опасности*) ставови од 1 до 3, члана 318 (*Уништење или оштећење важних привредних објеката или јавних направа*) ставови 1 и 2, члана 319 (*Оштећење заштитних направа на раду*) ставова 1 и 2 и члана 320 (*Непрописно и неправилно извођење грађевинских радова*) став 1 овога закона неко лице тешко тјелесно повријеђено или је проузрокована имовинска штета великих размјера,

починилац ће се казнити казном затвора од једне до десет година.

(2) Ако је кривичним дјелом из члана 317 ставови од 1 до 3, члана 318 ставови 1 и 2, члана 319 ставови 1 и 2 и члана 320 став 1 овога закона проузрокована смрт једног или више лица,

починилац ће се казнити казном затвора од једне до дванаест година.

(3) Ако је кривичним дјелом из члана 317 став 4, члана 318 ставови 3 и 4, члана 319 став 3 и члана 320 став 2 овога закона неко лице тешко тјелесно повријеђено или је проузрокована имовинска штета великих размјера,

починилац ће се казнити казном затвора до пет година.

(4) Ако је кривичним дјелом из члана 317 став 4, члана 318 ставови 3 и 4, члана 319 став 3 и члана 320 став 2 овога закона проузрокована смрт једног или више лица,

починилац ће се казнити казном затвора од једне до осам година.

Непрописни превоз експлозивног или запаљивог материјала Члан 323

Ко противно прописима о превозу експлозивног или лако запаљивог материјала преда на превоз јавним саобраћајним средствима експлозивни или лако запаљиви материјал или такав материјал сам превози или преноси користећи се јавним саобраћајним средствима,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

Оштећење устава Члан 324

Ко оштети израђене или природне уставе које служе као заштита од природних непогода,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

Неотклањање опасности Члан 325

(1) Ко правовременом пријавом надлежном органу или на други начин не предузме мјере ради отклањања пожара, поплаве, експлозије, саобраћајне незгоде или друге опасности за живот или тијело људи или за имовину већег обима, иако је то могао учинити без опасности за себе или другога,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

(2) Ко одвраћањем или на други начин спријечи другога у предузимању мјера ради отклањања пожара, поплаве, експлозије, саобраћајне незгоде или друге опасности за живот или тијело људи или за имовину већег обима,

казниће се казном затвора од три мјесеца до три године.

XXVIII ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И ОСМА КРИВИЧНА ДЈЕЛА ПРОТИВ БЕЗБЈЕДНОСТИ ЈАВНОГ САОБРАЋАЈА

Угрожавање јавног саобраћаја Члан 326

(1) Учесник у саобраћају на путевима који се не придржава саобраћајних прописа и тиме тако угрози јавни саобраћај да доведе у опасност живот људи или имовину већих размјера, па због тога код другога наступи тешка тјелесна повреда или имовинска штета преко 5.000 КМ,

казниће се казном затвора до пет година.

(2) Ко угрожавањем жељезничког, бродског, трамвајског, тролејбусног или саобраћаја жичаром доведе у опасност живот или тијело људи или имовину већих размјера,

казниће се казном затвора до пет година.

(3) Ко кривично дјело из ставова 1 и 2 овога члана почини из нехаја,

казниће се казном затвора до три године.

Угрожавање јавног саобраћаја због омамљености

Члан 327

(1) Ко под утицајем алкохола или других омамљујућих средстава управља моторним возилом, иако је због тога очито неспособан за безбједну вожњу и тиме тако угрози јавни саобраћај на путевима да доведе у опасност живот или тијело људи или имовину већег обима,

казниће се казном затвора до три године.

(2) Ко кривично дјело из става 1 овога члана почини из нехаја,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

Угрожавање јавног саобраћаја опасном радњом

Члан 328

(1) Ко уништењем, уклањањем или тежим оштећењем саобраћајне направе, средства, знака или направе за сигнализацију који служе безбједности саобраћаја или давањем погрешних знакова или сигнала, постављањем препрека на саобраћајницама или на други начин тако угрози јавни саобраћај да тиме доведе у опасност живот или тијело људи или имовину већег обима,

казниће се казном затвора до три године.

(2) Ко кривично дјело из става 1 овога члана почини из нехаја,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

Несавјестан надзор над јавним саобраћајем

Члан 329

(1) Одговорно лице којему је повјерен надзор над стањем и одржавањем саобраћајница и објеката на њима, превозним средствима или јавним саобраћајем или над испуњавањем прописаних услова рада возача, или одговорно лице којему је повјерено руковођење вожњом, које несавјесним обављањем дужности изазове опасност за живот или тијело људи или за имовину већег обима,

казниће се казном затвора до пет година.

(2) Казном из става 1 овога члана казниће се одговорно лице које изда налог за вожњу или дозволи вожњу, иако зна да возач због умора, болести, утицаја алкохола или других разлога није у стању безбједно да управља возилом или да возило није исправно и тиме изазове опасност за живот или тијело људи или за имовину већег обима.

(3) Ко кривично дјело из ставова 1 и 2 овога члана почини из нехаја,

казнит ће се новчаном казном или казном затвора до три године.

Тешка кривична дјела против безбједности јавног саобраћаја
Члан 330

(1) Ако је кривичним дјелом из члана 326 (*Угрожавање јавног саобраћаја*) став 1 проузрокована имовинска штета великих размјера, а из става 2, истог члана, те члана 327 (*Угрожавање јавног саобраћаја због омамљености*) став 1, члана 328 (*Угрожавање јавног саобраћаја опасном радњом*) став 1 и члана 329 (*Несавјестан надзор над јавним саобраћајем*) ставови 1 и 2 овога закона проузрокована тешка тјелесна повреда неког лица или имовинска штета великих размјера,

починилац ће се казнити казном затвора од шест мјесеци до пет година.

(2) Ако је кривичним дјелом из члана 326 ставови 1 и 2, члана 327 став 1, члана 328 став 1 и члана 329 ставови 1 и 2 овога закона проузрокована смрт једног или више лица,

починилац ће се казнити казном затвора најмање годину дана.

(3) Ако је кривичним дјелом из члана 326 став 3, члана 327 став 2, члана 328 став 2 и члана 329 став 3 овога закона, проузрокована тешка тјелесна повреда неког лица или имовинска штета великих размјера,

починилац ће се казнити казном затвора од шест мјесеци до пет година.

(4) Ако је кривичним дјелом из члана 326 став 3, члана 327 став 2, члана 328 став 2 и члана 329 став 3 овога закона проузрокована смрт једног или више лица,

починилац ће се казнити казном затвора од једне до осам година.

Неуказивање помоћи лицу повријеђеном у саобраћајној незгоди
Члан 331

(1) Возач моторног возила или другог превозног средства који остави без помоћи лице које је повријеђено тим превозним средством или чију је повреду проузроковао,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

(2) Ако кривичним дјелом из става 1 овога члана проузрокована тешка тјелесна повреда или смрт повријеђеног лица,

починилац ће се казнити казном затвора од три мјесеца до три године.

XXIX ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И ДЕВЕТА
КРИВИЧНА ДЈЕЛА ПРОТИВ ПРАВОСУЂА

Договор за учињење кривичних дјела
Члан 332

Ко с другиме договори почињење кривичног дјела прописаног законом у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине за које се може изрећи казна затвора три године или тежа казна, ако за договор почињења таквог појединог кривичног дјела није прописана посебна казна,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

Припремање кривичног дјела

Члан 333

Ко набави или припреми средства или уклони препреке или предузме какву другу радњу која ствара услове за изравно почињење, али није дио почињења кривичног дјела прописаног законом у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине за које се може изрећи казна затвора три године или тежа казна, уколико за припремање појединог казненог дјела није прописана посебна казна,

казниће се новчаном казном или казном затвора до три године.

Удруживање ради почињења кривичних дјела

Члан 334

(1) Ко организује групу људи или на други начин удружује три или више лица у циљу почињења кривичних дјела прописаних законом у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине за која се може изрећи казна затвора три године или тежа казна, ако за такво организовање или удруживање ради почињења појединог кривичног дјела није прописана посебна казна,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

(2) Ко постане припадником групе људи или удружења из става 1 овога члана,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

(3) Припадник групе људи који открије групу или припадник удружења који открије удружење прије него што је у њиховом саставу или за њих починио кривично дјело,

може се ослободити казне.

(4) Организатор који откривањем групе људи или удружења или на други начин спријечи почињење кривичног дјела из става 1 овога члана,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године,

а може се и ослободити казне.

Учествовање у групи људи која почини кривично дјело

Члан 335

(1) Ко учествује у групи људи која заједничким дјеловањем усмрти неко лице или га тешко тјелесно озлиједи, почини паљевину, оштети имовину у већем обиму или почини друга тешка насиља или која покуша починити таква дјела, за само учествовање у тој групи људи

казниће се казном затвора од три мјесеца до пет година.

(1) Ко организује или било како руководи групом људи која почини кривично дјело из става 1 овога члана,

казниће се казном затвора од једне до десет година.

Злочиначка организација

Члан 336

(1) Ко почини кривично дјело прописано законом у Брчко Дистрикту као припадник злочиначке организације, ако за поједино кривично дјело није прописана посебна казна,

казниће се казном затвора најмање три године.

(2) Ко као припадник злочиначке организације почини кривично дјело прописано законом у Брчко Дистрикту за које се може изрећи казна затвора три године или тежа казна, ако за поједино кривично дјело није прописана посебна казна,

казниће се казном затвора најмање пет година.

(3) Ко организује или било како руководи злочиначком организацијом која заједничким дјеловањем почини или покуша кривично дјело прописано законом у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине, ако за поједино кривично дјело није прописана посебна казна,

казниће се казном затвора најмање десет година или дуготрајним затвором.

(4) Ко постане припадником злочиначке организације која заједничким дјеловањем почини или покуша кривично дјело прописано законом у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине, ако за поједино кривично дјело није прописана посебна казна,

казниће се казном затвора најмање једну годину.

(5) Припадник злочиначке организације из ставова од 1 до 4 овога члана, који злочиначку организацију открије,

може се ослободити казне.

Израда и набавка оружја и средстава намијењених почињењу кривичних дјела Члан 337

(1) Ко оружје, експлозивне материје или средства за њихово припремање или отрове за које зна да су намијењени почињењу кривичног дјела изради, набави или другоме омогући да до њих дође,

казниће се казном затвора од три мјесеца до пет година.

(2) Ко изради или другоме уступи лажни кључ, отварач или какву другу ствар или средство за провалу, иако зна да је намијењено почињењу кривичног дјела,

казниће се казном затвора до једне године.

Непријављивање припремања кривичног дјела Члан 338

(1) Ко зна да се припрема почињење кривичног дјела за које се по закону у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине може изрећи три године затвора или тежа казна, па у времену кад је још било могуће спријечити његово почињење то не пријави, а дјело буде покушано или почињено,

казниће се казном затвора до једне године.

(2) Ко кривично дјело из става 1 овога члана почини у односу на кривично дјело за које се по закону у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине може изрећи казна дуготрајног затвора,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

(3) За кривично дјело из ставова 1 и 2 овога члана неће се казнити лице којему је починилац брачни друг, лице које с њим живи у ванбрачној заједници, крвни рођак у правој линији, брат

или сестра, усвојилац или усвојеник и њихов брачни друг или лице с којим живе у ванбрачној заједници, или које је бранилац, љекар или вјерски исповједник починиоца.

Непријављивање кривичног дјела или починиоца

Члан 339

(1) Ко зна за починиоца кривичног дјела за које се може изрећи казна дуготрајног затвора, или ко само зна да је такво дјело почињено, па то не пријави, иако од такве пријаве зависи правовремено откривање починиоца или кривичног дјела,

казниће се новчаном казном или казном затвора до три године.

(2) Казном из става 1 овога члана казниће се службено или одговорно лице које не пријави кривично дјело за које је сазнало у обављању своје дужности, ако се за то кривично дјело може изрећи казна затвора пет година затвора или тежа казна.

(3) За кривично дјело из ставова 1 и 2 овога члана неће се казнити лице којему је починилац брачни друг, лице које с њим живи у ванбрачној заједници, крвни рођак у правој линији, брат или сестра, усвојилац или усвојеник и њихов брачни друг или лице с којим живе у ванбрачној заједници, или које је бранилац, љекар или вјерски исповједник починиоца.

(4) За кривична дјела из ставова 1 и 2 овога члана казниће се и доктор медицине, доктор стоматологије, бабица или здравствени радник, психолог, јавни биљежник и радник социјалног старања, ако је кривично дјело почињено према дјетету или малољетнику.

Помоћ починиоцу након почињеног кривичног дјела

Члан 340

(1) Ко крије починиоца кривичног дјела за које се може изрећи казна затвора три године или му прикривањем оруђа, трагова или на други начин помаже да не буде откривен, или ко крије осуђеника или предузима шта друго с циљем избегавања извршења изречене казне, безбједносне мјере или васпитне заводске мјере,

казниће се казном затвора до једне године.

(2) Ко пружи помоћ из става 1 овога члана починиоцу кривичног дјела за које се може изрећи казна затвора пет година или тежа казна, али не и казна дуготрајног затвора,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

(3) Ко пружи помоћ из става 1 овога члана починиоцу кривичног дјела за које се може изрећи казна дуготрајног затвора,

казниће се казном затвора од једне до десет година.

(4) Казна изречена за кривично дјело из ставова од 1 до 3 овога члана не може бити тежа ни по врсти ни по висини од казне на коју је осуђено лице којему је починилац пружио помоћ.

(5) За кривично дјело из ставова од 1 до 3 овога члана неће се казнити лице којему је починилац брачни друг, лице које с њим живи у ванбрачној заједници, крвни рођак у правој линији, брат или сестра, усвојилац или усвојеник или њихов брачни друг или лице с којим живе у ванбрачној заједници, или које је бранилац, љекар или вјерски исповједник починиоца.

Лажно пријављивање

Члан 341

(1) Ко пријави које одређено лице да је починило кривично дјело прописано законом у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине, знајући да то лице није починилац,

казниће се казном затвора од шест мјесеца до пет година.

(2) Казном из става 1 овога члана казниће се ко подметањем трагова кривичног дјела или на други начин изазове покретање кривичног поступка због кривичног дјела прописаног законом у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине против лица за које зна да није починилац.

(3) Ко сам себе пријави да је починио кривично дјело прописано законом у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине, иако га није починио,

казниће се новчаном казном или казном затвора до шест мјесеци.

(4) Казном из става 3 овога члана казниће се ко пријави да је почињено кривично дјело прописано законом у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине, иако зна да то дјело није почињено.

Давање лажног исказа

Члан 342

(1) Свједок, вјештак, преводилац или тумач који у судском, прекршајном, управном или казненом поступку у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине да лажни исказ,

казниће се новчаном казном или казном затвора до три године.

(2) Казном из става 1 овога члана казниће се странка која при извођењу доказа испитивањем странака у парничном или управном поступку у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине да лажни исказ, а на томе је исказу утемељена одлука донесена у том поступку.

(3) Ако је лажан исказ дат у кривичном поступку у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине,

починилац ће се казнити казном затвора од шест мјесеци до пет година.

(4) Ако су због кривичног дјела из става 3 овога члана наступиле особито тешке посљедице за окривљеника,

починилац ће се казнити казном затвора од једне до десет година.

(5) Ако починилац добровољно опозове свој лажни исказ прије него што је донесена коначна одлука,

казниће се новчаном казном или казном затвора до шест мјесеца,

а може се и ослободити казне.

Спрјечавање доказивања

Члан 343

(1) Ко свједока или вјештака у судском, прекршајном, управном или казненом поступку у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине, силом, пријетњом или другим обликом присиле или обећањем дара или какве друге користи наведе на лажан исказ,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

(2) Ко с циљем да спријечи или знатно отежа доказивање у судском, прекршајном, управном или казненом поступку у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине сакрије, оштети, уништи или учини неупотребљивим туђи предмет или исправу која служи доказивању,

казниће се новчаном казном или казном затвора до три године.

(3) Казном из става 1 овога члана казниће се ко с циљем да спријечи или знатно отежа доказивање у судском, прекршајном, управном или казненом поступку у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине уклони, уништи, помакне или премјести какав гранични камен, земљомјерски знак или уопште какав знак о власништву или неком другом стварном праву или употреби воде, или ко са истим циљем такав знак лажно постави.

Повреда тајности поступка

Члан 344

Ко неовлашћено открије оно што је сазнао у судском, прекршајном или управном поступку у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине, а што се по закону не смије објавити или је одлуком надлежне институције у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине проглашено тајном,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

Неизвршење судске одлуке

Члан 345

(1) Одговорно лице у органу власти или правном лицу или другим институцијама у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине које не поступи по правоснажној одлуци суда,

казниће се новчаном казном или казном затвора до три године.

(2) Казном из става 1 овога члана казниће се одговорно лице које одбије да изврши одлуку Дома за људска права или одлуку Уставног суда Босне и Херцеговине коју је дужно да изврши.

(3) Ако је кривичним дјелом из ставова 1 и 2 овога члана проузрокована тежа повреда права другог или значајна материјална штета,

починилац ће се казнити казном затвора од једне до пет година.

Одавање истовјетности заштићеног свједока

Члан 346

Судија суда у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине или друго службено лице које је учествовало у испитивању заштићенога свједока у кривичном поступку који се води по закону Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине, које неовлашћеном лицу учини приступачним податке о истовјетности заштићеног свједока,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

Повреда судске одлуке о забрани обављања звања, дјелатности или дужности

Члан 347

Ко другоме омогући обављање занимања, дјелатности или дужности иако зна да му је правоснажном судском одлуком изречена безбједносна мјера забране обављања звања,

дјелатности или дужности, или заштитна мјера забране обављања одређених дужности, или је таква забрана правна посљедица осуде,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

Побуна лица којима је одузета слобода

Члан 348

(1) Лице којему је на основу закона одузета слобода, које се удружи с другим лицима којима је на основу закона одузета слобода с циљем да се насилно ослободи или да та лица заједнички нападну лица чијем су надзору повјерена, или да их силом или пријетњом да ће директно употријебити силу присиле да учине или пропусте нешто што је противно њиховој дужности,

казниће се казном затвора до три године.

(2) Ако је кривичним дјелом из става 1 овога члана неко лице тешко тјелесно озлијеђено или је проузрокована имовинска штета већих размјера,

починилац ће се казнити казном затвора од једне до десет година.

(3) Ако је кривичним дјелом из става 1 овога члана проузрокована смрт једног или више лица,

починилац ће се казнити казном затвора од једне до дванаест година.

Бијег лица којему је одузета слобода

Члан 349

Ко употребом силе или пријетњом да ће директно напасти на живот или тијело другог лица побјегне из казнено-поправне установе или затвора,

казниће се казном затвора од три мјесеца до пет година.

Омогућавање бијегу лицу којему је одузета слобода

Члан 350

(1) Ко силом, пријетњом, обманом или на други начин омогући бијег лицу којему је на основу закона одузета слобода,

казниће се казном затвора од три мјесеца до пет година.

(2) Ко кривично дјело из става 1 овога члана почини као члан групе људи,

казниће се казном затвора од једне до осам година.

Повреда закона од стране судије

Члан 351

Судија суда у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине који с циљем да другоме прибави какву корист или да му нанесе какву штету, донесе незакониту одлуку или на други начин прекрши закон,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

XXX ГЛАВА ТРИДЕСЕТА

КРИВИЧНА ДЈЕЛА ПРОТИВ ЈАВНОГ РЕДА И ПРАВНОГ САОБРАЋАЈА

Спрјечавање службеног лица у обављању службене радње

Члан 352

(1) Ко силом или пријетњом да ће директно употребити силу спријечи службено лице у обављању службене радње коју је предузело у оквиру својих овлашћења или је на исти начин присили на обављање службене радње,

казниће се казном затвора од три мјесеца до три године.

(2) Ако је кривичним дјелом из става 1 овога члана службено лице увријеђено, зостављано или је лако тјелесно озлијеђено или је кривично дјело из става 1 овога члана почињено пријетњом употребе оружја,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до три године.

(3) Ко кривично дјело из ставова 1 и 2 овога члана почини према службеном лицу при обављању послова јавне безбједности или безбједности Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине или дужности чувања јавног реда, хватања починилаца кривичног дјела или чувања лица којему је одузета слобода,

казниће се казном затвора од три мјесеца до пет година.

(4) Ако је починилац кривичног дјела из ставова од 1 до 3 овога члана био изазван противзаконитим или грубим поступањем службеног лица,

може се ослободити казне.

Напад на службено лице у обављању послова безбједности

Члан 353

(1) Ко нападне или озбиљно пријети да ће напасти службено лице или лице које му помаже у обављању послова јавне безбједности или безбједности Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине или дужности чувања јавног реда,

казниће се казном затвора од три мјесеца до три године.

(2) Ако је кривичним дјелом из става 1 овога члана службено лице или лице које му помаже лако тјелесно озлијеђено или је кривично дјело из става 1 овога члана почињено уз пријетњу употребом оружја,

починилац ће се казнити казном затвора од шест мјесеци до пет година.

(3) Ако је кривичним дјелом из става 1 овога члана службено лице или лице које помаже тешко тјелесно озлијеђено,

починилац ће се казнити казном затвора од једне до десет година.

(4) Ако је починилац кривичног дјела из ставова од 1 до 3 овога члана био изазван противзаконитим или грубим поступањем службеног лица или лица које му помаже,

може се ослободити казне.

Учествовање у групи људи која спријечи службено лице у обављању службене радње
Члан 354

(1) Ко учествује у групи људи која заједничким дјеловањем спријечи или покуша спријечити службенолице у обављању службене радње или је на тај начин присили на обављање службене радње, за само учествовање

казниће се казном затвора до три године.

(2) Ко организује или било како руководи групом људи која почини казнено дјело из става 1 овога члана,

казниће се казном затвора од једне до пет година.

Организовање отпора
Члан 355

(1) Ко друге организује или позива на пружање насилног отпора законитим одлукама или мјерама надлежних органа, или пружа отпор службеном лицу у обављању службене радње,

казниће се новчаном казном или казном затвора до три године

(2) Ако је кривичним дјелом из става 1 овога члана проузроковано непровођење или је знатно отежано провођење законите одлуке или мјере надлежног органа,

починилац ће се казнити казном затвора од три мјесеца до три године.

(3) Ко организује или било како руководи групом људи која почини кривично дјело из става 1 овога члана,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

Насилничко понашање
Члан 356

(1) Ко грубим вријеђањем или злостављањем другог, насиљем према другоме, изазивањем туче или особито дрским или безобзирним понашањем угрожава грађански мир,

казниће се казном затвора од три мјесеца до три године.

(2) Ко кривично дјело из става 1 овога члана почини у саставу групе људи, или ако је кривичним дјелом из става 1 овога члана проузроковано тешко понижење више лице, или је неко лице лако физички озлијеђено,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

Неовлашћено посједовање или угрожавање јавнога реда путем радио или телевизијске станице
Члан 357

(1) Ко противно прописима о систему веза посједује радио или телевизијску станицу или радио и телевизијску станицу користи без прописаног одобрења,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

(2) Ко грубо кршећи стандарде професионалног понашања медија и новинара, користи хушкачки или говор мржење или говор који очито позива или потиче на насиље, међународне или етничке сукобе и тиме доведе до угрожавања јавног реда или мира,

казниће се новчаном казном или казном затвора до три године.

Неовлашћено бављење одређеним занимањем
Члан 358

Ко се неовлашћено за награду бави одређеним занимањем за чије обављање је по закону или другим прописима донесеним на основу закона потребна дозвола надлежног органа,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

Неучествовање у отклањању опште опасности
Члан 359

Ко противно наредби надлежног органа без оправданог разлога одбије да учествује у отклањању опасности од пожара, поплаве или сличне опасности,

казниће се новчаном казном или казном затвора до шест мјесеци.

Скидање или повреда службеног печата или знака
Члан 360

Ко скине или повриједи службени печат или знак који је овлашћено службено лице ставило ради обезбјеђивања предмета или просторије, или ко без скидања или повреде печата или знака отвори обезбијеђени предмет или уђе у такву просторију,

казниће се казном затвора од три мјесеца до три године.

Одузимање или уништење службеног печата или службених списа
Чланак 361

Ко противправно одузме, сакрије, уништи, оштети или на други начин учини неупотребљивим службени печат, књигу, спис или исправу институције у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине или другог правног лица које обавља јавна овлашћења или се код њих налази,

казниће се казном затвора до три године.

Уништење или прикривање архивске грађе
Члан 362

Ко уништи, прикрије или учини неупотребљивом архивску грађу или је изнесе ван земље без претходног одобрења надлежног органа,

казниће се казном затвора од три мјесеца до три године.

Лажно представљање
Члан 363

(1) Ко се с циљем да себи или другоме прибави какву корист или да другоме нанесе какву штету лажно представља као службено или војно лице или неовлашћено носи ознаке службеног или војног лица,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

(2) Казном из става 1 овога члана казниће се ко изврши какву радњу коју је овлашћено да извршити само одређено службено лице.

Самовлашће Члан 364

(1) Ко употребом силе или озбиљном пријетњом прибавља неко своје право или право за које сматра да му припада,

казниће се новчаном казном или казном затвора до шест мјесеци.

(2) Ко кривично дјело из става 1 овога члана почини у саставу групе људи или удружења организованог ради почињења тога кривичног дјела,

починилац ће се казнити казном затвора од три мјесеца до три године.

Недозвољено држање оружја или експлозивних материја Члан 365

(1) Ко неовлашћено изради, преправи, прода, набави или размијени ватрено оружје, муницију или експлозивне материје, или ко неовлашћено држи ватрено оружје, муницију или експлозивне материје чија набавка грађанима уопште није дозвољена,

казниће се казном затвора до три године,

(2) Ко почини кривично дјело из става 1 овога члана у односу на већу количину ватреног оружја, муниције или експлозивних материја,

казниће се казном затвора од једне до десет година.

Злоупотреба знака за помоћ и опасност Члан 366

Ко злоупотреби знак за помоћ или знак за опасност или неосновано позива у помоћ с циљем да изазове излазак службеника државних органа или ватрогасаца или заустављање саобраћаја,

казниће се новчаном казном или казном затвора до шест мјесеци.

Кривотворење исправе Члан 367

(1) Ко изради лажну исправу или преиначи праву исправу с циљем да се таква исправа употреби као права, или ко лажну или преиначену исправу употреби као праву или је набави ради употребе,

казниће се новчаном казном или казном затвора до три године.

(2) Ко кривично дјело из става 1 овога члана почини с обзиром на јавне исправе, опорукe, мјенице, чек, јавне или службене књиге или друге књиге које се по закону морају водити,

казниће се казном затвора од три мјесеца до пет година.

Посебни случајеви кривотворења исправе Члан 368

Сматраће се почињењем кривичног дјела кривотворења исправе и казниће се по члану 369 (*Кривотворење исправе*) став 1 овога закона:

- 1) Ко какав папир, бланкет или какав други предмет који је неко лице потписало неовлашћено попуни каквом изјавом која има вриједност за правне односе;
- 2) Ко другога обмане о садржају какве исправе и тај је потпише сматрајући да потписује какву другу исправу или какав други садржај;
- 3) Ко исправу изда у име другог лица без његовог овлашћења или у име лица које не постоји;
- 4) Ко као издавалац исправе уз свој потпис наведе да има какав положај, звање или чин иако нема такав положај, звање или чин, а то има битни утицај на доказну снагу исправе;
- 5) Ко исправу изради неовлашћеном употребом правога печата или знака.

Овјеравање неистинитог садржаја Члан 369

(1) Ко довођењем у заблуду надлежног органа учини да он у јавној исправи, записнику или књизи овјери штогод неистинито што треба служити као доказ у правном саобраћају,

казниће се казном затвора од три мјесеца до пет година.

(2) Казном из става 1 овога члана казниће се ко исправу, записник или књигу из става 1 овога члана употреби знајући да су неистинити.

Издавање и употреба неистинитог љекарског или ветеринарског свједочанства Члан 370

(1) Доктор медицине, доктор стоматологије или ветеринар који изда неистинито љекарско или ветеринарско свједочанство знајући да је неистинито,

казниће се казном затвора до једне године.

(2) Ко употреби неистинито љекарско или ветеринарско свједочанство знајући да је неистинито,

казниће се новчаном казном или казном затвора до шест мјесеци.

Надриписарство Члан 371

Ко се, немајући прописану стручну спрему, неовлашћено за награду бави пружањем правне помоћи,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

Ометање вјерских обреда Члан 372

(1) Ко омета или спријечи вјерски обред,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

(2) Ко кривично дјело из става 1 овога члана почини употребом силе или озбиљном пријетњом употребе силе,

казниће се казном затвора од три мјесеца до три године.

Повреда мира покојника
Члан 373

(1) Ко неовлашћено прекопа, разруши, оштети или на други начин грубо оскврне гроб или друго мјесто сахране или спомен на умрле,

казниће се новчаном казном или казном затвора до шест мјесеци.

(2) Ко неовлашћено ископа, однесе, оштети, уништи, сакрије или премјести тијело, дио тијела или пепео умрлог лица, или ко оскврне тијело умрлог лица,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

XXXI ГЛАВА ТРИДЕСЕТ И ПРВА

КРИВИЧНА ДЈЕЛА ПОДМИЋИВАЊА И КРИВИЧНА ДЈЕЛА ПРОТИВ СЛУЖБЕНЕ И ДРУГЕ ОДГОВОРНЕ ДУЖНОСТИ

Примање дара и других облика користи

Члан 374

(1) Службено или одговорно лице у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине укључујући и страном службено лице, које захтијева или прими дар или какву другу корист, или које прими обећање дара или какве користи, да у оквиру свога овлашћења учини што не би смјело да учини или да не учини што би морало да учини,

казниће се казном затвора од једне до десет година.

(2) Службено или одговорно лице у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине укључујући и страном службено лице, које захтијева или прими дар или какву корист, или које прими обећање дара или какве користи, да у оквиру свога овлашћења учини што би морало да учини или да не учини што не би смјело да учини,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

(3) Казном из става 2 овога члана казниће се службено или одговорно лице у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине укључујући и страном службено лице, које последије чињења или нечињења из ставова 1 и 2 овога члана, а у вези с тим, захтијева или прими дар или какву другу корист.

(4) Примљени дар или имовинска корист одузеће се.

Давање дара и других облика користи

Члан 375

(1) Ко службеној или одговорној лицу у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине укључујући и страну службену особу, учини или обећа дар или какву другу корист, да у оквиру своје овлашћења учини што не би смјела учинити или да не учини што би морала учинити, или ко посредује при оваквом подмићивању службене или одговорне лица,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

(2) Ко службеном или одговорном лицу у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине укључујући и страном службено лице, учини или обећа дар или какву другу корист, да у оквиру својих овлашћења учини што би морало да учини или да не учини што не би смјело да учини, или ко посредује при оваквом подмићивању службеног или одговорног лица,

казниће се новчаном казном или казном затвора до три године.

(3) Починилац кривичног дјела из ставова 1 и 2 овога члана који је дао мито на захтјев службеног или одговорног лица у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине укључујући и страно службено лице, и пријавио кривично дјело прије његова откривања или сазнања да је откривено,

може да се ослободи казне.

(4) Примљени дар или имовинска корист одузеће се, а у случају из става 3 овога члана може се вратити лицу које је дало мито.

Противзаконито посредовање

Члан 376

(1) Ко прими награду или какву другу корист да коришћењем својег службеног или утицајног положаја у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине посредује да се учини или не учини која службена радња,

казниће се новчаном казном или казном затвора до три године.

(2) Ко користећи свој службени или утицајни положај у институцијама у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине посредује да се учини службена радња која се не би смјела учинити или да се не учини службена радња која би се морала учинити,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

(3) Ако је за почињење кривичног дјела из става 2 овога члана примљена награда или каква друга корист,

починилац ће се казнити казном затвора од једне до десет година.

Злоупотреба положаја или овлашћења

Члан 377

(1) Службено или одговорно лице у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине које искоришћавањем свога службеног положаја или овлашћења, прекорачивши границе свог службеног овлашћења или не обавивши своје службене дужности, прибави себи или другој какву корист, другој нанесе какву штету или теже повриједи права другога,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

(2) Ако је кривичним дјелом из става 1 овога члана прибављена имовинска корист која прелази 10.000 КМ,

починилац ће се казнити казном затвора од једне до десет година.

(3) Ако је кривичним дјелом из става 1 овога члана прибављена имовинска корист која прелази 50.000 КМ,

починилац ће се казнити казном затвора најмање три године.

Проневјера у служби
Члан 378

(1) Ко с циљем да себи или другоме прибави противправну имовинску корист, присвоји новац, вриједносне хартије или друге покретнине које су му повјерене у служби или уопште на раду у институцијама у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

(2) Ако је кривичним дјелом из става 1 овога члана прибављена имовинска корист која прелази 10.000 КМ,

починилац ће се казнити казном затвора од једне до десет година.

(3) Ако је кривичним дјелом из става 1 овога члана прибављена имовинска корист која прелази 50.000 КМ,

починилац ће се казнити казном затвора најмање три године.

Превара у служби
Члан 379

(1) Службено или одговорно лице у Брчко Дистрикту које с циљем да себи или другоме прибави противправну имовинску корист, подношењем лажних обрачуна или на други начин доведе у заблуду овлашћено лице да учини незакониту исплату,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

(2) Ако је кривичним дјелом из става 1 овога члана прибављена имовинска корист која прелази 10.000 КМ,

починилац ће се казнити казном затвора од једне до десет година.

(3) Ако је кривичним дјелом из става 1 овога члана прибављена имовинска корист која прелази 50.000 КМ,

починилац ће се казнити казном затвора најмање три године.

Послуга у служби
Члан 380

Ко се неовлашћено послужи новцем, вриједносном хартијом или другим покретнинама које су му повјерене у служби или уопште на раду у институцијама у Брчко Дистрикту или те ствари другоме неовлашћено да на послугу,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

Несавјестан рад у служби
Члан 381

(1) Службено или одговорно лице у Брчко Дистрикту које повредом закона, другог прописа или општег акта или пропуштањем дужности надзора, очито несавјесно поступи у обављању дужности, па због тога право другог буде тешко повријеђено или наступи имовинска штета која прелази 1.000 КМ,

казниће се новчаном казном или казном затвора до три године.

(2) Ако је кривичним дјелом из става 1 овога члана тешко повријеђено право другог или наступи имовинска штета која прелази 10.000 КМ,

починилац ће се казнити казном затвора од шест мјесеци до пет година.

Одавање службене тајне

Члан 382

(1) Службено или одговорно лице у Брчко Дистрикту које неовлашћено другоме саопшти, преда или на други начин учини приступачним податке који су службена тајна, или које прибавља такве податке с циљем да их преда неовлашћеном лицу,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

(2) Казном из става 1 овога члана казниће се и лице које с циљем да неовлашћено употреби такве податке, незаконито искористи податке који се чувају као службена тајна, или лице које без одобрења те податке објави.

(3) Ако је кривично дјело из става 1 овога члана почињено из користољубља или с обзиром на нарочито повјерљиве податке, или ради објављивања или коришћења података ван Брчко Дистрикта,

починилац ће се казнити казном затвора од једне до десет година.

(4) Службено или одговорно лице у Брчко Дистрикту које почини кривично дјело из става 1 овога члана из нехата,

казниће се новчаном казном или казном затвора до три године.

(5) Нема кривичног дјела из става 2 овога члана ако ко објави или посредује у објављивању службене тајне институције у Брчко Дистрикту чији је садржај супротан уставном или статутарном устројству Брчко Дистрикта, с циљем да јавности открије неправилности у устроју, дјелатности и руковођењу службом, ако објава нема штетне посљедице за Брчко Дистрикт.

(6) Одредбе ставова од 1 до 4 овог члана примијениће се и према лицу које је одало службену тајну након што му је служба или одговорност у Брчко Дистрикту престала.

Кривотворење службене исправе

Члан 383

(1) Службено или одговорно лице у Брчко Дистрикту које у службену или пословну исправу, књигу или спис, унесе неистините податке или не унесе какав важан податак, или својим потписом или службеним печатом овјери службену или пословну исправу, књигу или спис с неистинитим садржајем, или која својим потписом или службеним печатом омогући изразу такве исправе, књиге или списка с неистинитим садржајем,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

(2) Казном из става 1 овога члана казниће се и службено или одговорно лице у Брчко Дистрикту које неистиниту службену или пословну исправу, књигу или спис употреби у служби или при пословању као да су истинити, или које службену или пословну исправу, књигу или спис уништи, прикрије, у већој мјери оштети или на други начин учини неупотребљивом.

Противзаконита наплата и исплата

Члан 384

Службено или одговорно лице у Брчко Дистрикту које од другог наплати што други није дужан, или наплати више него што је дужан, или које при исплати или предаји каквих ствари мање исплати или преда,

казниће се новчаном казном или казном затвора до три године.

Противзаконито ослобођење лица којему је одузета слобода

Члан 385

Службено лице у Брчко Дистрикту које противзаконито ослободи лице којему је одузета слобода, а које му је повјерено на чување, или му помогне у бијегу, или му омогућава недозвољену везу или преписку ради припремања бијега,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

Противзаконито присвајање ствари при претресу или извршењу

Члан 386

Службено лице у Брчко Дистрикту које при претресу стана, просторија или лица или при извршењу, одузме покретнину с циљем да њеним присвајањем прибави себи или другоме противправну имовинску корист,

казниће се казном затвора од једне до десет година.

XXXII ГЛАВА ТРИДЕСЕТ И ДРУГА

КРИВИЧНА ДЈЕЛА ПРОТИВ СИСТЕМА ЕЛЕКТРОНСКЕ ОБРАДЕ ПОДАТАКА

Оштећење рачунарских података и програма

Члан 387

(1) Ко оштети, измијени, избрише, уништи или на други начин учини неупотребљивим или неприступачним туђе рачунарске податке или рачунарске програме,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

(2) Ко упркос заштитним мјерама неовлашћено приступи рачунарским подацима или програмима или неовлашћено пресеће њихов пренос,

казниће се новчаном казном или казном затвора до три године.

Казном из става 2 овога члана казниће се ко онемогући или отежа рад или коришћење рачунарског система, рачунарских података или програма или рачунарску комуникацију.

(3) Ако је кривично дјело из ставова од 1 до 3 овога члана почињено у односу на рачунарски систем, податак или програм органа власти, јавне службе, јавне установе или трговачког друштва од посебног јавног интереса, или је проузрокована знатна штета,

казниће се казном затвора од три мјесеца до пет година.

(4) Ко неовлашћено израђује, набавља, продаје, посједује или чини другоме доступне посебне направе, средства, рачунарске програме или рачунарске податке створене или прилагођене ради почињења кривичног дјела из ставова од 1 до 3 овога члана,

казниће се новчаном казном или казном затвора до три године.

(5) Посебне направе, средства, рачунарски програми или подаци створени, коришћени или прилагођени ради почињења кривичних дјела, којима је кривично дјело из ставова од 1 до 3 овога члана почињено, одузеће се.

Рачунарско кривотворење **Члан 388**

(1) Ко неовлашћено изради, унесе, измијени, избрише или учини неупотребљивим рачунарске податке или програме који имају вриједност за правне односе, с циљем да се употребе као прави или сам употреби такве податке или програме,

казниће се новчаном казном или казном затвора до три године.

(2) Ако је кривично дјело из става 1 овога члана почињено у односу на рачунарске податке или програме органа, јавне службе, јавне установе или трговачког друштва од посебног јавног интереса, или је проузрокована знатна штета,

казниће се казном затвора од три мјесеца до пет година.

(3) Ко неовлашћено израђује, набавља, продаје, посједује или чини другоме приступачним посебне направе, средства, рачунарске програме или рачунарске податке створене или прилагођене ради почињења кривичног дјела из ставова 1 и 2 овога члана,

казниће се новчаном казном или казном затвора до три године.

(4) Посебне направе, средства, рачунарски програми или подаци створени, коришћени или прилагођени ради почињења кривичних дјела, којима је почињено кривично дјело из става 1 или 2 овога члана, одузеће се.

Рачунарска превара **Члан 389**

(1) Ко неовлашћено унесе, оштети, измијени или прикрије рачунарски податак или програм или на други начин утиче на исход електронске обраде података с циљем да себи или другоме прибави противправну имовинску корист и тиме другоме проузрокује имовинску штету,

казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.

(2) Ако је кривичним дјелом из става 1 овога члана прибављена имовинска корист која прелази 10.000 КМ,

починилац ће се казнити казном затвора од двије до десет година.

(3) Ако је кривичним дјелом из става 1 овога члана прибављена имовинска корист која прелази 50.000 КМ,

починилац ће се казнити казном затвора од двије до дванаест година.

(4) Ко кривично дјело из става 1 овога члана почини само с циљем да другога оштети,

казниће се новчаном казном или казном затвора до три године.

Ометање рада система и мреже електронске обраде података
Члан 390

Ко неовлашћеним приступом у систем или мрежу електронске обраде података изазове застој или поремети рад тога система или мреже,

казниће се новчаном казном или казном затвора до три године.

Неовлашћени приступ заштићеноме систему и мрежи електронске обраде података
Члан 391

(1) Ко се неовлашћено укључи у систем или мрежу електронске обраде података кршењем мјера заштите,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

(2) Ко употреби податак добијен на начин из става 1 овога члана,

казниће се казном затвора до три године.

(3) Ако су кривичним дјелом из става 2 овога члана проузроковане друге тешке посљедице,

починилац ће се казнити казном затвора од шест мјесеци до пет година.

Рачунарска саботажа
Члан 392

Ко унесе, измијени, избрише или прикрије рачунарски податак или програм или се на други начин умијеша у рачунарски систем, или уништи или оштети направе за електронску обраду података с циљем да онемогући или знатно омете поступак електронске обраде података значајних органима власти, јавним службама, јавним установама, трговачким друштвима или другим правним лицима од посебног јавног интереса

казниће се казном затвора од једне до осам година.

XXXIII ГЛАВА ТРИДЕСЕТ И ТРЕЋА
ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Престанак важења бившег закона
Члан 393

Ступањем на снагу овога закона престаје да важи Кривични закон Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине («Службени гласник Брчко Дистрикта БиХ», бр. 6/2000, 1/2001 и 3/2003).

Обавеза усклађивања правоснажно изречених кривичноправних санкција
Члан 394

Извршење кривичноправних санкција правоснажно изречених у складу са одредбама кривичног закона из члана 391 (*Престанак важења бившег закона*) овога закона чије извршење није започело или је у току, мора се у изрицању, садржају и начину извршења ускладити са одредбама овога закона даном његовог ступања на снагу.

Ступање на снагу овога закона
Члан 395

Овај закон ступа на снагу 1. јула 2003. године и објавиће се у «Службеном гласнику Брчко Дистрикта БиХ».

Босна и Херцеговина

БРЧКО ДИСТРИКТ

БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

СКУПШТИНА БРЧКО ДИСТРИКТА

Bosna i Hercegovina

BRČKO DISTRIKT

BOSNE I HERCEGOVINE

SKUPŠTINA BRČKO DISTRIKTA

Број: 0-02-022-153/03

Брчко, 28. маја 2003. године

ПРЕДСЈЕДНИК

СКУПШТИНЕ БРЧКО ДИСТРИКТА

Мирсад Ђапо, дипл. правник